

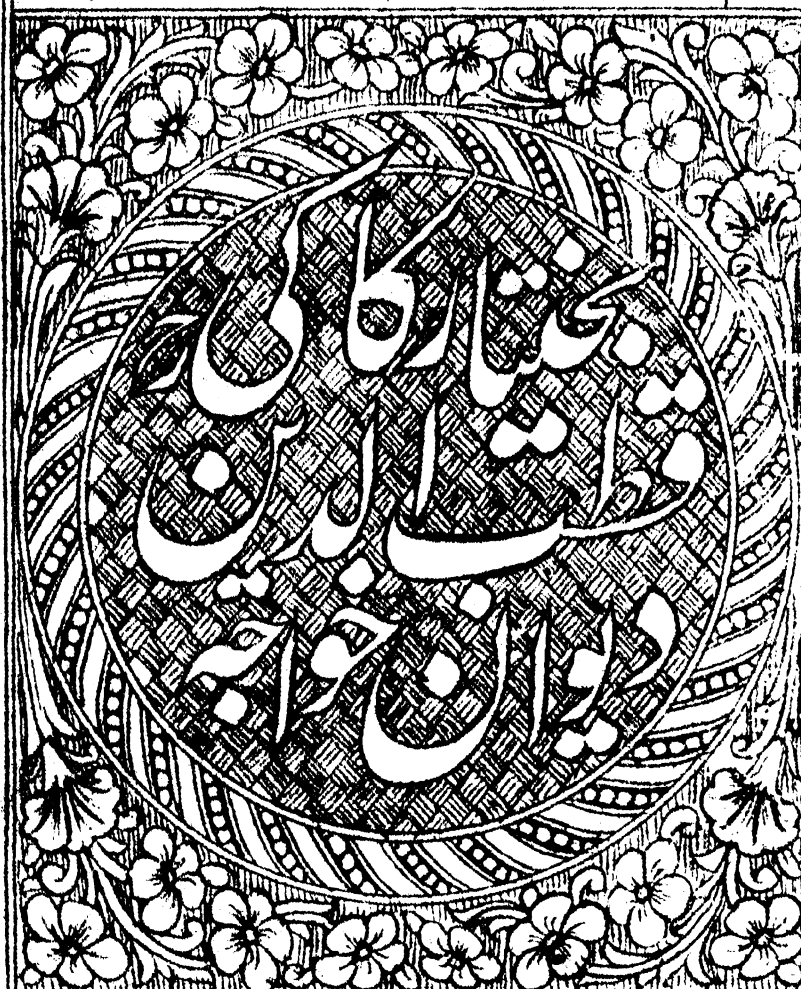
UNIVERSAL
LIBRARY

OU_232150

UNIVERSAL
LIBRARY

صنایع و مکارم و فضایل و زما
ن و عیال و ن و ق و مین و ن

من کلام ربی نشین جابر باش محفل توحید در ده التاج چار گوشه تیرید بل غرضش از این بیغ لاهوتی

از عوالم العتبات غیر مترقبه الکاتبه تصدیق و سعادت تیمنا و تبرکات بحسن سبکی پروردگار انجمنه

در مطبع می غنشی نو کشف و اقع نیورین کا مرید و پسند جمله
در مطبع می غنشی نو کشف و اقع نیورین کا مرید و پسند جمله

اطلاع۔ اس مطبع میں ہر علم و فن کی کتب کا ذخیرہ سلسلہ وار فروخت کے لیے موجود ہے جسکی فہرست مطول ہر ایک کسٹمر کو چھاپہ خانہ سے مل سکتی ہے جسکے معائنہ و ملاحظہ سے شائقان اصلی حالات کتب کے معلوم فرما سکتے ہیں قیمت بھی ارزان ہے اس کتاب کے لطیف بیچ کے تین صفحہ جو سادہ ہیں مین بعض کتب کلیات و دواوین فارسی و اردو و زنج کرستے ہیں یا کہ جس فن کی یہ کتاب ہو اس فن کی او بھی کتب موجود کارخانہ سے قدر و انون کو آگاہی کا ذریعہ حاصل ہو۔

نام کتاب	قیمت	نام کتاب	قیمت
کتب نظم کلیات و دواوین و قصائد فارسی		شجر دیوان حافظ۔ از مولانا سید محمد صادق علی رضوی بتوضیح مصطلحات	
کلیات حضرت شمس تبریزی۔ عارف		صوفیہ مرغوب عام۔	۱۱
کلام عالی پائے مضمین اسرار پاکیزہ		دیوان نعمت خان عالی شیرازی	
خوشخط کاغذ سفید کنندہ۔		کاغذ سفید۔	عہدہ پ
دیوان شمس تبریزی متوسط قلم۔	۱۲	کلیات انوری مشہور عام عالی	
کلیات عراقی۔ از ملا عراقی کاغذ		کلام حکیم ابو عبد الدین۔	عہدہ پ
سفید چکنا۔	۱۲	کلیات مرزا بیدل مقبول بل دل	
کلیات خاقانی۔ کامل در و جلد از		اقسام کلام و نکات و رقعات کو شامل۔	عہدہ
حکیم افضل الدین خاقانی شروانی۔	صہ پ	دیوان بیدل از مرزا عبد القادر۔	۸
دیوان حافظ۔ بخشی از محمد شمس الدین		کلیات سعدی۔ اقسام و الواع	
شیرازی جلی قلم محررہ بخشی شمس الدین		کلام مقبول و عزیز عام۔	عہدہ
اعجاز رزم۔ کاغذ سفید کنندہ۔	عہدہ پ	ایضاً۔ کاغذ سفید کنندہ۔	۱۴
ایضاً جدید الطبع کاغذ زخمی سفید و خالی	۱۴	دیوان عرفی شیرازی۔ مستعار معروف۔	۹
دیوان حافظ۔ متوسط قلم محررہ بخشی		کلیات جامی۔ از مولانا عبد الرحمن	
جوالا پر شا و خوشنویس دو قسم کاغذ۔		علامہ معروف۔	عہدہ
(۱) کاغذ سفید کنندہ۔	۱۵	کلیات نظیری۔ نیشاپوری۔	عہدہ
(۲) کاغذ سفید و خالی رسمی۔	۱۲	کلیات نظم۔ غالب و ہلوی۔	۱۴

بسم الله الرحمن الرحيم

دی در صفات و خدایت تو عقل نارسا
آن کیست که بخورد تو گوید شناسا
در کنه ذات تو نرسد عقل البیبا
فانی شوند جمله و باشد مرا بقا
این طرفه تر بود که نهانی مدیده با
از خوبی و لطافت خود میرسد ترا
دامم که هیچ کم نشود از تو ای خدا
شاید که کار ما رسد از تو به بدعا
هم خود دلیل باش که هستی تو رهنا

ای لال در شنای صفات زبان ما
عاجز بود زبان همه از شنای تو
بیچون و بے چگون و بمیشل آمدی
موجود از وجود تو باشد هر آنچه هست
هرگز نباشد آنکه بساشی تو لحظه
گر تو جمال خویش مانی به سنجکس
در زانکه رخ ز پرده نانی به بندگان
سرگشته ایم ذره صفت در هواست تو
سرگشتگان بادیه عشق خویش را

از بحر خویش قطره بر قطب دین نشان
تو بادشاه حسن و او بنده گدا

اے از شعار روی تو آفاق را ضیا خواهم که بر تنم سر هر موزبان شود گر صد هزار سال ثنا گویدت کس در کنه ذات وحدت تو که رسد کسی حیران بود بدر که تو کل کائنات لال است عقل و فهم و خرد در صفات تو	وز حسرت جمال تو پشت فلک دو تا تا هر زمان بوصف دیگر گویدت ثنا هرگز زابتدانه رساند بانتهایم خود بذات وحدت خود گشته هزار شناخت آنچنانکه توئی هیچکس ترا حیرانی ست عاقبت کار کار ما
--	---

نبر خاک در که تو سر عجب قطب دین
می ساید و شناس تو میگوید ای خدا

ای از کمال صنع تو خوبان خوش لقا چون نور بخش دیده صاحب نظر توئی بر دار پرده را ز کمال جمال خویش در ماندگان دادی جویای عشق را از هستی وجود من ارعار آیدت ماگم شدیم زده صفت در هوا اے تو خوردیم زان شراب که خاصیتش فنا ما را بچشم کم منکر کز طریقی عشق فانی شود از وجود خود و محض دوست باش ترساندم رقیب که عاشق همی کشد	وز پر تو جمال تو خورشید را ضیا از لطف خویش دیده دل را بده جلا عمریت کز برای تو من می کشم جفا ببواز از جمال خود ای یار دلربا رفتم من از میان تو بکمال اندر آ زان هیچکس نشان ندید منزل ترا دیدیم ساقی که همی گفت مرحبا جز بزل را بخاک در راست اینجا چون هیچکس نمی نماید مستجابی خدا ما غاشقیم گشته شدن نیست عار ما
---	---

چون قطب من ز سر و جهان میل دل بس

پیوند سادار شتہ دل را بہ کبریا

ای از شعاع روی تو خورشید تابان را ضیا
 در بار گاہ غرت بہر علوم تر بہ
 گرچہ بصورت آمدی بعد از ہمہ پیغمبران
 تو پردگئی دلبری از ہر چہ گویم بہتری
 از عالم پاک مدی مقصود و لولاک مدی
 جاننا فدای نام توستان ہمہ از جام تو
 ای مہتر آخر زمان مہستی تو مارا جانجان
 ای پادشاہ معنوی در دین و دنیا حسری
 تا روی خوبت دیدہ ام نہ از ہمہ بریدہ ام
 شاہان عالم چاکرت مانبدگان خاک در
 ہرگز نخواندی یک ورق خلقی گرفت از بسین
 روز قیامت بیگمان باشی شفیع متان
 یاران تو چار آمدند پاکیزہ کردار آمدند
 اول ابو بکر نقی در دین و دنیا بد نقی
 او منظر رحمن بود شمع ہمہ خوبان بود
 از خویشین گبستہ بد با یاد حق پیوستہ بد
 دہ سال دشمن ماہ دگر بر جای تو بودہ عمر
 ہر کس ہر مائل بود از حال و غافل بود

آئی کہ مہستی از شرف بالا تر از عرش علا
 جبریل همچون خادمان تہشتہ است یکدم زیا
 اما بہ معنی بودہ نہ خجیل جملہ انبیا
 در دین دنیا سروری مہستی تو داکم با خدا
 بسجیت چالاک مدی جاننا فدایت عجز حیا
 مانبدہ انعام تو تو پادشاہ و ماگدا
 ای پیشوای انس و جان مہستی سپہ سالارا
 چون جانب حق میردی گذارتو مارا بیا
 بنشین بیا در دیدام ای نور بخش میدہ با
 نور ہدایت رہبرت ای شمع جمع انبیا
 انگشت مہ را کرد شوق ای خواجہ معجزنا
 رضوان مثال خادمان خدمت کند از جان ترا
 گلہامی بخار آمدند از خویش فانی با خدا
 اعدای او باشند نفی آن جملہ را دوزخ ترا
 اعدا شے ایمان بودیم علامش بے ابا
 ہر جا تو ہشتہ بدوہ سال دومہ پیشوا
 وز نور عدلش چون قمر گرفت عالم را ضیا
 دانکس مزاہل علی بود و اندر اورا مقتدا

دین حد اطلاق گرفت اسلام و رزق گرفت عثمانی پاکیزہ گزردہ سال و دو سال دیگر اوجسم بد تو جان و در رضی بدی دامن ازو اعدای اورا رویہ اعمال شان جملہ تہ ایام یار چارمین گاہ در طریقت بد امن بنگر چه نیکو نظرست با ما بشیر بے ترست بر جا تو ہر چارمین میبودہ اند بی مکر و فن اگر تو بدی ختم رسل ایشان بد بخرو و توکل	جای ترا بر حق گرفت آن حق شناس و رہنما بر جای پاکت بی ضرر شست از بہر خدا دوبارہ شد و اما تو آن منظر علم و حیا ستر با پا عرق گنہ باشد جہنم شان حسنا بد چار سال ادہی یعنی علی مرتضیٰ اہم سر نفیش حیدرست ز حق نباشد اوجہا گشتہ ہمہ از خویشتن بیگانہ با حق آشنا بی حسان فردا ز پل کس نگذر دبا دعا
---	---

چون قطب دین نعت تو گفت در سخن بہر تو سفت
خند آن شد و چون گل شگفت بنگر تو این خلاص

چون بہت لطف عام خدا کیہ گاہ ما بہر نماز روئے بحراب کی کنم بے زاد قطع باد یہ حاجی نمیکند جز وصل تو بہر چہ قناعت کنیم ما حاسد برو تو دیدہ بعیب دت کشا تا چند از تو تیر جفا بردلم رسد	کم طاعتے ما بود اینک گواہ ما جائے کہ روی دوست بود قبلہ گاہ ما بے زاد است در رہ او زاد راہ ما می دان کہ آن بود بحقیقت گناہ ما بنا بہاشش با گنہ کوہ گاہ ما بہاشش بر چند تو ہم از تیراہ ما
---	--

ہرگز بسایہ دگر ای قطب دین مرو
جز آستان دوست کہ باشد پناہ ما

تا عکس روی یار در افتد بجام ما	ساقی بیار جام می لعل فام ما
--------------------------------	-----------------------------

داریم امید آنکه لبالب بودندیم ما را جز این را ده نباشد که دانا حاسد برو که تلخی ایام مانگد شست چون قبر با ملائکه دیدند بیگمان مانشین یار و فدا گشته ایم ظلمت ماند در همه آفاق ذره	خالی نه گردد از منی عشق تو جام ما اندر حریم وصل تو باشد مقام ما شیرین شده ز شربت بدار کام ما هر دم زنند کوس سعادت بنام ما ای یخچر لذت وصل دوم ما یکسان شد از غرق خوش و شام ما
ای قطب دین منال که از دولت وصال ایام شد ز روی ارادت غلام ما	
آرزو گردت پر تو دیدار خدا بهر که بے عشق بودی رسد اندر وصلش اندرین راه حجاب تو همین هستی تست تا ز خود و انری نیست ترا هیچ علاج یک قدم بر نفس از توانی نهاده توانی که تبه بر روی این ره را	زنگ هستی برودیده معنی بکشا عشق در بادیه وصل بود راه نما ورنه که منع دیدار بود از حق و سما گر کنی طاعت صد ساله بیک روز ادا نیست حاجت که رضیت کشی اندر شبها که بسویش نکشد رشتنه نقد بر ترا
قطب بن سود و زیان جهانان همه بیج گوشه گیر و در بحر ذکر خدا لب بکشا	
بیگانه ساخت عشق تو از مردمان مرا آثار روی خوب تو هر گه طلوع کرد ای دل جو باغبان گل روی او توئی	در بحر کرد وصل تو اندر امان مرا آثار بکے گذشت ز نام و نشان مرا گذارد در بردن درای باغبان مرا

بودم شسته در وطن خود بجانان بودم بسان لاله پیر مرده زیر خاک کردم ز درد عشق تو کوته زبان و لے	عشق تو کرد غارت آن خانمان مرا وصلت رسید ساخت تو تازہ جان مرا در گفتگوی عشق تو دل شد زبان مرا
در دل شسته بار کند درستان عشق تو قطب بین بیان مکن این درستان مرا	
دے کہ عشق تو ام آتش رساند مرا ر بود و سوسنہ ہر دو کون از دل من دبیدہ در دل من یار در عشقش را چو خاک پست بدم باز سر بلندم خست بنای عاشقی او خود نساز اول بار چو سایہ محو شدم از ظهور نور رخس	ز حرص جنت و بیم سقر رہاندم مرا ہمین خیال وصال بدل باند مرا دمی کہ شربت ویدارے چشاندم مرا کشان کشان بسو خویش میکشاندم مرا کہ شد مصوم و نزد خویش خواندم مرا چنانکہ ظلمت ہستی جوے نمائدم مرا
زند سرازدل تو قطب دین محبت یار خودش چو تخم محبت بدل نشاندم مرا	
آئی کہ جز تو نیست خداے دگر مرا در وادی طریق کسے کو بچر دست ہر کس کہ آشنا بخدا می شود یقین آنکس کہ دید پرتوی از روی یاز خویش دانی کہ چیست شیوہ زندان در دوش قابل شمید درد غم عشق می شود	سو گند میخورم بخدائی تو خدا گو شادمان نبوی کہ بود حق از درضا بیگانہ می شود ز ہمہ خویش و آشنا دارد در اسے مردک دیدہ و دیدہ برمدی و بخودی و بہت از پے فنا ناقابلست آنکہ طلب میکند دوا

	ای قطب بین مجوی تو در میان درد عشق کانرا کہ در نیست بود دور از وحدا	
کانرا کہ در نیست تو نیست آشنا ہستی نیست گشتہ حجاب رہ خدا وانکہ مشور دلبسہ خود لحظہ جدا فانی اگر شوی بخدا باشدت بہت تو در بد ز غیر طلب میکنی و را گر وصل یار بایت از خویشتن برآ		سوگند میخورم بخندائی تو خدا بر خیر از میان کہ خودت دشمن خودی در راہ دوست دست جان شوی ای بس مقصود از دو کون بقائے خدا بود ادور درون جان تو با جان قرین بود چندین حجابهای کہ از ہستی تو بہت
	ارض و سما حجاب رہ تو نمے شود چون قطب دین ز خویش اگر گشتہ فتا	
از وصال خویشتن درد دلم را کن دوا رحمی تو کن بر حال من بنما حال خویش چشم دل از لعلہ دیدار تو یا بد جلا گر کعبہ باشم و گر بردتجہا تھا زندگی جان توئی از جان بشو یکدم جدا روی تو بنید کسے کز خویشتن گرد و فنا		ای طبیب مہربان بیمار ہجرم را بیا تا بکی از بزم صلت دور باشم اینچنین انی جمالت دیدہ دل را نباشد روشنی ہر کجا باشم نیم خالی دمی از دل نہ کرو روی دل سوی تو دارم کہ این جان من نہست حد ہر تاقبولی را کہ بنید رو تو
	قطب دین در آرزو باشد کہ بنید رو تو درد و عالم غیر ازین ادر انا باشد دعا	
کہ می کشم ز فراق تو بار ہجران را		اگر باز من اسے نگار احسان را

ولم زہجرتو پردرد و جان فگار شدہ دران زمان کہ نقاب از جمال برگشتی آفتند ان خرابات عشق را بسگر بروز عمد است از دم قبول کمیت درون بحر غم عشق ہر کہ گم گردید	از وصل خویش شفا دہ تود لنگاران را بسا دہم از شوق کفر ایمان را کہ میدہند ز شوق وصال توجان را درست دارم از ان روز عمد و پیان را کند پیر از گہر عشق جیب و دیان را
---	---

زہجرتو رخ خوب تو قطب دین گم شد

چنانکہ باز نہ اند وصال و ہجران را

عقل از سرم رسیدہ مجنون شدم خدا را شاید بدین بہانہ بنسم جمال دلبر ای عاقلان کنارہ از من کنید وزنہ مرغ دلم پریدہ جانم طلب رسیدہ در رگہزار جانان ہر روز آیم از جان مردم من از جدائی ای جانجان کجائی	زنجیر زلفش آرید ہر پائید مارا او ہم بود کہ داند رسوائی با و فارا چون در دول گویم گریان کنسم شمارا آن یار برگزیدہ شاید کند دوارا شاید کہ شاہ خوبان نبوازد این گدرا دلم کہ رد نمائی آخسر تو خونہارا
--	---

ای قطب دین ہمگی ہا ناالہ باش با آہ

از ہر وصل آن ماہ بوستہ گو دعا را

دلدار قید ہستی تا بکے باشی گو مارا اگر مرد ہی از روی قد قتیع لا برکش ہم جنگ جمل دارند شکر با نفس دوح چو از ملک جود خود ہرون ری عد و کینرا	برون نہ از جود خویشتن بہر خدا پارا مستحقین در تعلیم وجودت جملہ اشیا را نشان بہر خدا این قندہ داشوب و غوغا را اگر غیشین تماشا کن ہی شران رخسارا
---	--

حقیقت بین شود دیگر ولی بنساجن از کل	که سالک فرق تواند کند از قطره دریا را
اگر خضر ریت ریسر شود تا چشمه حیوان	و اگر شائسته گردی در حقیقت سهرتجا را
بکوی دست نبود راه نهر شسته روی را	از روی یوسف کنعان بودندت زلیخا را
اسیر عشق فهم این سخن های بکنند ورنه	کجا سهرنا قبولی میکند قسم این معمارا

رموز قطب دین از عشق از پرده بیرون آید
که شاید پی برد روزی غریزان این سخنهارا

بعشق خویش چو دلبر نوشت فتوی را	بیاد دادم از آن روز زهد و تقوی را
فروغ چهره او بود جلوه گر گشته	که در لباس بجنون نمود لیلی را
ز لعل رخ خود بر تو سے بطور رنگند	ز عقل و فهم و خرد و ارهاند موسی را
به بین که از کرم و لطف خود چگونه نشانند	بر استان محمد همان تجلی را
کسی که بر تو سے از لعل جمالش دید	بیاد چون ندید نقد دین و دتیارا
بکوش تا که شوے زان نگار بر خود آ	مکن تو بر دل خود خشک این تمنا را

گرت هوای سرگرمی اوست قطب الدین
کشانو در ره تحقیق چشم معنی را

اگر خواهی که دریایی جمال آن دلارارا	برو به فرق نفس خود بنه بهر خدایارا
اگر دلدار داده و عده دید از خود فردا	بیا چشم دلت بکشابه بین دید از فردا
حجاب راه هستی تو باشد ورنه آن دلبر	بود خواهان از آن دم کو مصورش گل مارا
بیا و عجز کن پیشه اگر دیدار میخواهی	که نبود راه در کوشش گران جانان عنایا
علامت مشربا رباشی اسیر عشق میگرددی	که در کوشش علامت هارسد عشاق شهیدارا

حریم وصل اور مردمی باید ز خود رسته	که نبود در حرمش راه هر بیدر و خود را
بر و نا صحر مدہ بندش کہ قطب الدین سو شد نصیحت کی کند ہرگز کسی عشاق شیدا را	
در کوی دست لشکر غم شد سپاہ ما از ما بغیر درد تو چتری طمع مدار نبود درست دعوی مردم چو گوہ از آفتاب حادثہ مارا چہ غنیم بود دنیا پرست را ہنگی حرم نال جا	ہمراہ ما کسی ہمو غم نہ آہ ما اینست پیشکی بخدا از ادراہ ما درد آمد ست در رہ دلبر گواہ ما چون بہست سایہ کرم او پناہ ما ماقا نعسم آنچه بدادہ آہ ما
گر قطب دین بغیر خدا دل بکس دہد می دانکہ آن بود بہ حقیقت گناہ ما	
تا رسیدہ بسر کوی فنا محفل ما بود عالم ز غم دوری تو بس شکل غرقہ بحر شدیم و گہر از وی چیدیم نخورم غنیم ز بد و نیک جان دیگر بار چہ روی حاجی گشتہ بسو کعبہ چشم معنی بکشامین چہاں می آید	گشتہ روشن شعلہ رخ تو محفل ما حل شد از دولت وصل تو بشکل ما بخت مقبل نگرد و حوصلہ کامل ما حاصل از عمر ہمین بودہ شد حاصل ما روی آو ز سر صدق بہر منزل ما خانہ و صاحب خانہ بحریم دل ما
قطب دین غنچہ دل زان گل خیار شکفت چہ گلی بود کہ بشکفت ز آب و گل ما	
در کوی عشق جانان سوا شدیم رسوا	بودیم ما و یک دل آنہم برفت از جا

باشد نشان عاشق رسوا دهر بودن خوشحال آنکه باشد عاشق بر دیاری فکر خیال دبر عفت لم بود از سر مائیم و عشق آن یار جا نیکه هست آن در هر دلی دیاری در هر سرے خمارے تاراه عشق پویم دائم ز عشق گویم	کذاب عشق باشد عاشق که نیست رسوا ایو امی بر کسی کو عاشق نه گشت و شیدا کس را کجاست باور آنچه افتاد مارا آن ادبست خوشخوار جهان ادبست آنجا مائیم و عشق یارے نیست پیشه ما گرفته همچو گویم دز خویش بے سرو پا
ای قطب دین خدا گو ز بهر او شناسا گو بے رو و بے ریا گو گر بایدت تجھلا	
طیب مهربان بر ہم چه سازی و فگار انرا کسی کو پرتوی میخواید از دلدار خود بنید اگر نبود چراغ نور ایمان رهبر و صلش کسی اندر کنار خویش بنید گنج معنی را اگر در هم شکستی در ره معنی طلسم خود درون خلوت تار یک کس رسوا و بنید	که درمان نیست جز دیدار جان در دگر اندر نخستین باید اندر راه وصل و دهر جانرا نخواهد هیچ عاشق روشنی نور ایمان را که سازد از غبار دین دنیا پاک امانرا عجب نبود اگر زبانی هماندم گنج پنهان را نه بنید ز روشن روشنی خورشید تابانرا
کسی کو را نباشد در دیاری قطب دین دل چه داند محنت شہای تار در دمنده ان را	
چون ندانی مکرهای نفس کافر کیش را نیست شود در جستجوی یار خود گر عاشقی خیر میکن تا توانی با همه خلق خدا	و اگر ایدل بحق در بر موری خویش را نیستی باشد سزاوار انسان عاشق کیش را دوست میدار و خدا چون دخیل اندیش را

چون دل درویش اگر هست مرآت خدا در دل را دارو بهر جراحت مرہمیست	اگر خدا نخواہی بہت آورد دل درویش را خود وصالش نیست مرہم عاشق درویش را
قطب دین در بہت وجہی یار خود از جان گذر اگر خدا ایبا بدیت اول فدا کن خویش را	
ای تو غارت گر جان و دل ما می پذیرد ہمہ در روی دارو ہیچہ دیش از شرر آتش عشق نہ بخت روم و نہ بحسیم عاشقم دنیا و عقبی چہ کنم عاقبت دامن و مہلش گیرم	دل جان رفت چو دیدیم ترا نہ پذیرد عشم عشق تو دوا سوخت از فرق سرن تا پا نہ مرادین بود و نہ دنیا از میان ہمہ کافیت خدا اگر با امروز بود یا فردا
قطب دین، سچ نخواہد بے او اند رین نیست غلط اوست گوا	
ساقی بیا بہر خدا بکشا در سجنانہ را خواہم کہ اہل دل شوم در خوشی غافل شوم ناصح برو تہمیدہ را نہ دہ کہ من یوانہ ام مطرب بیانش نقشہ بگو از می بگو و از سبو نمود ز بانم در دہن بارست اندر ناخن شد جان جاتان منصل بہر ز نقش آہ گل	تا لب نہسم بر خم می برکت نہسم سجانہ را چون نیست لا قیل شوم بر ہم زخم کاشانہ را ہرگز نصیحت کی کند کس عاشق دیوانہ را و اعظ بر دای تند خو بگذار این فسانہ را گو خود ہی گوید سخن کردہ برون میگاہ را اند ریمان جان و دل تا یا فتم جاتانہ را
چون قطب دین نہا شدم ز خم بد ریای عدم	

	چون قطره در دریا شدم ویدم در یکدانه را	
ز باد حادثه نشان تو شعله آتزا بدین وسیله توان یافت وصل جانانرا اراده به ازین نیست نیک نجتان را بدین بهانه علم ساخت اهل عرفان را ز چشم غیر نسیان کرد نیز ایشان را منرداگر کسی از بهر او دہجان را		دلا بکوشش و برافروزش مع ایمان را مقیم بر درو باشش تارسی بمقام ہر آنکہ دید رخش نیک بخت ہر دو جهان نوامی خویش ہمینچو است تابند کند بدان جہت کہ خود از چشم غیر نسیان ز خود بپیر کہ در زندگی ندیدش کس
	بیاد رگش ای قطب دین و از رخ خویش باب دیدہ فرو شوئے گرد عصیان را	
نبود سچکس آگہ ز سر وحدت ما ہست دوست ہر شرتہ حقیقت ما نداشت بیج ملک نیز تاج جہت ما کہ دست غیب قلم راندہ در جلا ما کیکہ داشت دلش آرزو مہرت ما مباش نیز تو ہم بر سر خصومت ما		و میکہ بود حریم وصال خلوت ما یقین ز روی تجو ہم کہ آنجا بود بزم وصل در اندم کہ ما ہم بودیم نبود راندہ قلم در سعادت احدی بر اند حضرت مولی بقدرش از در خویش بر و حسود بد اندیش مدعا پسند
	سخن ز مرتبہ خویش قطب دین کوتہ بہ بین کہ تا بہ کجا رفت تیر بہت ما	
باورد خود کنیم کہ دردست یارا ای باد شرط بہر چہ استادہ یا		از بہر درد ما چونہ ارد کسے دوا کشتی ما شکستہ دیر نختہ پارہ ایم

از ناخدا امید به کلی بریده ام از بسکه پائمال غم در گشته ام گشتم غبار از من مسکین اثر نماند بر خیزای طبیب ز بالین من برو	شاید که در میان بکنار آوردم را پشتم ز بار محنت ایام شد دوتا دقیقت ای صبا که بگوشتن می مرا بیمار عشقم و بتو ام نیست التجا
ای قطب دین منال زدوغ جفای عشق خوشحال آنکه گشت بدین حالی بنملا	
جز بوی تو نباشد سزنی سامان را بی تو دوزخ بودم روضه رضوان بشک منع جانم که بخواه سرکویت دارد کرده ام غرم طواف حرم کعبه تو کششی ده سوخویشتم که رسم در وصلت ای اجل مژده و صلح ده دامن بستان	آرزو نیست بجز نرم و صالت جان را بی تو در روضه جنت چکنم رضوان را از خودت بال و پرشده که کند طیران را راه بنما بسو خود من سرگردان را شاد کن جان من غمزه حیران را جان شیرین که بصد جان بدیم جانمان را
قطب دین در دغم عشق کش از مردی خون دل منخور و از کس مطلب در مان را	
دل درین دنیا چه بندی کونیدار و بقا هر زمان این نوع و وس هر عقد کستی اهل دنیا را بقائی نیست جز دنیا و دن ظالمان را ظلم چون بسیار شد مانند هر چه حاصل شان بود بجا چیزی دیگرند	دوستی او بود بدتر ز سر اژدها هیچکس هرگز ندیده ساعتی او را وفا هیچکس را در جهان حال نشد زود عا هم ز ایشان آتشی خیزد که سوز و جمله را دایم سا اندوه دارند بهر دنیای دفا

طالب دنیا ندارد یک زمان دارستگی این جهان چون کشت زار آخرت آید پدید پس بکن کسب کمال مرد ز تخم نیک کار	گشت دارسته کسی کوزد جهانرا پشت پا هر چه می کارند همان گیرند کس روز جزا دست کوتاه کن جو مردان از جمیع کارها
قطب دین در گنج نهائی خراز کسب کمال دست افشان از جمیع پیشه ها بهر چند	
کرد غارت عشق دلد ابرمن ایان مرا بی غم عشقش پریشان بود حال من و نور رویش هر دو عالم را منور ساخته در بای من بخوبی بی نظیر عالم ست پاکشدم از دو عالم بر سر کوشش شد ز چشمم دامنم پر خون و گفتم بارها	میل دارد بعد ازین غارت کند جان مرا کرد عشقش جمع احوال پریشان مرا دیدم باید که بیند شاه خوبان مرا نیست حاجت کس کند تعریف جانان مرا کار زوی وصل او دارد گریبان مرا تا چه آید پیش آخر چشم گریان مرا
هر دم از سودای عشقش قطب دین جان میدهد باز عشق او بنو جان میدهد جان مرا	
دلبر که ربوده دل دیوانه مارا مستیم ز عشقش که سر از پاندانیم آنکس که ندانسته که ما عاشق زندیم پروانه بود مرغ دل من رخ او شمع ما خانه خرابان سر کوی فنا نیم جیران شده در کار من بیدار حیران	بر کرده ز می کاسه و پمانه مارا باشو تو بیانه مستانه مارا آیا نه شنیده مگر افسانه مارا شمع رخ او سوخته پروانه مارا نان سیح کسے پی نه برد خانه مارا آنکس که ندیده رخ جانانه مارا

	دو غوطہ خورای قطب دین در بحر غنم عشق شاید کہ بہ بینے دُر یکد اتر مارا	
مقصود تو ہر آنچہ بود می شود روا در پردہ حجاب خودت ماند سالما از سوئے او ہزار اشارت بود ترا او ہمہ تو ماند تو ماندی از وجہ ا بیگانگی گزار و بیا باش آشنا نائب شود بدرگہ او انتجا سے ما دست تو باد و دامن این بندہ گدا		طالب بیا کہ در دولت را بود روا حق طالب تو بیشتر از تست بیک تو یک پاسبوی دوست گراز صدق دل نہی شرمی بدار از کرم کردگار خویش بیگانہ از خدا و بغیر آشنا شدہ تو میدان مباح کہ باشی گناہگار گردی اگر ز درگہ او نا امید باز
	باری تو قطب دین ز درش رو بر شتاب میگو ز روی صدق و ارادت خدا خدا	
در دست کو ہمیشہ بود ہمچنان ما خالی مباد یک نفس از درد جان ما یار ب بند کر خویش بکنے تر زبان ما حاضر نہ ز سوز دل ناتوان ما گر پے بری بوادی آن دستان ما داند کسی کہ گوش کند داستان ما		ور کو می دست نازندہ بدر و جان ما در مان درد عشق چہ باشد وصال یا آندم کہ واپسین بود و جان بلب لب و اعظ بر و کہ درد سر آر و حدیث تو بے اختیار جائہ جان پارہ میسکنی مار بغیر عشق نہ ندہب نہ ملت است
	ای قطب دین مرغ ز طعن جسد و دون زان رو کہ پے نیردہ بستر نہان ما	

تا کہ وہ ایم دیدہ بدیدار دوست دا هر کس بکس اگر چه بردالتجا و لے آن دلبری که گعبه مقصود کوی است مارا هنر بغیر غنم در عشق نیست و بوانه ام ز عشق و بود عشق رهبرم ترا بد تو پی بمشرب ماسکه بری که ما	رسوای خاص و عام جهان گشته ایم ما مارا بغیر دوست بکس نیست التجا خاک رهش بدیده بنیاست طوطیا اینست پیشه ام که شنیدی تو بارها اندر نماز خویش بدو دارم اقتدا زندیم و می پرست درین عالم خدا
تا قطب دین بوا دی عشق آشنا شده بیگانه هم ز خویش شده هم ز آشنا	
لا منتهاست عالم بے اختیار ما باخوشتن کسی نبرد ره بکوی یار در ویت در دلم که علا جش پدید راهی که میروم نبرد عقل پے بدان بوی وفای یار و بد بعد عمر ما هر کس در خویش علا جش طلب کند	پایان ره پدید ندارد نگار ما بی خویشی ست در ره او اعتبار ما درمان ادگر که کند غمگسار ما دیوانگیست در ره دلدار کار ما خاری که سرزند بخدا از مزار ما درد آمدست مرهم جان فگار ما
راهی بجانبه نبرد قطب دین دگر جز آستان یار که باشد حصار ما	
آن ساعته که یار نماید رخ از نقاب اعمی ست چشم باطن تو در نه آن نگا غافل مباش یک نفس از کمر نفس خویش	دلہای عاشقان ہمہ افتد در اضطراب ظاہر بود بدیدہ بینا چو آفتاب نفس ابوالحکیم تو روح ابو تراب

روح تو میرود بسو در کامیاب یارب بود که خانه هستی بود خراب افتاده اند چو مار رقیبان پر پیچ و تاب	نفس تو میل جانب اسفل کند مدام دلبر چو گنج جاس بوی رانه میکند پیوند گشت رشته جانم بزلت او
باقطب دین نمازی پس پرده روی خویش شاید که یک نظر فگند بر تو بوحجاب	
تا کی کشم ز محنت ایام انقلاب شاید ز عمر خویش بگبدم وی حساب بیدار ساز بخت جوان مرا ز خواب ما بخیل ز خویش و جهان پر ز آفتاب زان پیشتر که ملک وجودم شود خراب ببند جمال یار خود آن لخطه بوحجاب	ساقی بیا و جام مرا پر کن از شراب از هستی وجود خودم دارم بمان وی در خواب غفلت ست کس نکس نیست افسوس ز آنکه عمر بدین ضایعی گذشت آباد ساز ملک دلم را ز معرفت هر کس که از شراب فنا جرعه چشید
ز نگار تیرگی ز دل خویش دور کن ای قطب دین که یار نماید رخ از نقاب	
از خودت بگریز تا بینی جمال بوحجاب خانه هستی خود هر کس میسازد خراب چند بینی عکس روی خویش در چاه آب دیدہ تو کو رو عالم را گرفته آفتاب زانکه بر عمر اعتمادی نیست مانند جباب تا کی ای بخیل چون مردگان باشی بخواب	اگر بخواهی بر اندازد نگار از رخ نقاب گنج پنهان را به ببند آشکارا بیکان سر بیا لکن به بین بر آسمان رخ رشید را حیف که خود را بچنین غافل شدی ای بخیل عمر خود ضائع کن در صفت غنیمت بشمار سر بر آرز خواب غفلت حق شناسی بشمار

	عمر خود ضایع مکن ای قطب دین خج در آشناس انچه رفته باز ناید انچه مانده کس شتاب	
ای پر تو جمال تو بهتر از آفتاب روشن شود چو روز شب تا عاشقان سانی شود حریف می خویش کن مرا شد کامران عشرت و نیا و آخرت عمر بیت کز فراق تو بیمار گشته ایم شوق ند آر و ز دست است بخاطر	خورشید ز ضطرابت باشد در فضا بگزار از جمال خویش بر افند ترا نقاب تا بهر نقل مجلس تو جان کنم کباب صاحب دلی که شد ز صال تو کامیاب بنمای روی بامن دلخسته بچایاب کز تو ندای آید و از من بی جواب	
گنجیست او نهفته درون طلسم تو ای قطب دین تو زود طلسمت بکن خراب		
ببخود از بادۀ یارم امشب مستم از جام می وحدت او بمیان آمده آن جان جهان آفتاب رخ او تابان است بهر لطف ره رخساره او بمیان رفته دوی من و ما	نیست آرام و قرارم امشب لیک فارغ از خارم امشب من مسکین بکنارم امشب روز باشد شب تارم امشب دل خود آئینه دارم امشب نیست از خود سرو کارم امشب	
قطب دین حسرت این دارم پس که چنان شکر گزارم امشب		
ای دل از عاشقی شفا مطلب	درد میکش ز کس و دوا مطلب	دعا

مطلب رنگ و بوی در ره عشق بیخ چیری طلب یکن ز خدا نبرد باش در ره تحقیق در هوا وصال آن دبر چون شدی فانی حقیقت او	مثل با پی بفریب مطلب از خدا هیچ جز خدا مطلب راه میرود لیک پا مطلب سیرا میکن و هوا مطلب تویش را از خدا جدا مطلب
	قطب دین مس قلب خود ز رکن عشق چون هست کیم مطلب
ای دل حدیث عشق ز گم گشتگان طلب مسرا عشق چون بزبان دگر بود آن گوهری که نیست به گنجینه شهبان مهری که هر دو کون از دروشتی بدید چون با کیست او که کس نجا گمان نبرد چون خوبی و لطافت او بی نهایت است	از بی نشان نشان ره بی نشان طلب است از آن زبان ز کسی بزبان طلب گشتی خویش بشکن و در بحر جان طلب گر چه بر آسمان است تو در دل عیان طلب آنجا که کس گمان نبرد بیگان طلب هر چند پیش مطلبی پیش زان طلب
	چیزی ز قطب دین مطلب غیر در عشق هر چیز هست با من درویش آن طلب
آنی که دره است ز تو نور آفتاب داوند زندگی ز تو خلقان مانده اند فیاض و نور بخش جلالی و هر چه زات جناب است که باشد علی الدوام	وز پر تو جمال تو باشد در ضلالت محرّم از وصال تو در پرده حجاب بی نور وحدت تو همه میشود خراب هر چیز غیر نیست نهویت چون جناب

داوند خلق روی بهر دایلی و لیلی مار بسوی خویش تو خود در دبراه کن	سیره کم نیست راه تا تو بود و در و صواب کز سیر چه غیر تست نایم جنتاب
	امروز هر که دور شد ای قطب دین از د فردا شود ز آتش حسرت دلش کباب
منکه از درد غم عشق شد دم در پتاب روی خویش از زکرم قوت نماز آری پیش چون گدایان من از آن بر در دها گروم مرد از هرزه بهرزه که حسد امی طلبد نشین عاشق صادق بهم کس که شود ای بسا کس که فرو رفته بگرداب اجل	دارم از آتش سودا غمش سیند کباب نوازم که کنم روی دل اندر مخراب که بود مرده و هلاش رسد از هر باب سفر عالم معنی کن داورا در باب خانه دین تو از صحبت ناپل خراب چون طلسمی جهان من تو همچو جواب
	بایدت رفت چو آنز جهان قطب الدین عسم مخور گر بر دملک جانرا سیلاب
شکر صد که رخ یار بدیدم مشب قطره دش فانی مطلق شد اوم دریا چه روم وقت سحر و طلب گل بچمن مردم دیده ندارد خلل از بینائی بار و هلاش که ملایک نتوانند کشید سیر که رسان بود از جان سدد و صلاش	لذت شربت دیدار چشیدم مشب گر چه در دیده اغیار بدیدم مشب کز وصالش گل بنجار بچیدم مشب چونکه او آمده از خویش دیدم مشب طاقت آوردم و آن بد کشیدم مشب داده ام جانی وصالش بخریدم مشب
	قطب دین فانی مطلق شو اگر مرد روی

گشته ام فانی و بایار رسیدم مشب

دانی که چیست در ره معشوق مشکلا باید که دل یکی بوزار چون بکست عاشق که نیم جام خور و از کف حبیب بیکوش سالکان میاسای لحظه همت بلند دار که بینی جمال دوست ممکن نمیشود که روی راه بے دلیل پیرست نقطه گرد چو پر کار گرداو	باید طبع بریدن از کل کائنات نمادل شود چو آئینه صاف از تعلقات فریاد ها و جو کند از بهر باقیات شاید که بهره ببری از تجلیات قانع چرا شوی تو بیک چشم انقضا پیرست رهبر تو که خواهی ترقیات این نکته در طرق تو میدان و اجبات
---	---

ای قطب دین تو یکم کن بر لوک خویش
میدار عرس در دل خویش از تنزلات

هر که او را دلیر با آن یار نیست گاه با او نماز باشد گه نیاز با و جوئے میگذازد شوق یار گه فرح افزایدش گاهی ملال پر تو انوار او عالم گرفت هر که زو امر و زور درست نا ابد	دیده جانفش از آن بر خنیت گاه پیدا باشد و گاهی خفیت گاه بیکه کار او شوریدگیست گه چو به بر پاشد و گه در کفیت اینقدر بر دل ترا زنگار چیست بایدش در زیر بار هیچ زیست
---	---

قطب دین جان را نثار یار کن
ز آنکه کار عاشقان او همیت

ای سر نو در سینه ار باب ارادت	شناخت ترا آنکه ز تو یانت هدایت
-------------------------------	--------------------------------

آنی که ترا مثل و مثل نیست بعالم بی روی تو تا سجده کند زاهد خود بین هر کوزه غبار آئینه اش پاک نسازد رخسار تو از دیده ناهل نهانست خواهم که رخ خوب تو بے پرده ببینم صد سال اگر وصف جمال تو کند کس گشتم بدت تیر ملامت بره عشق	هر چیز که گویم به از آنست ز لطافت هر گز نه چشد چاشنی لذت طاعت هر گز رخ پاک تو نه بیند ز کثافت بیند ز خست آنرا که بود عین بصارت قانع نشوم از تو به تعریف و حکایت هر گز نه رسانند بدایت بنهایت عاشق نمود گونه کشد بار ملامت
---	---

چون قطب بین هر کس کشد باز عم عشق
دائم که تواند که کشد بار امانت

بیدلی گز عشق بازی بنجو دیها کار است هر که بکوه داد جانش شد بجایان آشنا هر که در دریای معنی غرق گردد بگیان مقصود زاهد شبت و شبایه طوبی بود در نماز عشق ذکر او قرات باشد هم لذت بر مرغ از وصل گلی باشد و لیک	هر گز جانش که بی جانان بود ز نار است و بدم در کوی جانان چاشنی کار است گوهر گفتار در گوش می از اسرار است من خدا میخوانم و مقصود من دیدار است عاشقان را چون فتوح روح دادن کار است عاشقان را لذت عمر از گل رخسار است
---	--

گرچه ترسار هست یک نار خدمت بر میان
قطب بین را بر میان بر تار از ز نار است

بیخودی دائم از آن گارین شوریده است تا تو منزل کرده ای تا زمین دیده ام	از من بیچاره دل را دبرم دزدیده است کو را با دا دیده ام گرد دیگر بر آید است
--	---

ہر کہ واصل شد تو از خوشن بریدہ است	تا کسی از خود بترد کے شود و اہل تو
ہمچو تو باری ہر انکو از بیان بگزیدہ است	در شاع ہر دو عالم نگر و از روی تاز
بر سر کوی تو ہر کس یک نفس گردیدہ است	کی بطوف خانہ کعبہ برابر میکنند
ہر کہ اورا چو تو زیبائی درون دیدہ است	کی تواند دیدہ اند از دبروی دیگری

نیست درد پا گر چون قطب دین کوئی دوست	
او چرا خود را تمام از وی چنان زدیدہ است	

کیست از تیر غم عشقش کہ دل افکار نیست	نیست یکدل از رجان کو طالب دیدار نیست
زانکہ ہر ناشستہ رو لائق دیدار نیست	دیدہ بیدار باید دیدن رو سے ترا
تا ابد مدہوش باشد خطہ ہشیار نیست	در ازل ہرگز نمی عشقت چشیدہ نظرہ
زانکہ ہر کس در حریفش محرم اسرار نیست	در رہ فقر و فنا باید ز خود وارستہ
کادمی با پیچ چیری بدتر از پندار نیست	پردہ پندار دور افکن ز سر گر طابی
ہر کہ اورا در دل شب دیدہ بیدار نیست	دور ماند از سر کوی تو محروم از وصال

قطب دین بیدار کن خواب غفلت چشم خویش	
زانکہ ہر کس محرم خلوت سراپا نیست	

من ترک دل گر ختم دل ترک جان گرفت	عشق آمد و عنان دل ناتوان گرفت
چون عنایب باز زستان از ان گرفت	گویا کہ روح پر تو سے از روی یار دید
دل از بشت و حد جان بر توان گرفت	ہر گم کہ یار جلوہ کند در حسیم دل
بگذشت سود و مایہ خود بر زبان گرفت	آہنا کہ غیرت کر تو سودای دیگرست
و در از جست و جوی تو در و تان گرفت	پردہ از کرو طائر در دم زنہ فلک

چند آنکه سیر کردنشانے ز تو ندید	در لامکان نیافت ترا در ازان گرفت
فانی چو گشت قطب بین از خویش آمدی	اندرون دل و زهر و جهانش عنان گرفت
دلا بکشای چشم خود که بینی رو جانانت ز درد عاشقی دایم که ترکان اشک یبار طلسم خویش بشکن گنج معنی را اگر خواهی تو آن شخصی که در روز ازل قافله ای گفتی همه عالم گرفته پرتو انوار ذات تو ز آب دیده از رویت فرو شو گرد عصبانرا	بتحقیق و یقین دانی که همان کیست در جانت فنا ی در دوشو کا خر شود همدرد در جانت که دایم در طلسم تست حقا گنج پنهانت بیا بر در گمش رونه کجا شد عهد و پیمانت ولی تو غافل از وی چون بود نور عرفانت بدرگاهش شفیع نیست به از چشم گریانت
خدا را قطب بین هرگز نکردی سجده لائق	پشیمان پیش از آن دم شو که بود در بدن جانت
افسوس ز آنکه طالب عشق خدا کم است هر کس بدر عشق دلا رام خو گرفت آنرا که در نیست بد زبان میرسد هر کس که در عشق نوزیده در جهان آنکس که وای به تمام از وجود خویش در بوته گداز برد خویش را گداز	آنرا که در عشق نباشد کی آدم است تا چشم واکنی دلش از وصل خرم است زیرا که اهل درد ز مقبول عالم است دایم بدر دغصه و اندوه با هم است اندویم و حلیم وصل دلا رام محرم است هر گم گداختی تو وصال تو در دم است
وار شکیست پیشه عشاق قطب دین	هر کس ز خود در بید بدلدار همدست

مارا بجز از دیدن رویت ہوسی نیست در باد یہ عشق تو چند آنکہ دویدیم در عشق تو از شکنہ کسان بیم دہندم دادم بدہ ای بادشہ حسن کہ جز تو جان میکنم اشیار سگان تو کن خوش خلوت خامی کہ معشوق خوری	وز تو بجز از دیدن تو تمنسی نیست از دور و نزدیک صد ہوسی نیست مارا از غم عشق تو پردای کسی نیست در باد یہ عشق تو فریادرسی نیست چون بہتر ازین تحفہ مراد ستری نیست کانرا اثر از محبت و از عینیت
--	---

در قطب دین از دیدہ و تنگ نظر کن
شد غرقہ بحر کرم ادو کسی نیست

مرا کہ فضل تو ایدست حجت جانت ہزار جان گرامی فدا کند برست از آن درد تو یاد مہناید از دور ہزار سال اگر وصف تو کنم تکرار ہزار بار بکوی تو مرده ام کم و بیش مرا بشوق تو کی یاد آیدم ایمان بریدہ خار نمایند گل خان آن را بخطارش نرسد آرزوی چیز دیگر کسیکہ جانش نہارد و محبت جانان	خیال وصل تو بہ از جمال خوابا نیست کسیکہ وصل تو بندہ ہزار از را نیست کہ درد محنت عشق تو بہ زور مات از آنچه وصف کنم صد ہزار چیز نیست بہ پیش رویتو جانان چہ مژگان نیست فنائی وصل تسلکی فراق ایما نیست کہ زخم خار غم عشق نوش درجا نیست کسے کہ ہجو توئی را بصدق جوابا نیست چو مرده است کہ اورا حیات درجا نیست
--	--

فنائی عشق شدہ قطب دین نہ پنداری
کہ از گردورت ہستی جدا از جانان است

بر سر کوی قناعت سر کہ او در ویش نیست گر غسل غریبی تزلزلش ز بغورای پس سر کہ دست از جان نه شست دور مانده از صفا سر کہ ابرو دل نباشد ز حشم تیر عشق او کافر بد کیش باشد ز اندوه روز ازل دل درین دنیا چه بی بند کہ دہست دنیا	دانت از گنج نہانی خدای خویش نیست زانکہ بودیچ نوشی کز بی ادیش نیست حیفم آید از کسی کو عاقبت اندیش نیست مریم وصلی نہ بیند چون دل او ریش نیست سر کہ عشق دلا رام حقیقی کیش نیست پیش اہل دل جان دہم و خیالی بیش نیست
--	--

قطب دین در راہ دہر مرگ را آمادہ باش
کیست بر کوتاہ راہ مرگش اندریش نیست

کسی کو دید وی خوبت ای دوست بغیرش کہ دی آرام گیرد مرا در خلوت جان منزلی هست در آن ساعت کہ جانم عشق یبخت کسی کو خدمت پیرے نکرده آز رختی کو نہ ارد میوہ خوب	جدا گر دید شل مغز از پوست کہ از روز نخستین بادیش بوست کہ آن خلوت سراے حضرت اوست نہ از دشمن اثر بود نہ از دوست بویش گر گلی باشد کہ بی بوست یقین میدان کہ بی پیوند خود اوست
---	--

مباش ای قطب دین از مرگ غافل
کہ عمر ماروان چون آب در جوست

عشق آمد و تیغ تیز در دست سیمرخ جوای لامکان اوست بادی روندگان بر ما نیست	بر سر کہ ز دوش ز خویش وارست پر وازده بلندی از پست مریم نہ ریش اہل دردست
---	---

ہر جا کہ می مقام خود ساخت بر ہر کہ فلکند سایہ خویش سر راست رود بقاب تو سین	بازار چہ خیال بشکست از نیک و بد زمانہ و درست تیری کہ رہا کنند از شست
خود آمد دگشت قطب دین را و انگاہ بجای جانفش نبشت	
ہر کسی را در حریم وصل جانان کاریست خفتگانِ آب غفلت در دل شب مرده اند اہل درد باید از دنیای دون وارثہ گو ہر اسرار گزوا ہی طلب در بحر عشق این رہ زندان جانبا رست نہ راہ فیلسوف جلوہ پایا را عاشق دہد ہر بار جان	چشم ہر ناشستہ روی لائق دیداریست درد دل شب غیر چشم اہل دل بیداریست زانکہ ہر بیدر دون از عشق بزخوردار نیست کان در شہوار در ہر کوچہ و بازار نیست زانکہ مرد عشق را با عقل و دانش کاریست ہر کسی قربان یا خود کند جان عاریست
در سر ہر کس ہوا ی او بدل صد آرزوست قطب دین را جز ہوا ی کوی آن لدا ر نیست	
چون گل رخ من بیچ گلی در چمنی نیست گویند بہر انجمن افسانہ عشقتم یک تار بستہ دست از ان حلقہ گیسو من کشتہ عشقتم بزمن باز سپارند بی او نہ کنم خانہ بخت نہ بہ دوزخ اجزای وجودم ہمگی دست گزنت ست	دانم کہ درین بیچ کسی را سخن نیست افسانہ من نیست کہ در انجمنی نیست در کشتن من حاجت دار و رشتنی نیست مقتول در حاجت گو رو کفنی نیست عشاق در اجز سر کوش وطنی نیست این شخص کہ بینی تو بجنہ پیرہنی نیست

از ما و من ای قطب دین بگذر بر عشق چون ز ادره عشق در اما و منی نیست	
بر قد هر که خلعت عشق آید است راست سیمرخ عشق بر سر هر کس که سایه کرد تا محرم است عقل بجلو تیرای عشق هر جا نزول کرد می بادشاه عشق ای آنکه طوف کعبه مقصودت آرزو پرواز کن بعالم لانتهاست عشق از نه فلک بر تبه جایتو برتر است	در ملک هر دو کون تحقیق بادشاست بی سایه گشت و سایه او سایه خداست عشقست آنکه عقل و خرد هم از وجد است آورد او فضل الهی که از هواست دنبال عشق رو که ترا عشق رہنماست بر خاک تیره منزلت از گاہلی چر است نشین درین سرای که آن جایتو سزا
تا قطب دین براه طلب پانهاده است بی درد عشق نیست زمانی خدا گواست	
شیرین سخن را که سخن از دهن او است چون مشک ختن بوی دهد هر که بوید بی همت او بادی عشق پیماست آن گوهر نایاب که خلق طلبیدش عاشق شود بنگر که برون کرده تراز غسال بجو آب و کفن بر شید اوشته عشق است نخواهد کفن از کس	بشنو سخنش را که حدیثش سخن او است بر شاخ دل هر که گلے از چمن او است رو خدمت او کن که نعم عشق فن او است دریست گرانمایه در و انجمن او است آن یوسف گلچهره که در پیرهن او است کوشسته بجا کست که آلوده تن او است بگذار که آن خرقه خونین کفن او است
ز ابد توجه پرستی وطن قطب دین از دی	

	جائی کہ کسے پے برد آن وطن دست	
سوختہ ز آتش عشقت جگر می نیست که نیست از تو در دنیا و عقبی اثری نیست که نیست نظرت جانب صاحب نظری نیست که نیست خدیبه عشق تو در بال پری نیست که نیست ورنه در ملک دلم زو خبری نیست که نیست در همه بحر و برش زو خبری نیست که نیست		بی بوی سر کو تو سری نیست که نیست پیچ جان نیست که از ذات تو آثاری نیست همه صاحب نظران از تو نظر یافته اند سبز بالان زمین سوی تو پرواز کنند ند بید دل که کنم غم عشقت فاش سوخت اجزاء وجودم بهی ز آتش عشق
	قطب دین دی تو سر توشه ازان آورده که بروی تو ز سر توشه دری نیست که نیست	
همای اوج عزت بر سر ماست ید قدرت که عشقت رهبر ماست گواه عشق مژگان تر ماست فلک از روی رغبت چاکر ماست ز کلی آفرینش گوهر ماست که زیر خاک آخرت تر ماست		ازان وزی که جانان بر ماست یقین شد آنکه روزی خود پیش ید دو کس خواهد گو امان حاکم شرع گدای کوی او ناگشتم از جان متاعی را که کس قیمت نداند نباید شد بعالم فارغ از مرگ
	مروای قطب دین بر جابه هرزه تو مقصودی که میجوئے بر ماست	
همه او باشد و او در میان نیست ولی در هر دو عالم زو نشان نیست		می دارم که اندر آسمان نیست نشان هر دو عالم باشد از وی

ہمہ گلا بہستان روش گفتم بیان سازند گردش ہزاران مکن با هیچ چیزے نسبت او چو ہر دم میکند بردل تجلی	گلی چون ادولی در بوستان نیست ہنوز از صد ہزاران یک بیان نیست کہ ہر چیزی از سیت ادا زان نیست مرا از مرگ خود یکدم زیان نیست
	منال ای قطب دین از دادن جان کہ وصلش سچکس را رایگان نیست
آن گوہر نایاب کہ در کون مکان نیست خواہم کہ حدیثی کنم از وصف جمالش باشد بیان تیغ کسی را کہ شد کس آن بار گرانی کہ ملک تاب نیاد در نسبت نتواند کہ بجز می کندش کس آنکس کہ شود کشتہ تیغ غم عشقش	یا رست کہ جایش بجز از خلوت جان نیست اما چہ کنم مصلحت وقت در آن نیست ما کشتہ آنیم کہ تیغش بیان نیست جز وہ صلاہ ما دگری حامل آن نیست زان روی کہ چیزی چو داند رود جهان نیست اورا بخدا هیچ سعادت بہ ازان نیست
	ای قطب دین از درد غم عشق چہ نالے چون سچکسی را بہ ازین حاجت جان نیست
ز ما در این نیاز نباشد نماز چیست ای بجز ز خویش گذر تارسی بدست تا قابلی بروی تو زان بستہ اند در بیرون پردہ مصلحت خویش را گذار ہر دم فلک بجملہ گری بازیے کند	فارغ ز درد عشق چہ داند نیاز چیست شہامی تا طاعت دور دراز چیست در قابلی بروی تو این دوزخ از چیست تا زیر پردہ مصلحت بی نیاز چیست تا باز جملہ فلک جملہ ساز چیست

یگر با محبت آن عشق از چہیست محمود را پرس کہ عشق ایا از چہیست از شمع باز پرس کہ سوز و گداز چہیست اورابد و شمار یکے اتیا از چہیست	آغاز عاشقی ز خدا دان نہ از عباد عشق خدا بہ بند گرت نیست دہند بر پردانہ عاشقت کہ سوز و بہ پیش شمع چون قطرہ ہر کہ غرقہ بحر وصال گشت
جائیکہ بہست کعبہ مقصود قطب دین حجاج را مشقت را حجاز چہیست	
آن دل صاف کہ پاکیزہ و دور از ہوسست کہ درین راہ ز ہر صاحب دل متمست در نہ در بحر وجودم درنا سفتہ بست وانکہ اولائق دیدار بود بیچ کست ہر کجا در پی بند از خودش بوالہوسست ہر کہ مشغول درین رہ بصدای جبرست	بیچ دانی کہ فزون تر چہ دل از کعبہ بست دست در دہن ہر صاحب دل برزودہ ام خستم نیست کہ گویم سر موسے سخنے نبود در دوجہان لائق دیدارش کس عنکبوتیست کہ بر روی خودش پردہ تند نہ تواند کہ کند قطع بیابان وصال
قطب دین را رہ وصل از ان گشت قریب کہ درین باد یہ اورا چو تو فریاد رسست	
آنکہ بند روی یار از چشم دید دیگرست آنکہ رفتہ کشتہ عشقش شہد دیگرست آنکہ بگذشت از مراد خود مرید دیگرست بیک ہر کس جان دہد ادا خرید دیگرست ہر کہ وصل شد بجا جان با نیرید دیگرست	در دم تیغ فنا ہر دم شہید دیگرست گرچہ از دنیا شہیدان رفتہ اند بسیار لیک پیش پیران طریقت گرچہ بسن باشد مرید گرچہ میگویند برکت در خریدست و فروخت تو گوئی در جہان یک با نیریدی بود بس

سر بسر در ہامی بستہ را کلید می بست یکس	سر کی را بر خلافت ہم کلید دیگر ست
قطب دین بدیست اور اگر اہل دینے زانکہ اہل وید را در دیدہ دید دیگر ست	
نعیم ہر دو جہان از سبب اور دیشست اگر رضای خدا میکند رضا در دیش ز آفتاب قیامت چہ عشم بود آنرا ہر آن شبی کہ بود نیکخت ہر دو جہان شمال سرکہ کشش خاکش در دیدہ اگر چہ چرخ بر دی زمین بگردد بیک	قمر عرش علامتکای در دیشست ولی رضا خدا ہم رضا در دیشست کہ روز حشر ز بر لوای در دیشست ز روی صدق و ارادت گدای در دیشست کہ کحل اہل نظر خاک پا در دیشست بدا گر دش چرخ از دعا در دیشست
برو تو قطب دین آشنای ایشان باش کہ آشنای خدا آشنای در دیشست	
مرا کہ ہر دم و ہر خطہ دیدہ خانہ نیست ز گفتگوی دو عالم تمام دارم غم ز مفلسی و گدائی جوی ندارم غم تمام خلق بے عالم غم زمانہ خورند بدانچہ کلک فضا راندہ زمین آید مرا گیر بستی تو سا قیام روز	ہر کدم نہی پای آشیانہ نیست ہمین در انجمن جان من فسانہ نیست بدین خوشم کہ مرا یکہ بر خزانہ نیست غم زمانہ چہ خورم من زمانہ نیست و گر اگر طلبے میکنی بہانہ نیست چرا کہ جوش و خروش از می شیانہ نیست
ہمین نہ قطب دین خواند ترا بانگ بلند عداے ہر چہ شنیدم در اترانہ تست	

بکوی عشق مرا بیم تیغ خوابان نیست بسو وحدت ما پے میسر دزاہد سفر بکوی خرابات عشق نتواند یقین کہ باد یہ عشق رانہ پیاید ببال عشق مرا مرغ روح می پرد ملک جام می عشق یار بنیخ نیست	چرا کہ عاشق دیوانہ را نعم جان نیست چرا کہ کشتہ تیغ قنای جانان نیست کیسکہ خانہ دنیا دوش ویش ویران نیست کیسکہ والہ دشتد اخو برویان نیست ورا بغیر سر کوی ست طیران نیست حریف ساقی باقی بغیر انسان نیست
تومی پرست شوای قطب بن مستی کن کہ یار را نظری سوی خود پرستان نیست	
قافلہ وز جزا فتویٰ بن قصہ نوشت نتوانم کہ کنم توبہ ز عشق ای زاہد کردم از عشق سوا کہ بگوئی بکجا من درون حرم یار بدومی نوشتم ہر کسی ہر چہ بکار در دوا آخر کار نیک باید کہ بود باطن مردم در نہ	کہ نباشد ہشتانرا کہ غم عشق ہشت چہ کنم کلک قضا بر سر من عشق نوشت گفت ہر جا طلبی ہست چہ مسجد چہ ہد بروں را بد فسرودہ زندہ سر ہشت ہیچ چیزی نتواند در دوا نکتہ کشت صورت ظاہر کس خاہ بود خوب کشت
عشق خیر دہی از سخن قطب الدین گوئی استاد ازل قالمش از عشق شست	
بہ نزد خلق مرا گر چہ اعتباری نیست خلیدہ درد دل من خار گرز جو ر کسان کنند سایہ ہمارا کسان حصار دے	خوشم کہ بردل کس ہم ز من غباری نیست پای کس ز من دل شکستہ خاری نیست بغیر لطف خدا سایہ حصار ی نیست

بر اسیر که به بینی تو غمگساری هست بهر دران همه دنبال کار خویش و مرا بدان خوشم که من از دست ساقی باقی	مرا بغیر غم عشق غمگساری نیست بغیر ذکر دلا رام خویش کاری نیست شراب میخورم و در سرم خاری نیست
	مدار قطب دین از زلال و هر چشم وفا که عهد و شرط وفا را برودم داری نیست
زیده نیست که اوروی ترا مائل نیست پرده بر مرد یک دیدۀ اعمی باشد تواند که کند سوسی حریت پرواز در دل صاحب دل درد غم عشق تو نیست قابلی نیست که عشق تو ندارد در دل عاقلان بر سر کوی تو وطن ساخته اند	عاشقی نیست که در کویتواش منزل نیست برده ورنه به پیش رخ تو حائل نیست هر که از مرغ دل از تیغ غمت بسمل نیست هر که از نیست غم عشق تو صاحب دل نیست هر که عشق تو ندارد بخدا قابل نیست هر که دور از سر کوی تو بود عاقل نیست
	غافل از دوست مشوق قطب دین گزائل دلی زانکه از دوست دمی ایل دلی غافل نیست
کیکه عاشق دید از خوش لقائی نیست چرا از نیک و بد دهر می شوے غمگین در آید ار چه عروس جهان بعقد کسان بهو و هاسے در آزندش از عذاب حشر ز بهر کسب کمال آمدی نه از پے مال ز دوست روی مگردان بهر کجا باشی	بدانکه در دل او ذره صفائے نیست بعشق کوش که این دهر ابقائی نیست ولی هیچکس یک نفس بقائی نیست ز درد عشق هر آنرا که بود هائی نیست جز این ز آمدنت هیچ مدعائی نیست که خالی از اثر دوست هیچ جانی نیست

ہرچہ قطب دین کس بتلا شو پہلست جو بتلا سی خود شیخ بتلا کے نیست	
بگوی عشق کسی را کہ آشنائی نیست دلیل عشق بود در رہ خدا بخدا بدست عشق وہ ارعاشتی عنان ای عشقم و در کوی عشق افتاده دعا کنم طلبم از خدا غم عشقش مراد من جو عشق خدای حاصل شد	و را بغیر غم عشق دلکشائی نیست ترا جہنم کہ دلیلش کنی دوائی نیست بدان جہت کہ بہ از عشق رہنمائی نیست کنند عشق مرا بستہ دست و پائی نیست کہ بہتر از غم عشقش مراد عالی نیست مرا ہیچ کسی دیگر التجائی نیست
فنائی عشق خدا گشتہ است قطب الدین بدان خدای کہ جزا و دگر خدائی نیست	
ای من فدای ہمت آن کا شنائی تست از کوی تو بجانب دیگر نے رود کردہ بہ پیش تیر بلا سینہ را سپر کی فرق خود بملک جہان آورد فرود قطع نظر از ذوق ہمہ چیز کردہ است ہر کو شبیب و خنجر عشق تو می شود	در کوی عشق کشتہ تیغ فنا تست جان دادہ و ہنوز بجان بتلائی تست گوید ہنوز شکر کہ تیر بلائی تست فارغ ز ملک ہر دو جہان چون گدائی تست مشتاق ذوق نور رخ دلکشی تست کے میرود کہ زندگیش از بقائی تست
مدد شکر ہر زمان بجان قطب دین کند کو را علی الدوام رضا در رضائی تست	
آنجا کہ آفتاب نقای محمدست	خورشید ذرۂ رضیای محمدست

موسیٰ کہ معجزات و اندر عصا شن بود روح الامین ز شین با علی الدوم از گرمی زبانه خورشید آتشین آن مومنی که مرد به شرح شریف او راضی بود و خدای از ان بنده که او	خود با عصا خویش عصائی محمد است وروز بانس و روشنای محمد است روز جزا پناه بواسی محمد است مستوجب عطای خدای محمد است کاریکه میکند برضای محمد است
گرد و ز اہل دیدہ ہر انکو چو قطب دین اوراد و دیدہ برکت پائی محمد است	
آزنا کہ درد عشق خداوند گار نیست وصلش ددای درد دل عاشقان بو ہر کس کہ درد عشق نداید دہرندگی ہر کس نہ کہ قطع بیابان وصل یار پیش از اجل بکوش غنیمت شمار عمر دل در جهان بند کہ زالیست بی وفا	روز قیامت او نجد است گار نیست آزنا کہ درد نیست ددای بکار نیست روز حساب و وصف مردان گار نیست اوراد و دل خلوت اسرار بار نیست عمر عزیز زانکہ کسے راد و بار نیست ز و در میان اہل دلائل اعتبار نیست
طوف حرم کعبہ مقصود کی کند ہر کس چو قطب دین بجان خار نیست	
تا سر کوی غمش منزل است این زمان کی شدہ پید اغم او گرچہ کس را برش شگلاست غائبانہ نظر آن دبیر	شادی ہر دو جان درد است کز ازل تخم غمش در گل است عشق او حل ہمہ مشکل است شامل حال دل مقبل است

در حقیقت ہمگی داخل ماست جانش عرصہ کامل ماست	ہر چہ هست از ہمہ ذرات دوگون آن امانت کہ ملک تاب نہشت
قطب دین دیدہ کشا تابینے آگنج مقصود کہ اندر دل ماست	
پس سر کرانیا ز نباشد ناز نیست کاین در بروی مردم بیدار نیست سر کو مثال شمع بسوزد گداز نیست عشقش نیاز می طلبد مردان نیست محروم نریم وصل بود اہل راز نیست بر خویش سر کہ فضل نہد عشقا نیست	نزد خدا چو تحفہ بہ از نیاز نیست در جستجوی دلبر خود درد پیشہ کن از غل و غش لبان زرق قلب تیرہ است تو ناز کی بزود کہ زہرا بل درد عشق مرغ دل کسی کہ بود بای بست خوش ہر کس بفضل میرسد از فضل عشق او
ای قطب دین نیاز درین پیشہ کن زیرا کہ قرب حضرت حق از ناز نیست	
چرا کہ نعمت احسان و برایشان است کسی کہ بر سر خویش زینہ چینان است چرا کہ منزل جانان سراجہ جان است کہ کعبہ حرمتش در سربا بان است نیافت آنکہ نجسید و پادمان است کہ راہ حق طلبی شیوہ مہمان است	گو کہ حال من از مغلسی پریشان است ہزار خرمن گندم بہ نیم جو نخر د محبت ہمہ بیرون کن از سراجہ جان گو کہ راہ حقیقت در ساز و بار است ہر آنکہ یافت درین راہ کام اول است اگر براہ حق رود و محنت حق وزر
اے کوئی ستا تو خود را شناس قطب الدین	

شناخت ہر کہ خودش را ز اہل عرفان نیست

یا محمد مہر و مہ را نور چون دلی تو نیست یا محمد حق بقرآن خواندہ ات خلق عظیم یا محمد چون گلت را زنگ بوز نور اوست یا محمد خانہ دنیا و دین بادش خراب یا محمد وصف گیسوی تو و الیل آمدہ یا محمد با تو دست اندر کمر کس چون کند یا محمد در دو عالم تیر و ناشستہ دست یا محمد بہر چیزی ہر کسی در ہا و ہوست یا محمد طاقہای دہر گر طاق آمدہ یا محمد سر و قدت آب حیوان خوردہ است	کو ر بادا آنکہ اورا چشم دل سوئی تو نیست ہیچکس را خلق و خوانند چون کی تو نیست نہست گل زنگ ویت شک بولی تو نیست ہر کردار دین دنیا خانہ پہلوی تو نیست زنگی شب و لی بوی چو گیسوی تو نیست چون کسی را در دو عالم تاب نہ کی تو نیست ہر کہ اورا ابرو خویش از جوئی تو نیست عاشقان مست را غیر از بیابوئی تو نیست ہیچ طاقی در جان طاق ابروئی تو نیست در چین سر و بسان قد و بجوئی تو نیست
---	---

یا محمد ہر کسی را کعبہ جائے دیگرست

قطب دین را کعبہ مقصود خبر کوئی تو نیست

ہر کرد دیدہ بصارت نیست و آنکہ اورا خدای خود دورست در حریم وصال جسہ عاشق شہر دل کن عمارت ای خواجہ شاہ بازی نشستہ بر دستست سفر ملک دل کن ای غافل	ہیچ چیزش بجز خسارت نیست دخت است و در اطہارت نیست ہیچ کس قابل اشارت نیست کاین جان لائق عمارت نیست لیکن اندیشہ شکار نیست چون ترا غم آن تجارت نیست
---	--

قطب دین خویش را نصیحت کن کہ درین رہ بہ غیر کارت نیست		منع دل ہر کہ باتو رام است بر ہر کہ حلال شد وصال چون قطرہ بہ بحر ہر کہ گم شد ہر عاشق مست کو ترا دید بر ہر کہ تنافت شمع و صلت نوید ز رحمت تو کس نیست		مقصود دود عالمش بکام است بے تو نفس از زند حرام است واصل شدہ کار او تمام است وارستگیش علی الدوم است درند ہب اہل عشق خام است زانروی کہ رحمت تو عام است	
در مسکدہ ہا حریف ساقی زند نیست کہ قطب و نیش نام است		منع دلم ہمیشہ دران دام مبتلا است کز وصل و دوست کار دود عالم بد عا است چون قبلہ گاہ مقصد و مقصود از خدا است کار رقیب فتنہ و آشوب ماجرا است ہرگز حقیقتش نفس کی زما جدا است از جانب تو انیمہ دوری بگو چرا است		زنجیر زلف یار کہ دارم بلای ماست مار از بخت خویش شکایت نمیرسد وقت نماز دل سو محراب کے شود مار اطلب تقای حبیب است در جان چشم دست کشای کہ بینی جمال دوست تزدیکتر وصل دریدست آن نگار	
دل قطب دین بغیر خدا در کسے بند در دل ہر انجہ نیگزرد خفتش گو است		در دل شب غمت دیدہ گریانش نیست		ہر کہ از دق رنج تو بے درجانش نیست	

ہر کہ او چاشنی شربت و صلت پخشید راہما را ہمہ پایان بوداید دست پدید آشکارا است ہمہ در و غلاش پدید است من نہ تنها شدہ ام آشفقہ زلفش بجان یارب از زندگی خویش چہ حاصل اورا	ہمچو شیطان بعین لذت ایمانش نیست جز رہ باد یہ عشق کہ پایانش نیست در و پنہالی عشق ست کہ درانش نیست کیست کا شفقہ آن زلف پریشانش نیست ہر کہ آرزوی دیدن جانانش نیست
--	--

نہ ہمین قطب دین از درد غمش نالہ کند
کیست کہ ز درد غم عشق وی افغانش نیست

آنہا کہ دیدہ شان بجمال حبیب است بی دولتست آنکہ بغیرے گرفتہ خو بے او حجیم روضہ رضوان بود نقیبین سالک کہ وارہد نفسے از خودی خویش ناظر بروی دوست شہنشاہ عالم است گویند جان نگار بت سراج می برد ما را مزن تو طعنہ برندی دعا شقی فرزانہ آن کسست کہ مجنون عشق اوست	دارند دیدہ کہ ازین دیدہ ما جداست خوشحال آنکہ روی دلش جانب خداست بے او بہشت گلخن و حورش چو آردہا باشد نوید آنکہ بقا از بے فناست و آنرا کہ نیست بہرہ از وصل او گداست ما را جز این ارادہ نباشد خدا گوہر است ما از برای عشقم و عشق از برای ماست دیوانہ باشد آنکہ از و یک نفس جداست
---	---

گفتی نیروی نور و رہت قطب دین
بیدر راہ ما ست کہ پایان آن خد است

ہر کہ او در راہ وحدت از جہان لاسرد رو بسوی کعبہ مقصود ہرگز کے برد	در او در مان نیابد چون اہل در دیت ہر کہ از دامن مردی بر خیشش گرویت
--	---

عاشقان را تن ضعیف رنگ زرد آمد گو از علائق سر بسر مهر دل خود را بس همچو مردان از وجود خود بشوشت ای سپر هستی خود را نثارش کن جان دل نخواه	عاشق صادق نباشد هر که زرش زرد نیست زانکه در کوشش نیابد ره کسی کو مرد نیست هر که دست از جهان نشوید در ره او مرد نیست هر که درستی گرد باشد در درخورد نیست
قطب دین در راه عشقش درد باید مرد زانکه دریانی نباشد هر که او را درد نیست	
نیست یک دل همه هر که افکار تو نیست ویده با گر همه نیست که من می بینم بندگان از دل جان جمله ترا در طلبند نه همین در دل من از روی وصل تو است ذره سان جمله هوای سرکویت دارم همه آفاق پر از دید به حسن تو است	کو کسی از دل جان عاشق دیدار تو نیست نیست یک ویده که او طالب دیدار تو نیست نیست یک بنده که او بر سر باز از تو نیست نیست جانی که بجان با تل خستار تو نیست نیست یک ذره بعالم که هوادار تو نیست عاشقی نیست بعالم که گرفتار تو نیست
نه همین قطب دین از بهر تو جان داده پس کیست کو نگذرد از جان که خریدار تو نیست	
بر سر کوی فنا هر کس او را خانه نیست هر که در راه محبت نگذرد از جان خویش سر سری هر کس که در راه محبت پانند میکند صیادی جان را نیازی از شاه باز بر سر کوشش قناعت کن اگر مردی	محرم خلوت سرای خالص آن جانانه نیست در حریم وصل و لب محرم میخانه نیست قال و قیل میکند کارش بخرافسانه نیست عاشق جان باز در کوشش بخر بر دانه نیست تا صدف قانع نگردد دلائق و در دانه نیست

ہمچو گاہ از جام و چون کوه میباش ستوار	زانکہ ہر زلی ظرف را پسراغش بیاید نیست
قطب دین عقل و خرد بر باد دہ در عشق یار زانکہ عاقل نیست ہر کد در غمش دیوانہ نیست	
ہزار جان گرمی فدایت بر روی ز ہجر روی نواید و طافتم ہمہ طاق مرا ز درگہ خود نا امید و دور لکن ز کوی تو تو انم بچا سببے رفتن بر آستان تو شبہا از ان ہمی نالم	ہزار دل چو من خستہ دقت ہر رویت چنانکہ طاق فنا دست طاق ابرویت بود کہ باز کنم چشم خویش بر روی چرا کہ رشتہ دل میکشد مرا سویت کہ ہست کعبہ مقصود من کویت
چنان بوی تو خورده است قطب الدین کہ ہر کجا بود از دود بشنود بویت	
خط فنا بہستی خود در کشیدہ است فانی ز خویش گشتہ و با قیدش با خدا ز اہل فنا پرس ز شادی وصل دو بگذاشت حرص شہوت و زیری کہ بددرو طیران بسوا و نکند کس بیال خویش روزی کہ دوست قالب با نقش میکند	صاحب دلی کہ شربت و شمش چشیدہ است آن قابلی کہ بار امانت کشیدہ است کمزراہ بنجودی بو صالش رسیدہ است مرغان جان بہ طبع خودش سر بریدہ است عاشق بیال او بسوا و پریدہ است باروح عشق خویش بقالب دیدہ است
بگذار خود پرستی خود قطب دین تمام زانرو کہ خود پرست خدا را ندیدہ است	
تا نقاب رخ خود آن تہ تابان بردار	در دلم جز غم خود سود در زبانی نگذاشت

هر که اباد شه هر دو جهانش برداشت بهتر از خسروی ملک سلیمان پنداشت در دل او غم داند و دله و بلار بگذاشت بر سر کوی ملامت علمش برافراشت شود آن شب ز شعاع زح او به از جانش	بادشاهان جهان بنده درگاه دینند هر که ایدیه دل بر رخ جانان افتاد هر که عاشق رخساره خود گردانید هر که شد از دل جان عاشق خساره گل در شب تار گران یار نماید رخ خود
--	---

قطب دین را غم عشقش نه همین امروز است
 از ازل تخم غمش در دل بران میکاشت

به مقام که بجویش در انجا نیست که عاشقم بجال کسی که پیدا نیست ولی چه سود که امروز هست فردا نیست که خود بذات خود شفا نم است چون نیست درین حدیث کسی را مجال غوغا نیست که سر عشق بخرد در دل هویدا نیست بدین رخ آن یار دیده اش نیست خدای مین بود اندل که چشمش غمی نیست	بکوی عشق دلم زفته است پید نیست ز بیدلی من بیچاره گشته ام جیران خوش است چهره گل پیش چشم اهل نظر برو تو عاشق شیدای آن نگاری باش فنا شود همه چیز و بهتا بود او را مجوی سر غم عشق از دل هر کس دل صبور تو آخر ز عشق بنخیر است چنین ولی که تو دگر خدای مین نبود
---	---

بید در دل خود روی یار قطب الدین
 ولی بوصف جمالش زبانش گویا نیست

کار او دائم پریشانی بود و شاد نیست گردش دوران دن کار خربید اد نیست	در ره معنی کسی که ز خوشتن آناد نیست تا یکی از گردش چرخ فلک ناله کنی
--	---

حاکم عادل خدا باشد کہ داد کس دهد یا دکن از روز اول از وصال یا ز خویش سالک مجذوب باشد راہ عشق یا را توشہ این راہ دانی چیست ذکر کردگار	واقعہ از اسرار باشد حاجت فریاد نیست مدتی بیا بودی آن مانت یاد نیست رہ بیایان برد آنکس کو سلوکش زاد نیست در رہ تحقیق بی او کار را بنیاد نیست
---	--

قطب دین بی سیرین کس بیایان کی برد
ہادی این راہ غیر از سیر بارشاد نیست

غنیچہ زیر پرده از شرم گل رخسار است نیست آزاد آنکہ نبود بر سر بازار تو گر نبودی نور رویت مہر و مہ بودی سیا آبجو آن درون تیرگی باشد نہان بی تو کے سویت تو اندیک قدم زد و یکس خستگان را میدہد شربت طیب مہربان	خوبی خوبان ہمہ از پرتو دیدار است بندہ کا زاد باشد بر سر بازار است روشنی مہر و مہ از پرتو انوار است ہر کہ از خود گشت نہان دل شب یار است بی برد در کوئی تو آنکس کہ بر خوردار است شریت وصلی رسان آنرا کہ او بیمار است
---	---

از پی بندہ ار پیرون آکہ بینی وصل دوست
پیش روش قطب دین این چہرہ بندہ است

مرا ز سیر طریقت ہمین سخن یاد است بکوش و خدمت سیر طریق کن از جان تر گیر و در جہان دست خویش کو نہ کن کجا روم چہ کنم درد خود گمراگویم میان کعبہ مقصود ما رہیست نہان	کہ رست از دو جہان ہر کہ از خود آزاد است تو بہ نہ ز کلیمہ کہ خضرش استاد است مباش غرہ کہ بنیاد عمر بر باد است چنین کہ یار تغافل شعار افتاد است کسی نہ رفت بسعی خودش خدا داد است
--	---

که ذوق مرکب این راه تقویت دادست	پیچ سر ز شریعت هم از طریق ادب
	بر دزد وصل ز دیدار دوست بستان داد تو قطب دین که شنش شاه حسن بیدادست
مخطوط گشته ام بخت از لقای دوست چیزی نماند در دل و جانم و رای دوست گشته همجو ذره بود در هوای دوست جان غریز چون نه کند کفای دوست ایوای هر که نیست دلش قبلای دوست	تا گشته ام بکوی فنا آشنای دوست مهر دلم روده ز سودای غیر خویش و حبست و جوی دوست دلم خون شده هنوز خواهم هزار جان که کنم جمله رافدا خوش آنکه دل بد لب جانی سپرده است
	عهدش چو دوست نیست کسی کو چو قطب دین نبود ز روی مهر و وفادار رضای دوست
نیکو سعادت ست که او را به سرست منقلب بخوان دراکه یعنی تو نگرست کز عرش و فرش و فرشت عایش برترست خوشحال آنکسی که در عشق رهبرست باور نمیکند ز غرورش که در سرست راهیست راه کعبه و این راه دیگرست	در جان هر که ذوق خداوند اکبرست بر هر که تافت پرتوی از نور ذات او همت نگر گدای سر کو عیش را آنرا که عشق نیست بود در از خدا باز ابد زمانه لگو سر عشق را حاجی به کعبه میرود و من بکوی دوست
	اسرار عشق فاش کن قطب دین خوش ادروادی سلوک خموشی چو بهرست
پایش ز خون دیده فرو رفته در گلاست	در کوی عشق هر که زود دیده دلست

پرواز کرد جانب و لدا ار هر که را رسوای دهر نانشود کس بکوی عشق بسوز و میگدازد رین ره شال شمع هر کس نسوخت ز آتش سودا عشق یار پروانه وار هر که بسوزد و جو د خویش بان خویش کس ندید مراد جمال دوست	منع دلش ز تیغ عنم عشق سببست باشد نشان آنکه زولد ار غافلست سوز و گداز شیوه زندان کاهلست گر دم زند ز عشق دلا رام جاهلست باشمع وصل یار همان لحظه وصلست چون بگذری ز خویش مراد تو جاهلست
دیوانیست شیوه عشاق قطب دین دیوانه هر که گشت درین کوی عاقلست	
بر سر کوی تو ای جان جهان کیست که نیست تا شگفته گل روی تو به گلزار جهان نیست یک دره که او طالب ید از تو نیست تا بخونی مه من چهره برافر و خست هر که امی نگرم درد تو در دل دارد همه آفاق پُر از دبدبه عشق تو است	عاشق روی تو ای حبت جان کیست که نیست همچو بلبل ز غمت ناله زان کیست که نیست در هوا رخ تو جامه دران کیست که نیست بر گل روی تو ای مه نگران کیست که نیست بدن تیر ملامت بیان کیست که نیست همچو نوح از غم تو نوحه کنان کیست که نیست
نه همین قطب دین از بهر تو فریاد کنان است از عنم بهر تو فریاد کنان کیست که نیست	
هر که در کوی حقیقت این حال بد خوشست زشت باشد هر که او دور از دستان یارند نیست مرد آنکس دنیا نش کند با مال بیک	و آنکه او را از وجود خود طمأنینه خوشست هر که با وصل دلبسته اتصال آید خوشست هر که ادینا و عقبی با مال آید خوشست

تن پرور تا نگردی قیصل و کاهل شوی در ره دلد از نبود حاصلی از قیصل و قال نیست عاشق هر که سر سجد ز امر یار خویش	در ریاضت هر که او همچون بلال از مدخوش است هر که او در راه حق بی قیصل و قال مدخوش است هر که او اندر رضا ذوالجلال از مدخوش است
قطب دین پرواز کن ز بال همت سکو است هر که او را بال همت پرو بال آمد خوش است	
ایل دلی کجاست که پرسم نشان دوست خواهم که خاک گردم و فستم بر بگذار بر روی دوست آدم از عمر خود بجان از درد محنت دو جهان در امان بود هر مو که هست بر تن من گز زبان شود نبود سعادت بی ازین در جهان که کس گر صد هزار سال کند وصف او کس	با او نمی نشینم و گویم عنان دوست یعنی غبار گردم و گیرم عنان دوست سو کند میخورم که چشم و بجان دوست از روی صدق هر که بود در امان دوست توانم آنکه شرح دهم داستان دوست از روی خوب دوست شود کامران دوست کوته بود هنوز سخن در بیان دوست
در پیش قطب دین نبود خوب تر ازین چیز دیگر ز آمدن بگمان دوست	
در راه وصل یار هر آنکه ز جان گذشت هر کس که لمعه ز رخ یار خویش دید آنرا که یار جانش سر رشته خود کشید آن ساعتی که وارید انسان خوشی تن هر کس که محرم حرم کبر باشد	بیشتر ز زیر چرخ و ز هفت آسمان گذشت فارغ شد از دوگون زین از آن گذشت بر و از کرد سیوری از لامکان گذشت باشد نشان آنکه وی از لامکان گذشت از راه قرب از همه کرد بیان گذشت

از شک بہت بیشک از مہمان گذشت	آنرا کہ یار محرم اسرار خویش کرد
	دانی کہ کیست محرم خلوت سر اسے یار ای قطب بن بر آنکہ ز سود و زیان گذشت
صبر من از حد گذشت در دم از دریاں گذشت سہر کہ عاشق گشت ادا ز کفر و از ایمان گذشت شادمان گشتم جو بار محبت ہجران گذشت دولت دیدار آمد نکبت حرمان گذشت زندگی کی دامن آن عمر کہ بی جان گذشت رفت از یاد آنچہ بریں دی مد زمان گذشت	تیر عشق آمد بدل پکان از جان گذشت مختصیب عاشقان از کفر و از ایمان پرس بدنی اندو گمین بودم جو دیدم روی یار ظلمت شب رفت چون صبح سعادت و نمود بہت کس لذت آن آنچہ من دریافتم سالہا در خون ل گز غرق می بودم و یک
	دار دلبر را بنا ز ای قطب بن و غم نخور ہر چہ آید بگذرد چون ہر چہ آمد آن گذشت
کیست کو تھو کن ایان سر کوئی تو نیست کیست کو سر گشتہ و آشفٹہ مولی تو نیست کیست کو خواہان سر و قد و بھوئی تو نیست روی ل اورا بخور طاق ابروی تو نیست دست آویزش بخور زنجیر گیسو کے تو نیست چون شہیدم بوی او مانند چون کو تو نیست	کیست جانان جہان کو طالب سر تو نیست تا تو زلف خوشنمای بہ پریشان کردہ تا تو سر و قد خود از راستی افراشتہ در نماز عشق ہر جا دیدہ ام من قابی ہر کہہ سنجواید کہ از سودای عالم فارہم ہی شہیدم وصف بوشک آہوی ختن
	قطب بن از کوئیو کے سر و دجائے دیگر کعبہ مقصود او غیر از سر کوئی تو نیست

ہر کرا در سر موہای و در بانی خویش نیست خلق عالم گر ہمہ منہ زنند آدم آمدند چہست درویشی در دیشان بن ہنجودی ملک فانی جهان چون نباشد عاقبت عاشقان را ہر زمان بدل شد غمش ہیچ وصلش چون ہمیشہ منال از شام ہجر	نہست عاشق در سر و خبر ہوائی بیش نیست منہ انہم آدم آنکس تا کہ عشقش کش نیست ہر کہ با خود میرود این راہ را درویش نیست حیرت آید از ان کو عاقبت اندیش نیست نہست عاشق ہر کہ از تیر غمش درش نیست ہیچ نوشی نیست در عالم کہ از انیش نیست
---	--

قطب دین بر محنت ایام زان نہاد دل
ز انکہ داند کین جهان محنت سرایش نیست

ایدل اندر راہ عشقش دیدہ گریان باید آئینہ چون نیست روشن و نہاید درد گر ہوس داری کہ مہنی آن گل رخسار را فدہ ذرہ کن بود خویش از خود شوقنا عزقہ در بای رحمت کن و بود خویش را گر ہوس داری رسی در کعبہ مقصود خویش	نہستی عاشق بروی ادا گر جان باید ساز روشن آئینہ گر روی جانان باید ہمچو بلبل نا کہ در کوش فراوان باید ہر نوی گزراں رخ خورشید تابان باید ہر اگر از گوہر اسرار دانان باید در بیا باش شال مرغ طیران باید
--	--

قطب دین گراز جمال یار خواہی لمعہ
بر سر کونے محبت پا بدامان باید

ریشہ جان من عشق خورد آب حیات بر سر کوی عنہم عشق از ان مے آیم اگر تو مردہ عشقے و نہ نامحسرم	عشق گویم چو دلم یافتہ از عشق نجات کہ مرا عشق تواند کہ بر آرد حاجات باش پیش رخ معشوق حقیقی مرآت
---	---

که نباشد بدو عالم به از نیت درجات تا که یک راه نیابی ز ره عشق نجات نه چشیده ز می عشق حقیقی جرعات	اگر میسر شودت دامن وصلش بکف آرد بگذر از بود و نبود خود و در عشق گریز آه از آن هست جهان کز سر غفلت هرگز
--	--

قطب دین بهدم عشاق شو و عاشق باش

تا بماند بجهان نام تو از بعد وفات

نخم درد و عنسم او در گل ماست نه الحمد که آن حاصل ماست هستی ماست که آن حامل ماست همره ماشده و داخل ماست درد عشق است که آن حاصل ماست ما از و غافل و او در دل ماست	بر سر کوئی فنا منزل ماست حاصل از عمر وصال یار است نیست در پیش رخ یار حجاب از ازل لقمه رخساره یار هر کسی بهره ز چیز بے برده یک سر موی ز ما که دوست
--	--

قطب دین راجه بود کفر و یقین

که بگوید که حسد غافل ماست

دل ز بر بار هجران شکل است عاشقان را پایدان شکل است زاهدان را دادن جان شکل است درد مار نیست در مان شکل است عاشقان را دیده گریان شکل است دل ز بهر یار نالان شکل است	زندگی بی روح جانان شکل است پیشه عشاق بی صبری بدست ما جو پیش از مرگ جان را داده ایم هر که در دیست درمان نیرست گل شکفته باغ خندید از نشاط ناله بلبس ز وصل گل بود
--	---

ہر کہ در خلوت بدلداری شست راہ ہاراجملہ پایا نے بود	چون نہ درود دریا بان شکل ست راہ مارا نیست پایاں شکل ست
گفت قطب الدین حدیث دلپذیر ای غریبان ہجر باران شکل ست	
من کیم در رہ عشقش دل دین اده ر دست ندہ دست پریشانی دل آنرا کو بگذر از خویش اگر وصل خدا میخواہی شرت قرب خدا از سر باز نہ بود دلبر آید بیان چو تو کنارے گیری خوشتن را بشکن تا کہ پدید آید گنج	ہیچ پروای دل دین مکند عاشق مست رشتہ دل بسز زلف پریشانی است ہر کہ از خویش نہرید بد کے پوست ہست با او نشد آن مرد کہ با خود نشست دوری مرد درین رہ ہمہ از ما د نیست آور پدیدار نیاید رصفت تازہ شکست
قطب دین گنج معالی بطلمس تو نہاں ست گنج آورد بکف ہر کہ طلسمش شکست	
یک دل از غمهای عشقش در جہاں آزاد نیست بسکہ می ریزند خون عاشقان در کوی او عمر چون باد ہوا باشد کہ تا آید روا ملک دنیا ساز ویران ملک دین با دکن عاشق آموزند زین رہ گر ہمنوا ہی وصال عاشقان سیار ہستند کوہن اما کم ست	بر سر کوشش تنی یک خطہ بی فریاد نیست ہیچکس را بر سر کوشش مجال داد نیست ہیچ عمری نیست در عالم کہ او بر باد نیست زانکہ این دنیا دوخ و قابل باو نیست زانکہ در ریش کسی مانند عشق استاد نیست این نہر گویا بخرد در بازو فرماو نیست
روغم عشق و را دہن گیری قطب دین	

	بی غم عشقش کسی چون ر جهان شاد نیست	
چون لب در جهان ز لالی نیست چون خم ابرویت بلالی نیست که ترا هیچ زبان و بانی نیست هرگز این بنده را خیالی نیست از کرمی تو محالی نیست بیج جانیت کان بالی نیست	در چمن چون قدت نهانی نیست ماه را نیست شل روی تو نور خون مارا بریز باک مدار غیر سودای عشق تو در سر گر نقاب از جمال بر فگنی از غمت در تمام روی زمین	
	قطب دین خویش را کشد که ترا خود ببردم کشی مجاے نیست	
یار را سومی او عنایت نیست زانکه وصف و را نهایت نیست بیج تحقیق از روایت نیست ہیچکس را درین حکایت نیست ہر کہ را لطف او حمایت نیست	ہر کرا از ازل ہدایت نیست ماندہ ام در ہدایت و صفش تا کہ بینی جمال آن دہر بہ ذرات بندہ ادبہ در دو عالم نجات کے پابہ	
	قطب دین سوز خرم ہستی کہ از انت جوی کفایت نیست	
خراستان تو دیگر گریز گاہی نیست بغیر سایہ لطف تو دم پناہی نیست جو من ز جرم گنہ بیج رویا ہی نیست	بغیر لشکر غم چون مرا سپاہی نیست ز قلب حادثہ چون وی خوشن تا بم بیب خود چون نظر میکنم مدیدہ دید	

که بر در تو بجز تو به غدر خواهی نیست چرا که درد جهان جز تو بادشاهی نیست محبت تو دران بنده را گناهی نیست	از کرده های بد خویش میکنم توبه از جرم خویش بغیر از تو بیم از کس نیست نوشت کلاک قضا بر صیغه دل من
	بجانبی نرسد قطب دین ز درد که او چرا که جز سرکوی تو هیچ راهی نیست
سوزش نارستغلازه آتش بار است رشته تبسج زاهد بعد ازین ز نار است هر که در وی نباشد بیگان اغیار است شک میا درای عدد کان باراندر بار است هر که در راه حقیقت بر سر آزار است یک سر بر غم نخور چون د خدا غمخوار است	سرخ روی شفق از دیده خونبار است آنجنان مستم که از مستی ندانم باز سر اهل دردی هر کجا باشد باند در جهان بار و وصلش کاسمان آن بلور طافت شد یا خیر شیطانست بیشک یا خوش شیطان بود گر بلا چون تیر بار و بر سر است ای یار من
	شعر قطب الدین سر بر چون حدیث عافی است زاهد بے عشق زانرو منکر اشعار است
گوهر وصل در کنارش نیست دبدم ناله های زارش نیست که ز جور کسان غبارش نیست که بخیر یار در دیارش نیست هر کسی که ز خویش عارش نیست زانکه درد سر خارش نیست	در دل هر که در دیارش نیست نیست عاشق کسی که چون دل دل پاک آن بود به ندهب ما شهر یاران بود بعلالم دل هر سد در وصال آن دلبر می خور از دست ساتی بانی

بہ شنو بند قطب دین از جان کہ جز این بیج یادگارش نیست	
در قصر بیج بادشہی چون گدازفت در عمر خویش تجربہ کردیم بیچ کس نشور سلطنت نہ بد تا شہی بکس چون عکس دی دست در آئینہ رفت کس با وجود خود نہ رود آشنای حق بگرہ نیر از کثافت روح و لطیف شو	تا پیشتر بہ معتبر آشنائے رفت بے لطف یک غریزہ خیز خدا نرفت در بیج شہر مملکت بادشاہ نرفت مرآت دوست دیدہ ہر بے ضیاع نرفت تا از وجود خود ہمہ نامی خدا نرفت در کسوت بشر چو کسی بر شام نرفت
امید وار سوی خدا باش قطب دین ز آنرو کہ نا امید کسی از خدا نرفت	
کیکہ جان غریزش این جانان نیست اگر تو مرد رہی باش با خدا نزدیک کیکہ نیست درون دلش محبت حق فروغ چہرہ او جو اگر مسلمانے کیکہ جانش نہ دار و محبت جانان خوش آنکہ می بہ پرتیہ خود بہر نشد	چو انس نیست در ابا خدای انسان نیست کہ دوری از رخ خویش شعار مردان نیست اگر چہ طاعت بچہ کند مسلمان نیست کہ بی فروغ رخ دوست نور ایمان نیست چو مردہ ایست کہ اورا حیات در جان نیست کہ حق پرست بود چون خود پرستان نیست
گو کہ قطب دین از دی چنین شدی دیران کہ گنج نیست در آن دادی کہ دیران نیست	
ہر زمان دل راز غمہایش صفائی دیگر است	چون خورد شیر غمش اورا صفائی دیگر است

ناصحا پندم مدہ کزدست ز فتنہ اختیار رو طیبیا از سر بالین من ز حمت مکش بر سر کوی عنسم او ہر زمان از گوشہ مشکلم ہر فیلسوفی کے تواند حل کند بر سر خوان عطای او روی حمت	گر تنم پیش تو باشد دل بجائی دیگرست ز آنکہ بجا عنسم او را دوائی دیگرست نامہ و افغان بود کان بتلائی دیگرست ز آنکہ در معنی مرا مشکل کشائی دیگرست ہر زمان ہزنی نوای را نوائی دیگرست
ہو وہابی کن ز شوق یار خود قطب بین دبدم در کوی جانان و ہابی دیگرست	
یار بآن دلبر جانی گرانایہ کجاست در بد ز خلق جہان طلبش درو شب اند ہست نزدیکتر آن یار بما از رگ جان بگذر از عالم فانی و منہ دل بروی غیر سودای غم عشق ہمہ بند رہ است دین و عقبی و این دار و مدار عالم	در ہمہ بحر و براز فتنہ عشقش غوغاست کہ دد عالم پر از و باشد و او ناپید است ما از و غافل و منز لگہ او در دل ماست چہ کنی تکیہ برین عمر کہ برباد ہو است بند بر بند منہ در رہ دبر کہ خطاست ہمہ از حوصلہ نادرہ اہل ہفاست
ہر کسے رو بر ہی دار دو چہری طلبد قطب بین خاک و خلوت مردان خداست	
ہر کہ در راہ وصالش پیسہ یارفتہ است عاشق آن نبود کہ درستی گرو باشد تمام پر تو انوار دیدارش بہ بیند بیگان از وصال یار بر خور و ارباب شدی شکی	عاشقی باشد کہ اسمش با سہمی یارفتہ است عاشق آن باشد کہ جان او بہ یغما رفتہ است ہر کہ را در راہ معنی چشم دل دارفتہ است ہیچو قطرہ ہر کسی کو محض ہر یارفتہ است

قیف میگیر و دادم از نگاه نوشتن یک تجلی کرد بر طور و راصد پاره کرد	از وجود خوشتن هر کس یکتا زفته است عاشق بیچاره از جازان تجلی زفته است
قطب دین پرداز کن سونیش که گرفت او باز می آید ز کونیش گرجه غنقا زفته است	
دلبری دارم که رایم را است هر کجا دارد سر شوریدگی هر که دارد دیده بنسندگی چون نباشد هیچ جا خالی از به کار آید جهان را نه چین در جهان هر جا که زیبائی بود	دیوان جان شیرین جا است در سر شوریده اش سودا است در درون دیده بینا است در همه روی زمین عوفا است پرتو حسن جهان آرای است دوره از چهره زیبای است
دیده دیدی که شد مرآت او قطب دین را دیده خاک پای است	
از خودش هر کس او را غارت نیست در دو عالم رویه باشد نه رخ هست محرم از وصال و نجواب غم مخور از خواری اغیار او تلخ باشد کام جانش همچو زهر وصل آن دلدار بنید بیجا ب	از وصال یار بر خور نیست دیده کو از غمش خوبا نیست هر که او را چشم دل بیدار نیست بیج گل نبود که او را غارت نیست هر کسی را لذت دیدار نیست هر که زیر پرده پندار نیست
لالت از دانش فرن ای قطب دین	

اچون ترا از عقل و علم آزار نیست

درد دل شب هر که اودا دیده بیدار نیست	از فرخ چهره دلدار بر خور دار نیست
سینه هر کس جراحت نیست از غمش	درد آکس کز شفای وصل او بیمار نیست
بر سر کوش کسی کو نیست دائم منتظر	در حرم وصل آن دلدار اوار بار نیست
جان نثار یار کن گر بایت دیدار او	تا کسی از خود میر و لائق دیدار نیست
بیچکس بے محنت و خواری نمی بنیدصال	نبست یک گل در جهانند که ادر ازار نیست
تا کسی فانی نیگرود نه بنید وصل یار	عاشقانرا از وجود خویش زان آزار نیست

عشقش را پیرای مدعی از قطب بن

عاشق بنجوشتن را قوت گفتار نیست

نقش غیر از دل غم پرور من تا بر خاست	نقش استاد ازل ملک وجودم آراست
آنچنان مست می سانی باقی شده ام	که ندانم کیم و عاقل و شیار کجاست
عقل و هوش و خرد و صبر مجوید زمین	کین همه غارت عشقش شده و ناپید است
گرچه رسوای جهانم بودم صلا	هر کجا عاشق مست است بعالم رسواست
داده ام بود وجودت همه بر باد فنا	چون یقینم شده کاخر همه بر باد فناست
پای از سر شناسم ز ظهور عشقت	ای خوشادولت آنکس که چنین مسیر پاست

قطب بن بر سر کویت ز شمای قریب

انخوری غم سر سوی که نگه دار خد است

انیس خلوت تاریک ام دلبر است	چه غم که سایه لطفش مدام بر سر است
از گفتگوی حسود چه غم که خضر است	ز لطف مرحمت خویش یار و دلبر است

چو مرغ دل بسو خضرش کند پروا ملک برود جهان لذتش برابر نیست در آن مان کن نقاب جمال برنگند چو یار در دل تنگ آید و کند منزل	حجاب کون مکان جلوه ز شیر سپهر است ومی که یار گرانمایه در برابر است فلک ز رعد آواز غلام و چاکر است کشاده سر زرد و عالم دل غمخوار است
رموز عشق گو قطب دین نخلق جهان که اہل درو کند اینچنین کہ باور است	
جائیکہ تو باشی دیگر پراثر نمیست آنکس کہ بکوی تو فرو رفت نیاید خواہم کنم شیار تو جان و طلب تو باشد چو نکو یکدل و یکبارہم خواب عشاق سر کو تو هستند ہمیکدل اقتادہ ز گمراہی خود در چہ ظلمت	جان فتنہ بکوی تو زن جبری نیست آن مرتبہ بی ہمت صفا نظری نیست چون رہ و صلت با ز نیم نہری نیست زانروی مرا بار بخور تو دیگر نیست چون دل و دور و بختی بقبری نیست آنکس کہ بکوی تو دور را بہری نیست
ای قطب دین با غیر مرد در رہ و صلش کان یار مرا ہیج با غیار سری نیست	
ہر کرا بود و وجود از عشق خوبان بال نیست قال را بگذر حال و در پست ارغاطی ہر کسی واقف از اسرار خداوندی نیست آدمی از بال ہمت میکند طیران بے کوی مقصد کی تواند برد از میدان عشق	اہلی باشد کہ او خبر لشکر دجال نیست زانکہ قرب حق ہی و اہم تقبل و قال نیست و قضا از اسرار حق خبر مروج حال نیست کی کند پروا از سوش ہر کہ او را بال نیست ہر کرا دنیا و عقبی در مشین مال نیست

ہر کرا جام از می معشوق بالا مال نیست	نہیست نیکو دم زدن از پی خودی در عاشقی
قطب دین دی نیاز از خاک باطن بد آ عجز پیش آور کہ قرب حق بجاہ و مال نیست	
کشتہ عشق تو در رکبگری نیست کہ نیست زانکہ بی بدرقہ تو سفری نیست کہ نیست کہ ہر گام دران ہ خطری نیست کہ نیست خالی از خون جگر چشم تری نیست کہ نیست لمعہ روتیو با سبیری نیست کہ نیست ہر کجا میرسد اورا ضرری نیست کہ نیست	خالی از نشہ ذوق تو سہری نیست کہ نیست سفری من کنم آنکہ کہ تو باشی ہمراہ بے تو کس کی سلامت رسد اندر کعبہ چونکہ اندر طلبت جملہ جگر با خون است پر تو حسن تواند این ہمہ خوبان جهان رو بہر کار نہسد بے تو کس اندر عالم
قطب دین جلوہ خوبان ہمہ میدارد دوست زانکہ بے جلوہ تو جلوہ گری نیست کہ نیست	
بیگانہ ایم از ہمہ شان شنایکی است کافر بود ہر آنکہ نگوید خد کیست در پیش اہل دیدہ زمین سما کیست بہار دار عاشق مسکین خد کیست باز از ہر سری و صدق و صفا کیست چون بہرست در دو جهان بادشا کیست	ما را از عشق ماہ و شان عالمی است ترسا کہ گفتا سد سہ باشد خلوات نبود حجاب پیش ہر بروران عشق بیمار عشق را بہ طبیب قیلاج نیست گر صادق ببرزہ فرو ہر زمان رہے روی نیاز بردشمان چہ می نہی
از ہر طرف کہ بہت بگردان تو بخویش ای قطب دین کہ قبلہ اہل عالم کیست	

دلی کہ آئینہ دار جمال جابان است دلی کہ از مرض تیرگی خلاص نیاست از عرش متباهش بسی بلند بدن جهان بکشتا و قائم ست در گردن بچشم کم سنگ در گدای در عشق کلید گنج سعادت است اوست اگر	بزار بار به از مرده درخشان است همیشه خسته و مجروح تیغ خراشان است دران دلی که بجای ذات نیست بظاہر چه بسی بیست و سامان است چرا کہ هر دو جهانش زیر فرمان است کبکست و بشری ظاہرش پریشان است
غلام ہمت آن عارفست قطب الدین کہ او چو قطره شدہ گم بہ بحر عرفان است	
مدتی شد کہ دلم مأمل دیدار تو است نبست خالی ز نعمت ملک وجودم ہرگز پر توی دید ز خورشید رخت دیدہ دل در در عشق تو چہ درد است کہ ہر کس بخشد بر کہ پا بر سر کوے تو با خلاص نہاد بر کہ بیند رخ خوب تو ز شاہ و درویش	تن غم پرور من خستہ و بیمار تو است جگر م خون شدہ و سینہ ام فگار تو است صبر ازورفتہ و چون ذرہ ہوا وار تو است تن باندوہ تو دلدار گرفتار تو است محرم خاص شدہ و واقف اسرار تو است دین و دنیا ز کفش دادہ خریدار تو است
ہر کسے را بجان فکر جانی باشد قطب دین از دل جان باب خسارتو است	
عاشقان را ہمہ دہا ز نعمت چون نبست آنست درویش کہ پایش سر و صل است ہمہ ہستی خود کس نرسد در و صلت	کیش ہر کس کہ نباشد غم او بد کیش است وزندار دطلب وصل تو نا درویش است راہ وصل تو ہر آنکس کہ رود بنجوش است

جاہل اندیشہ فردای قیامت نہ کند کار فردا بکن امروز غنیمت دان غم می غفلت زخم زال جهان نوش مکن	وانکہ اندیشہ کند عاقل خیر اندیش است زادہ بردار کہ این رہ ہمہ رادر پیش است زانکہ ہر نوش کہ باشد ز بی آن پیش است
	دانی فردا کہ بود قطب بین مقبول خدا زانکہ امروز در آوردند امت بخش است
کسی کہ حق نہ پرشد ز خود پرستان است از فرق تا بقدم ہر کہ غرق عشق شود کسے ز بی بھری عیب خویش شناسد ز تختہ دل خود نقش غیر دست بشوی خوشست حال کسی کو بود تو نزدیک شوند کون و مکان دیدہ گر شود یارب	کیسکہ عشق نو زد مگر کہ شیطان است فنا ی عشق چو گود کمال انسان است ہر آنکہ عیب خودش دید اہل عرفان است چرا کہ منزل آن دست قلب انسان است کہ ہر کہ دور بود حال او پریشان است کیسکہ کون و مکانش نہ بر فرمان است
	برد تو قطب بین سر زیر پای دیش است کہ در صفات خدا ہر جہت چنان است
در دہر همچو من دگری خوار و زار نیست مقصود ہر کہ بہت بود در کنار او من خود بدو کردم و او کرد خو من آدم نباشد او بحقیقت کی آدم است بے درد کس بنزل جاتان نمی رسد ہر کو نگر در ترک سر خود براہ عشق	وز زخم نہر عشق چو من دنگار نیست بہر طفل اشک پیچ مرا در کنار نیست ما را از یکدگر سر موی غبار نیست آنرا کہ درد عشق خداوندگار نیست جز درد ہری ہری بسر کوی یار نیست اورا میان اہل فنا اعتبار نیست

	نشین بگوشه و خدا جوی قطب دین ز انرو که گیر و دار جهان را بد از نیست	
نیست عاشق هر که چون تو نیست بیک همچون تدوچو تو نیست کو بجان آشفته خو تو نیست هر که اورا خانه پهلو تو نیست بیج طاقی همچو ابرو تو نیست بیج بونی بهتر از بو تو نیست		بهری خبر عشق در کو تو نیست سرو بسیار است آزاد جهان که قبول افتد عبادت از کسی دور مانند از وصال دیم طاقا بسیار دیدم در جهان بوی خوش بسیار باشد در جهان
	قطب دین بسیار دیده روی خوب بیج رونی چون گل رو تو نیست	
چه قبل است بخود آنکه قبلای تو نیست کیسه زندگی جانش از برای تو نیست توئی خدای همه کس کسی خدای تو نیست چو بیج جای نباشد بجای تو نیست کیسه عاشق دیدار جانفرازی تو نیست که رفتن ره وصلش بزور پای تو نیست		چه آشناست بخود آنکه آشنای تو نیست مباد زنده و باشد برگ او لے تر چو کلک صبح تو صورت کشید اشیا را کسی چگونه کند پشت از حقیقت تو رحمن ظاهر و باطن چو کو بر بنیست ز پای نشین دبی زور یا برایش
	بگوید این سخن از روی صدق قطب دین هواست در سراو کاندان هوا تو نیست	
خاک درش بر تپه از عرش برتر است		آنرا که وصل یار دما دم میسر است

یالاشین چرخ فلک باشد آنجناب در ملک جان او نبود غیر درد عشق از ضرب تیغ عشق ہر انگوشتیہ نیست ز اہد بستر عشق خدا پے نے برد محرم ہی شود بخدا تراہد حسود	وین طرفہ تر بود کہ دی از ذرہ کمتر است یک ذرہ درد عشق بہ از ملک قیصر است مردار میرود ز جہان گر سکندر است از کار بلکہ میکند از بس کدہر است کی وصل یار دید کہ چون حلقہ بر در است
--	--

از درد عشق ہر کہ شود قطب بین طول
ہرگز وصال یار کے اور ایسر است

سوخت جانم از غمت آشاہ خوابان اغیاش غرقہ بحر بلایم دست من گیر از کرم بی جالت نیست روشن کلبہ احزان من گردش و دران ندارد حکم فریاد رس دور چرخ ہو غایم از تو دور انداختہ ماو مجنون در غم عشقت دو یار ہمہ میم	اغیاش از آتش جانسوز ہجران اغیاش تا بہ بنیم بار دیگر روی جانان اغیاش سازد روشن کلبہ ام امی شاہ خوابان اغیاش خود بدہ داد مرا ای راجہ جان اغیاش اغیاش از محنت بیدرد دوران اغیاش آمدہ برد کہ تو داد خواہان اغیاش
---	---

قطب بین بانیست درد دل ز روی غیر تو
تا کی باشد ز ہجران دیدہ گریبان اغیاش

اید دست گویت سخن خویش زان مرغ باید کشید بار طاعت ز خاص و عام بشنو نصیحت من اگر مرد طاہلے و دشمن اگر ہزار بدی با تو میکند	بشنو حکایت من و از من بجان مرغ ہر چیز گویت کہ تو آئی از ان مرغ از گفتگوی طعنے خلق و جہان مرغ اور بحق گذار تو اندر میان مرغ
---	---

آقصد تو گر نشد خلاق به تیغ تیر تو بد کنی سیچکس و شادمان بزی	در حق گیر و از بستم دشمنان مرغ با خود کنند هر چه کنند آن بدان مرغ
ای قطب بن حجاب ره دو چون تویی از خود برنج داز بهی انس جان مرغ	
ای خاک درت بفرق سرتاج هستی وجود عاشقان را از دولت عشق تو دل من از ملک وجود عشقت خاسی که زنده ام از امانی	محتاج تو هم غنی و محتاج کردی بگرشمنه تو تا راج چون بحر عمیق گشته موج هر چیز که بود کرد اخراج بردار ز نیش همچو حلاج
محتاج تو قطب دین نه تنهاست باشد تو کائنات محتاج	
در رهش هر که کند هستی خود را تا راج هر که در بزم وصال به نشیند با او هر که شد محرم اسرار کند سرش فاش هر که را پردگی خویش کند آن دلبهر بر درش هر که نهد روی نظام زمین بردار مردی می خورد همچو میستان	بمحو دریا شود از ذوق دل و موج خلق و عالم همه باشد بدعایش محتاج او سزاوار سر دار بود چون حلاج از شرف بر سر شاهان جهان گردد تاج سرش از زیر فلک میگذرد از معراج شکر غیر ملک دل خود کن اخراج
قطب دین در ره حق مرد که باشد دانی آنکه در بحر غنم دلبر خود شد موج	

ولا فکر سود و زیان چیست هیچ منه دل بسود و زیان جهان بچشم بصارت به بین در دوگون همه اوست مددیده اهل دید تباشد جهان را بقای بدن	بد از زمین و زیان چیست هیچ که سود و زیان جهان چیست هیچ که غیر از خدا در جهان چیست هیچ وگر نقش کون و مکان چیست هیچ انایت خواجگان چیست هیچ
شناسای خود باش ای قطب دین شناسائی این دآن چیست هیچ	
هر کس که روی دست به بنید علی الصباح از بهر وصل دست جهان را طلاق ده نابنده ایم هر چه کند یار حاکم است عمر نیست خانه روی دل می کنم بیا جانان بیا بمر دمک دیده جای کن مارا بکش که از سر خلاص خون خویش	آن روز را ز عمر شمار و علی الصلاح زایست پیر و پیردش کن از نکاح بیرون نمی رویم سر موی از صلاح کز بهر مقدم تو دلم یافت اشراح تا که کنم ز بهر نزول تو اقراح کردیم با سگان سر کو تو مباح
چون قطب دین خیل علایان گریست از روی لطف در قبح او بریز راح	
آنی که حاصل از تو شود مدعای روح هر جا که مشکلی برست روح رافتد چون فیض بخش هر چه بود در جهان توئی باشد غریب روح بملک وجود ما	دز پر تو جمال تو باشد بقای روح باشی ز لطف خویش تو مشکلی بکس روح باشد ز فیضای تو هر دم جلای روح سوی خودش بخوان کن توئی آشنای روح

در یار گاہ آدم حنا کے ملائکہ ای نفس دور ماندہ ز حق ترک مکر گیر	کردند سجدہ جملہ در از برای روح در راہ دوست مکر تو شد بند پای روح
از روح قطب دین ز تو پرسد اگر کسی بر گو کہ نیست امر خدای خدای روح	
ما چند نہان کنی ز ما رخ رخ چند نہ نقہ داری از شرم گویند وفا گلے ندارد ہر چند رقیب رو سیہ گفت تو عہد وفای خویش مگذار منامے نگار من حشر را پنباش ز چشم غیر نہیان	بنامے بیا خدا سے را رخ بنامے ز پردہ جیسا رخ از روی وفا بن ناما رخ کاسے بہ منامے با گدا رخ پنهان ز ہمہ نما جسا رخ با مدعیان مدعا رخ اے گل منامے با صبا رخ
صد شکر کہ قطب دین نہادہ بر خاک در تو بے ریا رخ	
ہر کسے بر سر کو تو معظم نہ شود نہ تواند کہ کند در رخ خوب تو نگاہ ہر کہ از آتش عشقت تن خود را مگذاخت ہر کہ افکار نباشد دلش از تیغ غمت ہر کہ از روز ازل راندہ در گاہ تو شد ہر کہ ز نگار طبیعت ز دل خود نبرد	در حرم محرم و محرم نہ شود ہر کہ را در دل شب دیدہ پراز نم نہ شود دلش از لعلہ رخسار تو حشرم نہ شود دل غم دیدہ اولائق مریم نہ شود عمر با سعی کند عیسی مریم نہ شود ہر بچہ خوشید در خشنودہ عالم نہ شود

قطب دین و اگر کسی کز غم عشقت بگذاشت پیش خورشید جمال تو مکرّم نشود	
با خدا ای خود آشنا باشد ہر کہ شد پیچ بابا باشد عاشق از مردمان جدا باشد قبلہ باطنش خدا باشد کار او دائم آباد باشد ہر کہ رفت ست رہنما باشد ہر بے درد کے دوا باشد	ہر کہ از خوشتن فنا باشد ہر پیچ شو تا بہایت افزاید عاشقان را نشانہ دگرست اگر بظاہر بہ قبلہ آرد و رے بر درشن ہر رستگاری خلق با دیلے براہ کجہ وصل داروی درد درد عشق بود
بست از حال قطب دین آگاہ ہر کہ با غیر آشنا باشد	
مانند کیمیا مس قلبش چو زر کند وانکہ بہر دو کون و را معتبر کند چون تیر ناد کیست کہ در سنگ آثر کند خود را از ذوق شوق تو ز پرور کند سوداے غیر را ہمہ از سر بدر کند افسوس ز انکہ غیر تو فکرت دگر کند	ہر گاہ دوست در دل عاشق نظر کند در جان عاشقش نہد اسرار خویش را ہر آہ آتشین کہ کند عاشق از درون رمزی اگر بگوہ بگویند ز سر عشق عاشق کسے بود کہ ز سودای عشق تو بیدرد باشد آنکہ در انہیست درد تو
درد خیال آنکہ ز امروز قطب دین غیر از غم تو از ہمہ قطع نظر کند	

چو طوطی مرغ دل گویا شکری خوردن بند دارد	که هر دم جانب کوئی تو پر دازد گرد دارد
کسی تا نگذرد از خود بکلی در ره معنی	نیک گرد خبردار از تو تا خود را خبر دارد
سراز پا ساز و پا از سر برآه گنجینه وصلش	که کس وصلش نه بیند تا خبر از پا و سر دارد
از صورت بگذرد معنی پست آورد اگر در دست	که دیدارش به بیند هر که چشم او بهر دارد
سرموی ز بهستی تا کسی دارد از آن دور	نه بیند تا فانی خویش در معنی خطر دارد
فنا می جو معنی گردد و ز خود دم فزون هرگز	که عوامی کند آنکس که او ذوق گهر دارد

ندانند قطب بین غیر از حدیث عاشقی هرگز
چنین کند فقر دل حرف عشق او نه بر دارد

صاحب دلان که روی دلارام دیده اند	از هر دو کون دست بکلی کشیده اند
آسان ندیده اند جمال حبیب خویش	جان داده اند و شربت وصلش چشیده اند
تا دست از وجود بکلی بسته اند	خود را به یار همدم محرم بدیده اند
دانسته اند درد و جهان جز خدای نیست	اورا از آن زهر و جهان برگزیده اند
پروانه دار سوخته اند جمله بال خویش	و آنکه بیال او بسو او پریده اند
گشتند منصف بصفتهای یار خویش	زان رو همه بخصلت نیکو حمیده اند

بگذر ز خویش قطب بین زانرو که عاشقان
از خود رهیده اند و بیار آرمیده اند

بدان که قیمت خمره چون گهر باشد	نه هر که بے بصر افتاد چون نظر باشد
مجزو هر صد فی گوهری که نایاب است	چه میکنی صد فی را که بے گهر باشد
فنا می عشق ندارد خبر ز بهستی خویش	فنا نباشد اگر از خودش خبر باشد

وران زمان کہ بد بیری شود عاشق دوشتگان بدرونند روسے نیاز کسیک از شرت بند گیش یافت شرت	بهر چه در نگرد یار در نظر باشد دی که در نظرش یار جلوہ گر باشد بهر کجا کہ رود شاه بحر دہر باشد
زن خویش تا نشود قطب بین کسی فانی بد آنکہ از خطر مرگ در خطر باشد	
در ہر مقام جلوہ آن نازنین بود چون دوست پرده برنگند از جمال خویش و دن ہمت ست معرفت او در نیست سانک وجود خویش بسوزد مثال شمع بہر نثار جان بکف دست من بین شبہا بر در آدرم از درد اشتیاق	آنجا ہمیشہ روح من اندوگین بود بہتر باد شاہی روی زمین بود آن را کہ روی دل بسو حور غین بود در مجلسی کہ دوست بد و ہنشین بود یعنے کہ تحفہ من درویش این بود آری طرق عاشق صادق ہمین بود
از سوز عشق سوخت دل جان قطب بین بسگر جلونہ آہ دلش آتشین بود	
گر از حریم خود آن یار نازنین بد آید ز زیر پرده اگر دہم جمال بنماید نظر بابل قبول ار کند بگوشتہ چشم ز لمعہ رخسار پر توے بکوہ افتد اساس جاہ و جلالے بہ بیند از مردان و گر طلب کند از بہر تحفہ جان کسی	ہزار عاشق دل خستہ از کین بد آید ز جان بندہ آواز آفرین بد آید ہزار مردہ صد سالہ از زمین بد آید ہزار لالہ بدل دناغ آتشین بد آید شود قلندر و ماز تحت وز نگین بد آید اگرچہ خضر بود جان در آستین بد آید

کند چو کلک قضایش ز دین کفر اشارت
ز دین خویش بهمان نقطه قطب دین بدر آید

صبا از کوی آن لداش بکسب باری آید	که از انقاس او بوی خوش لدا رمی آید
دام چون زیاده میشود بوی خوش لبر	نیشمش به از آن سرباز از هر باری آید
از آن جاندار راره نیست در زخم صال او	که آن سلطان خوبان جهان بخوار می آید
از آن در خواب نگذارند مردان مردم دید	که آن دلبر درون دیده بیدار می آید
رود در گوشه رو خوشن از غیر بر بندد	کسی که از وصال یار بر خوردار می آید
شنوده هر که خوانده رو به یار و در آید	به بین بانگش چنان سربور و دیوار می آید

مترس از تیر زمین قطب دین گزیرت بارد
که هر جا گنج باشد بر سر آن ماری آید

یار بستان لبر جانی ز کجای آید	که ز انقاس خوشش بوی دفا می آید
در بایست که بسیار روده لها	حالی تاثیر قصد دل ماسی آید
بر دای خواجه دوبر غت نشین	کان دلارام بخت گه مای آید
زاهد ارون غت نشین در خلوت	زانکه بر سینۀ تاثیر بلا می آید
زهد و زین و نفی می ساغر لعل	زین تعصب بخدا بوی ریامی آید
زنگ بردار از آینه که آن جانها	بتماشای دل اهل صفای آید

قطب دین بر سر کوشش جفای قیب
دل منه زانکه بتقدیر خدای آید

ووش آورد این صبا بگو آن هر چه بود	کز نیشمش صد گره از سینۀ جانم کشود
-----------------------------------	-----------------------------------

از سر زلفین جانان بر دگوییان گشته آتش در من زدی و سوختی جان مرا من بر تنم در کنار دیار آمد در میان جان شیرین میدهم به رخسار دیگر زاهدان در دوش باده زندان شدم	کاینچنین دیوانه ام کرد مرا از من ر بود همچو آتش گشتم و آتش نه در ملک وجود در مشام جان سان بوی زان گلزار بود بر سر بالین بیاوردی خود بنمای زود تو بر تقوی گزین ای زاهد خشک و سود
قطب دین سان بنده اندر آینه دیدار یار هر که از آینه دل زنگ هستی راز دود	
صاحب دلی اگر نظری بسوی ما کند خاک هوش ملائکه در دیده ها کشند اندر نماز سر که به بنید جمال دست خوشحال آنکه قبله جاننش جمال است عاشق که بوی او شود مست میشود عاشق نباشد آنکه کند پیرن قبا	مس وجود ما ز نظر کیمیا کند بر آستان اهل دلی هر که جا کند فتوی بمیدهم که نمازش قضا کند دانند نماز خویش بدو افتد کند دانی تو روی او که به بنید جهان کند پایه ز شوق پیرن جا قبا کند
دانی که کیست زنده جاوید قطب دین آنکس که خویش را بخند آشنای کند	
کسی کو را سحر از در دجانان دیده تر شد بدین چشمی که دارد کس بنید و جانان به می سجاده بفروشد برین تسبیح را آتش نباشد نهیب ملت بغیر عشق مستان	به از طاعات بیدردی که بی آه سحر باشد کسی کو روی او بنید در چشمی دگر باشد بدین راه دروش میر و حدیث مختصر باشد حدیث دو عطا فسرده در نیجا در سر باشد

مجوی زاهد خود بین مقام و منزل عاشق نشان بی نشانی را اگر خواهی اعدا پس ورین دست و پا نیز خون جگر میخور	که منظر گاه آن ندان سوا از بحر و بر باشد که گویائی غم و شست و دو فوش بنجر باشد که توب عاشقان کوی او خون جگر باشد
حدیث قطب دین را هر کسی کی پی تواند برد کسی این تیغ تواند سفت کز تیغ بهره در باشد	
آن ماه عالم آرا گرز آسمان بر آید بر خاک عاشق ماورد پرتوی گرفتار آید از زیر پرده یارم گردوی خود نماید یا بدر پی بگویش گرشاه هفت کشور گر زاهدان خود بین و پرتوی به بینند دیدار گر نماید یک ره بخلق و عالم	نورش چو آفتاب است کز ملک جان بر آید یابد حیات خضری بانی بآن بر آید هر گوشه آه و افغان از مردمان بر آید گر دو گدای کویش در خانان بر آید آه و خروش و افغان از عاشقان بر آید جان عزیز بیشک از انس و جان بر آید
از قطب دین گران یار جان غریز خودد بے فکر و بی تامل فی بحال زمان بر آید	
دمی که آتش عشقش ز جان علم میزد دمی که غرقه دریای او بدم آدم بزیر پرده نهان بود سر عشق هنوز در آن زمان که من و او بهم بدیم آنجا همو دیک سخن از حرف عشق در دو جان نداشت قلاب من و آن زمان کاتش	نبود جانی و جانم ز عشق دم میزند هنوز خیمه بسر منزل عدم میزند که جان بحضرت جانان دم از قدم میزند زبان جان دم تو جلد دم بدم میزند که دست غیب بنام من این قلم میزند پرویی خود ز حسد دست از الم میزند

	ہو د محرم جانان کیسے قطب الدین جد از خود دم توجہ در حرم بند	
زین زالی ہو فاسر ہوئے وفانید بیمارتا نگشت ز دردی دوزندید چون کس خدا غنیر جدا از خدا ندید گشتند جدا بسے سر د کس تیغ رانید باشد گواہ حق کہ چو او کس گواندید تیر دعای گوشہ نشینان خطا ندید		چون سچ آفریدہ جہا نرا بتانید بیمار درد عشق خدا شو کہ سچا پس باشد عددی مرد خدا دشمن خدا شکر مباش کز تن دشمن بر تیغ شان اہل نفاق شان بسے دیدم سیاہ بخت نور انشان تیر عاشان کن کہ کس
	ای قطب دین تو خاک و دستان حق در دیدہ کش کہ کس بہ ازان طوطیا ندید	
نہال مختم بار بخت بار سے آرد مرا از زہد ہر دم بار استغفار می آرد زبان را درد عشق یار در گفتار می آرد چہ نحو اصبست کز دریا در شہوار می آرد کہ درد اورا چنان بر نالہ بازار می آرد کہ اوتاب فرغ چہرہ آن یار می آرد		بدل چون درد عشق مردہ دیدار می آرد تنے کو نیزند بہ زبا بہ ان دہر استغفار بخود کے سر عشق یار خود را فاش میارم رموز عشق جانان از زبان جانم ارگوید چو بلبل نالہ وزاری کند عاشق کن عیش بجان گشتم غلام غار فی کز خویش پنجوش
	نہ نجد قطب دین ز انکار منکر در رہ معنی کہ قمرش منکران را بر انکار می آرد	
غائبانہ نظر لطف سو ما میگرد		دربائی کہ نظر در ہمہ شیا میگرد

یگمان بال پر حبلہ ملا یک تخت از تر و خشک عالم اثری کی بجاند انگار از دل آئینه ی ساخت تخت چون آن دید درین دوزخش حیرانم آنکه از قدرت خود صورت را نقش کشید	گر بر ایشان ہمہ یک راہ بچلا میکرد آتش عشقش اگر جای بہر جامہ کرد چہرہ خویش در آئینہ تماشا میکرد کہ چرا وعدہ دیدار نبرد امیکرد خوشتن را کہ نہان بود ہویا میکرد
قطب ین تر و عالم بگل ماست نہان گر بُدی حجم طلب جام خود از ما میکرد	
جاتان ز زیر پردہ رخ خویش کن پدید ہنگام آنست تا نظری سوی من کنی مردار میرود ز جہان ہمو گاہ حسہ کس با تعلقات رخ خوب تو ندید پرواز نیست سوی تو مرغان سدرہ درہای بستہ را ہمہ باشد کلید یک	کز فرقت وصال تو جانم بلب رسید خوش آنکہ مرد و شربت وصال ترا چشید ہر کس ز خنجر عسّم عشقت نشد شہید بیند جمال خوب تو ہر کوز خود رسید آدم ببال ہمت خود سوی تو پرید عشق ست بارگاہ وصال ترا کلید
ہر جا کہ عاشقیست بعشوق ہمہ مست تا قطب ین بید تر از خویش رانید	
ہر کہ اورا بجان دیدہ اعمی باشد نہ کند فہم سخن چون دل او تیرہ بود نیست تعریف ز عرف خط و خال بیتان آنکہ اورا نہ زنی باشد و نہ فرزند	نزد اہل سخنان ناقص و رسوا باشد دانند آنکس کہ دلش روشن بیتا باشد سر بسزیت خدای ہمہ اشیا باشد واحد و فرد و عدد نیست کہ یکتا باشد

چاہل از ہر سخنے برسہ غوغا باشد زائکہ افشای دی از عالم بالا باشد	عاقل از ہر سخنے بہرہ دست خط دارد عاشقان را بہرہ عشق دلیلی باشد
	ہر کسے رو بدری دارد و چیزی طلبد قطب دین در طلبش برورد لہا باشد
عاشق بدم بہمت آئیم گرفتہ بود در جان نشستہ بود و عنانم گرفتہ بود جان را سرور داد و ز بانم گرفتہ بود سرتاقدم جو روح روانم گرفتہ بود ینجویش دست دوالہ از انم گرفتہ بود کس را این ندیدہ از انم گرفتہ بود	روزی کہ دوست رشتہ جانم گرفتہ بود ینجو است تا ب طاقت دیدارش آدم از ہر آنکہ فاش نسازم رموز عشق ینجو است چشم غیر نہ بیند جمال او محرم نبود عقل و خرد در حریم وصل روزے کہ بار بار امانت ہی سپرد
	گفتا کہ کیستی تو بگو قطب دین بمن گفتم کہ بندہ ات بہانم گرفتہ بود
اورا بغیر بار کسے رو برد و نبود یک شہہ درد و کون ازین گفتگو نبود چندین حجب ہر شہہ ہستی ز تو نبود اورا بیچ چیز دگر انس و خو نبود ز نگار ہستیت سرور و برد و نبود جز دی بیچ چیز از رنگ بو نبود	روزی کہ روح تا نفس خاک کو نبود روزیکہ سر عشق ہم یافت می شنید آنجا کہ عکس یا رد آئینہ می نمود زانجے کہ مستی آورد عقل را برد روزیکہ دیدہ جان رو یا خو رنگی کہ بوی حنی گیر نگے آورد
	روح تو بود طالب دیدار قطب دین

تن را چو حد و زهره آن گفتگو نبود	
عرق که بر رخ آن باه رساده بود بقدر یار من ای سرور کرده تقلید در لم براه دشمنان زان بخشود مائل با آب چشمه جوانش احتیاجی نیست عنان همت من می کشد بدر که او	چو برگ گل که بروشنمی فتاده بود ز پاشیدن اگر ت این سحر روده بود که یار من ز همه هوشان زیاده بود بهر که روی بخاک درش فتاده بود که در بر روی اسیران و کشته بود
مجوی عقل و خرد ناصی از قطب الدین دینی که دبیرش اندر نظر ستاده بود	
هر که خط نیستی در خود کشید زنده جاوید میدانی که کیست کیست میدانی تو گویانی خموش هر که خواهد مرد این میدان شود گنج مقصود از همی خواهد کس بی حجب بیند جمال یار خویش	بیگمان دیدار بار خویش دید آنکه اندر راه جانان شد شبید هر که دارد با غمش گفت و شنید سیر زمان میبایدش جانی جدید نیستی آمد در آن را کلید پردۀ پند از خود هر کس درید
قطب دین گردد صل دبیر بایدت رو تو نهان شو که او گردد دیدید	
باز جانم آرزوی وصل جانان میکند مهر تی گو مرغ دل اندر نفس آرام داشت تا صحایپندم ده گراه و افغان میکند	خانه بود وجود خویش ویران میکند سوی نیرم وصل دبیر باز طیران میکند توجه دانی آنچه در عشق با جان میکند

ہر کراہوی از ان جانان سیدہ در شام از خودت بیرون قدم زن تا روی آراہد تیم شب بر غیر و غرض حال خود کن بشو و دست	بر سر کولیش فغان چون عند لیبان میکند بخودی این راہ را بر مرد آسان میکند در دل شب خود علاج درد مند ان میکند
	قطب بن ذکر حبیب خیش میگور و زور زانکہ ذکرش سالکان را بل عرفان میکند
باز جانم دم ز عشق در ریائے میزند می ز جام وحدت ساقی باقی میخورد گشتہ فارغ از خود و از غیر خود دیوانہ و باش حاضر سالکان نازنین در ہر سحر رو گدای در گہ ادشو کہ از روئے کرم وز نگر و مغلسی آن کوی کز دار ستگی	خیمہ در کوی حبیب جانفزا ئے میزند زان سبب از بخود ہما ہو و ہائے میزند دم ز بزم وصل ریا را آشنائے میزند بر سر خوان وصال خود صلا ئے میزند سکہ دولت بنام ہر گدائے میزند بر سر تخت سلیمان پشت پائے میزند
	قطب بن در جست و جو گوہر نایاب خویش در میان لچہ غم دست و پائے میزند
آتش عشقش و مادہ شعلہ در جان میزند عاشقان را حتی بہتر ز درد عشق نیست در بیابان صالش مست او از بخودی ہر کہ روزی پرتوی از رو جانان یدہ است	ہمچنان عاشق دم از دیدار جانان میزند مدعی باشد ہر آنکو دم ز در مان میزند پای خود را بر سر خار بغیلان میزند طعنہ امروز بر بخورشید تابان میزند
	قطب بن نیست پروا کسی و عشق یار دستان عشق دہر را بدستان میزند

چو از کلک قضا خط غم و محنت فرو ریزد بقتل خویش دل بنهادم در کوی آن دلبر زمستی بر سر کوشش مکن عییم که آن ساقی خدا یابی نیازم کن ز غیر خویش پسندم مشو مغرور بر رنگی که بینی در ره جانان	بعالم هر کجا اهل دله بند بروریزد که خون هر که از تیغش فرویزد نکوریزد بکامم هر زمان از چشم و حدت یکسوریزد که آب رود من پیش کسان چون آبجوریزد که رنگ روی عشاق در شایین رنگ پوریزد
زبان بر بند قطب الدین اسرارند اوندی که خون عاشقان در کوی دوزین گفتگو ریزد	
در دیست در دلم که بدرمان نرسد یعقوب داردیده بر پیش سفید شد بر خاک ستانش فرو زیر چشم تر خواهم ز بهر یار کنم چاک پیرهن بجد پرید طائر روحم بکوی دوست	رسمیت پیش من که بیایان نرسد در مصرفا صدی سوکنعان نرسد کابی به آب دیده گریان نرسد از ضعف دست من بگیر بیان نرسد اما بصل دست بطران نرسد
ای قطب دین تو پیشتر از مرگ خود بر کس پیش یار خویش چو با جان نرسد	
خوش بود حال کسی کان چو تو یاری داد نه کند از غم دوران سر مو اندیشه گر بے سال بماند نرسد در وصلت بروای خواهم که جان باز نه در ره عشق	نخورد غم که مشال تو نگاری دارد هر که چون سایه لطف تو حصاری دارد هر که غیر از غم اندوه تو کاری دارد آن بری بر سر کوشش ز تو عاری دارد
سوخت پروانه صفت قطب دین آتش عشق	

	چون نسوزد که جو تو طرفه نگاری دارد	
	بیان راه با حقیقت خدا بود می دان که راه ما نجد از خدا بود عالم پر از صدای بیایا بود چون دیده بر جلال دلا رام و ابود مارا گوی مرده که از وی بقا بود یارب دیگر ز گردش دوران کز او بود	زانرو که راه ما سر کوفتا بود حاجی ره حجاز زد و دماره خدا امروز کوس عشق جو بنام سازند شرم آیدم ز گشت گلستان لایزال مارا چو دوست کشته بشیر عشق کرد امروز دولتی که ز عشقش سیرت
	هر کس بچو قطب دین گذرد از وجود خویش از راه بنمودی بخند آشنابود	
	گل شگفت و چمن و باغ متور دارد هیچ بوی به از این نیست که دلبر دارد کیست که بهتر ازین بادی در بر دارد بچو من عاشق دل سوخته کتر دارد بر سر سلطنت عشق وی افسر دارد چه سخماست که این چرخ ستمگر دارد	لو بهار آمد و آفاق معطر دارد بویهای شنوم از همه اطراف جهان جذبۀ عشق مرا بر سر کوشش آورد هست بسیار دران کوی اگر عاشق لیک عاشقان سر کور او خوان مغلس کوی دور افتاده ام از گردش بام ازو
	قطب دین تاشده خاک و میخانه عشق تنگ از ملک سلیمان و سکندر دارد	
	وز روی خویش برده شرم و چاکشید وز تیغ عشق بر دل ما زخمها کشید	دلبر رسید و هشتی مارا زنا کشید بنمود روی خویش ز بار عقل و هوش

یارب چه نظری کہ ز روی تو پر تو سے	ہر کس کہ دید رخت بکوسے فنا کشید
یک قطرہ از شراب وصال تو ہر کہ خورد	سیرست دار بین کہ چسان بغز پاکشید
بر خاک آستان تو ہر کس کہ رونہاد	کحل بغز خاک تو در دیدہ پاکشید
ہر کس کہ دید وصل تو در خلوت دلش	قانع شد در ہر دو جان پای واکشید
چون دید قطب دین کہ حجاب تو خویش بود	
از ہستی وجود خودش دست دپاکشید	
بر ما چو دوست آید و تیغ فنا زنند	از عشق خویش آتش در جان ما زنند
صاحب دلی کہ کشتہ شمشیر عشق گشت	می دان یقین کہ خیمہ ہلک بفتا زنند
گرد میان سدرہ نہ دارند در عشق	جبریل کے بدر گہ مولا لوا زنند
ہر یک ملائکہ بمقام خود اند بت	آدم قدم ز روی شرت بر ہوا زنند
آہ درون عاشق انا نست کار گر	کز نور عشق ملک وجودش جلا زنند
تراہد برو کہ در دل تو در عشق نیست	عاشق کسی ست کو بجان پشت پا زنند
قابل کسے بود کہ ہلک وجود خویش	سرباسے سرکشان بدم تیغ لا زنند
پنهان شد از وجود خودش قطب دین نام	
کو عاشقے کہ خیمہ بہ ہلوے ما زنند	
ہر کہ اورا آرزوی دیدن یارے بود	باید آنرا دامنہ چشمے گہ بارے بود
عاشق صادق نباشد بلکہ باشد مدعی	غیر فکر دہر خود ہر کہ را کارے بود
ماندہ همچون گیس ہر خیزین در بازائے	از گیس کمتر درین رہ کمترین عاری بود
پای خود را داکش از کوش از جور قیب	نیک بنگر ہر کجا گنجیست با مارے بود

بر سر کوی حبیب خود ترس از بیم غیر چون بود ز نار باطن و پیوستی بگمان	نیست عاشق هر که او را بیم را غباری بود زیر خرقة زاهدان را طرقة زناری بود
قطب بن گر عاشقی کونالهای زار تو عاشق آن باشد که آنرا ناله زاری بود	
آنها که دام و پر بجانش نگرانند آن قوم ز جمعیت باطن همه فردا صیقل زده اند آینه روشن در آن یار گرانمایه که در پرده ناز آنها که فنا گشته اند از خود تمامی جمعی که ندیدند رخ اوزر کثافت	آن با خبران جمله ز خود بخیرانند از خویش نهان گشته و در و نگرانند کی تیره و تاریک شال و گرانند آن قوم دام و همگی پرده درینند در راه حقیقت همه صاحب نظرانند حیوان صفتانند و عجب بصرانند
ای قطب بن از پرده پندار برون آئی ز آن رود که درین پرده همه بخیرانند	
آن جا اهل که غیبت درویش میکند انکار اهل فقر مکن زانکه مصطفی آئینه تو هر که نه در پیش چشم خویش هر کس که جنگ کرد نفس حبش خویش انکار اهل دل مکن امید بست گفت دارد خدا چو جائے تخلو کسری دل	در پیش آئینه صفت خویش میکند از روی صدق فخر بدرویش میکند بنیایش از آنکه بود پیش میکند خود را اگر چه پس بود او پیش میکند چون نفی اهل دل همه بدکیش میکند ایوای بر کسی که دلی ریش میکند
ای قطب بن منال زانده لیشه رقیب	

یارب چه نظری که ز روی تو بر تو یک قطره از شراب دصال تو هر که خورد بر خاک آستان تو هر کس که رونهاد هر کس که دید وصل تو در خلوت دلش	هر کس که دید رخت بکوس فنا کشید هرست دارین که چسان نغمه پاکشید کحل بفرز خاک تو در دیده پاکشید قانع شد در هر دو جهان پای پاکشید
	چون دید قطب دین که حجاب تو خویش بود از بهستی وجود خودش دست پاکشید
بر ما چو دوست آید و تیغ فنا زنند بها جلدی که کشته شمشیر عشق گشت گرد میان سدره ندرند در عشق هر یک ملائکه بمقام خود اندستند آه درون عاشق اناست کارگر ترا بد برو که در دل تو در عشق نیست قابل کس بود که ملک وجود خویش	از عشق خویش آتش در جان بازند می دان یقین که خیمه ملک بفتازند جبریل کے بدرگه مولا لوازنند آدم قدم ز روی شرف بر هوازنند کز نور عشق ملک وجودش جلازنند عاشق کسی ست کو بجهان پشت بازند سرباس سرکشان بدم تیغ لازند
	پنهان شد از وجود خودش قطب دین نام کو عاشقی که خیمه بهیلوے بازند
هر که ادرا آرزوی دین یارے بود عاشق صادق نباشد بلکه باشد مدعی مانده همچون گس هر چند زین در باز پای خود را داکش از کوش از جور قیب	باید آنرا دامن آتش گریه بارے بود غیر فکر دلبهر خود هر که را کارے بود از گس کمتر دین ره کمترین عاری بود نیک بنگر هر کجا گنجیست با مارے بود

بر سر کوی حبیب خود ترس از بیم غم چون بود ز نار باطن و دیندی بگمان	نیست عاشق هر که او را بیم ز اغیار زیر خرقه زاهدان را طرّف زاری بود
قطب دین اگر عاشقی کونا لهای زار تو عاشق آن باشد که آنرا ناله زاری بود	
آینا که دامد بچالش نگرانند آن قوم ز جمعیت باطن همه در اند صیقل زده اند آینه روشن در آن یار گر آینه که در پرده ناز آینا که فنا گشته اند از خود تمامی جمع که ندیدند رخ اوز کشف است	آن باخبران جمله ز خود بخیرانند از خویش نهان گشته و در و نگرانند کی تیره و تاریک شال گرانند آن قوم دامد همگی پرده درینند در راه حقیقت همه صاحب نظرانند حیوان صفتانند و عجب به بصرانند
ای قطب دین از پرده پندار برون آئی زان رو که درین پرده همه بخیرانند	
آن جا اهل که غیبت درویش میکند انکار اهل فقر مکن زانکه مصطفی آینه تو هر که ندید پیش چشم خویش هر کس که جنگ کرد نفیس خویش انکار اهل دل مکن امید و ست گفتم دارد خدا چو جائے تجلو کسری دل	در پیش آینه صفت خویش میکند از روی صدق فخر بدرویش میکند بنیایش از آنکه بود پیش میکند خود را اگر چه پس بود او پیش میکند چون نفی اهل دل همه بدگش میکند ایوای بر کسی که دلی ریش میکند
ای قطب دین منال زانده رقیب	

	نام خدای فکر بد اندیش میکند	
بغیر دیدہ سب دیدہ و گر دارند تمام عشق شدہ کی ز خود خبر دارند ز نخل بہت خود دہد مہم دارند ز بہر تیر غمش سینہ را سپر دارند ولیکن از خطر بعد دیدہ تر دارند		جماعتی کہ پنج یار در نظر دارند نہان شدہ ہمہ در بحر عشق تباہ ز زمین بہت خود رختہ اند تا بردو نشستہ بر سر آن کی دہالی داد اگر چہ بر سر آن کو صحت و تباہ
	سبک روان بیابان عشق قطب الدین چنان روند کہ گویے تمام بردارند	
کاری کہ کردہ اند غمخیزان ہمان کنند بنجوش خویش را سو جانان ان کنند خود را ز خود مگر تبامی نہان کنند ہر تن اگر بہر سو گئے زبان کنند با ما حدیث جلوہ خوابان بیان کنند با گلرخان حکایت این ناتوان کنند		تا چند سال کان سخن عاشقان کنند فانی شوند جملہ ز بود و وجود خویش محرم میشوند بخلو سراے یار و صفش بصد زبان نتوانند شرح داد ما طالبان جلوہ خوابان عالمیسم ما را خلیدہ خار غم گلرخان بدل
	گوید حدیث عشق بیان قطب الدین ہم باشد کہ طالبان شنش درستان کنند	
دل را برای تیر غم تو نشان کند در جستجوی وصل تو اشیار جان کند در کشت خاست ز خلوت جان کند		کو طالبی کہ نام تراورد جان کند طالب کسی بود کہ درین کوی ہر زبان اگر طالبی کہ بہر رضاے تو ساعتی

افسوس زانکہ نیست درین دہر کا بے یار بکجا است سنگ محک در جهان کہ نہ کند کشاکش دل من در جهان کسی	تا در رہ وصال تو ہم امتحان کنند فرق طلامی از مس دیگران کنند یار عنایت تو گر کامران کنند
از جد گذشت محنت آندوہ قطب دین آن را اگر فرسخ رخت شادمان کند	
از دل اہل وفا بوسے خدا مے آید چہ روی جانب کعبہ کہ ز روی اخلاص ہر وای زاہد و در حلقہ زندان نشین بنگر آن عاشق صادق چسان از صدق ہر گرا دیدہ دیدیست بہ بیند کہ چسان نازینے کہ نہان بود پس پردہ راز	بخدا آکز دل ادبوی وفا مے آید آن بطوفان دل ارباب صفای مے آید کز دم سر تو بوسے زریا مے آید پیش تیغ سمت بے سرو پای مے آید یار ہر لحظہ دردین دل مے آید پردہ برداشتمہ و چہرہ کشا مے آید
تا رسیدہ بسر کو سی فنا قطب الدین از چپ و راست برو تیر بلا مے آید	
ہر کہ آنرا بسر کوے تو منزل باشد ہر کہ را لذت عشق تو نسوز و خرمین چہ سعادت بہ ازین درد و جهان می یاب فانیغ از ہر دو جهان گشت زغم شد ازاد زندہ ہر دو جهان گرد و مرگش نبود دولتے بہتر ازین نیست بعالم آنرا	آخرش دیدن رخسار تو حاصل شد لذت دولت دیدار تو مشکل باشد پای ہر کس بسر کوے تو در گل باشد ہر گرا در غم عشق تو در دل باشد ہر گرا مرغ دل از تیغ تو بسمل باشد کہ بعشاق سر کوے تو داخل باشد

	قطب دین ز آتش جانسوز تو بشکر که چسان سوخت پروانه صفت تا بتو وصل باشد	
دانی که بردل من مسکین چهارود باید که سر پسر ره صدق و صفارود لائق کسے بود که ز بهستی سوارود عاشق کسے بود که درین ره فشارود میگوے ذکر او که ترا دیده وارود بے درد کس ندیده که اورا شفارود		روزی که یار از من بیدل جدا رود آنکس که روی یار ندیده بجز خویش بهر تیره دل نه لائق آن یار از زمین بهر ناله قبول را نرسد لاف عاشق غافل مباش یک نفس از ذکر یار خویش در راه دوست در دو جفا بایت کشید
	گوید رقیب قطب دین از کوی او برو عاشق ز کوی دلبر جانی کجا رود	
چرا که سود و زیانش خیال یار بود خیال او همه دیدار آن نگار بود کجا چون مردم دیگر دلش سزا بود ز گرمی می معشوق بیقرار بود و فای ماه شان را کی اعتبار بود که خوب زشت جهان بد و مدار بود		اسیر عشق بتان را بغم چه کار بود دل خود از همه فکر و خیال بریده دلش یکی و خیالات او یکی باشد همیشه فارغ و دستم از جهان باشد خوشست عشق اگر یار بیوفان بود بر تو عاشق شید آن نگاری باشد
	بکوی عشق دل قطب دین ز غم رسته و لے ز سوز غم عشق او فگار بود	
آبخا فرشتگان سر خود بر زمین زنند		چون بل حال برد و جهان استین زنند

آیند بیگمان همه کرد بیان عرش در دل چو یار جلوه کند جمله کائنات خوش گفت بایزید که در جهنم خداست خمر مباش حال دل اهل شوق را زاهد بماند در گرو از هستی وجود	در مجلس سماع همه آفسرین زنند بر خاک آستان سر نقش حسین زنند دانم که صوفیان نفس از راستین زنند ببباش بر حذر که نفس عاشقین زنند عشاق کوس حلت ملک یقین زنند
--	---

چون این طریق خاص سلسل به مصطفی است
عشاق جنگ در روشن قطبین زنند

خیال عشق تو فانی ازین دانم کرد گداخت آتش عشق تو آنچنان تن را خیال داشت نعمت تا مرا کشد آخر به بین که سوز غم عشق تو چه کرد بین ز من ر بود غمت عقل و فهم و مجنون کرد شسته در پس زانوی غم بس بودم	مرفوع رو تو وارسته از جهانم کرد که همچو مونس میان تو نا توانم کرد اراده که در بود آنچنانم کرد ز خویش غائب رسوا ازین دانم کرد میان خلق بدین عیب دستا تم کرد مرفوع روی تو ناگاهش دانم کرد
---	--

چشید شربت وصل تو دوش قطب الدین
چنانکه از حسم وحدت سبکشانم کرد

افتاده ام جد از دیار دوزخ دبر چو گنج جای بویانه میکند بی روی یار مایه و سودم بکشد من پامی بند غربت دلدار در وطن	تا کی جفا کشم ز غم گلزار خود ز بستان بود که منمیش اندر کنار خود دلگیر گشته ام دگر از کار و بار خود غم سفر کنم بسو شهر بار خود
--	--

خدمت کمر بجان بسک کوئی نیکار	بیدار بدین بیدانه کنم اعتبار خود
تا چند قطب بن غم پنهان خوری دیگر پنهان مدار در دود خود از غمگسار خود	
از بهستی وجود خویش هر کس گرفتار گردد کسی کو نیست عاشق بر جانی ز خسار کسی کو در دل شب بپوشن لاله بعد زار مرد بر در گه دنیا پرست و گه بیچار بیار و بر در موی حق غم از سر خلاص کسی کو خدمت پیر طریقت میکند از جان	یقین دانم که با ولد ار جانی آشنا گردد بدرد و محنت و بیداد و دوران مبتلا گردد ز وصل دبیر جانی همه در دوش دو اگر دو که با او هر که صحبت شود دور از خدا گردد که مس قلب تو از یک نظر شان کیمیا گردد یقین دانم که اندر دین دنیا باد مشا گردد
کسی چون قطب بن باد بر خود نفس گه گیرد مگر در راه معنی از وجود خود جسد اگر دو	
دلدار رفت و خسته دلانرا دو ناکرد گفتم که غیر من نبود همیش کس هرگز دیار بهمدم و همدل ندید کس از خرمی و ذوق کسی نهند میکند دل در جانی بنده که بعد و بنوفا	وز خود رقیب روئیده ناهد انکند کس به رقیب پیلودلدار جانکند کاخر خلک بچو و شمشان جدا نکند کاخر ز روی در دوالم گریه مانکند نخایست پیر دهر که با کس وفا نکند
ای قطب بن بغیر خدا دل یکس ده خوش حال آنکه رشت دل و جدا نکند	
کسی کو یک مان با دلیر خود نمیشین باشد	معنی بهتر از سلطانی روی زمین باشد

زمین و آسمان بود حجاب بر و آن سالک مباش اندر پے آزار عشاق سرکوش همه کس در غم دنیا و دین خود بود لیکن بروز خوشستن بگذراگر دیدار منجواهی برو کشور کشای عالم دل باش گر مرد	که از تعلین مرد گردا و را بر حسین باشد که ایشان دل شبانه های آتشین باشد مراد عشق آن بر نه دنیا و نه دین باشد که شرط هر روان کوی دلبر انجمن باشد که اندر عالم اول صد هزاران شهر چین باشد
	نباشد قطب دین در آرزوی غیر از منیعنی که اندر دین و دنیا هم اهل تقین باشد
و مبدم از درد و غم از دیده ام خون میرو بسکه افکار ست دل از تیغ تیز عشق یار که کشد آن یار گاهی زنده میسازد مرا زاهد ار حالم بداند میشود ز نار بند	دارم اندر دل چنان درد که افزون میرو از مره سیلاب چشمم همچو بچون میرو زین سبب هر لحظه ام حال دگرگون میرو عقل اربا ناشیند همچو مجنون میرو
	بسکه قطب الدین ز درد عشق نالد هر سحر آه درد آلود او بالا س گردون میرو
مرا تا از وصال دلبر خود یاد می آید بسعی خود قبول طبع آن دلبر کس نبود بر دای و سرستان از خجالت پشت خنم کن پیاپی عشق و دشا دشمن بر سرکوش چو چندی بر سرکوش نشیند باز میگردد کسی چون پرتوی از رو آن ندارد دینا	دل من خون میشود و ز سحر و فریاد می آید قبول طبع آن دلدار ماد زادمی آید که آن دلدار من با قد چون شمشاد می آید که آن کشور کشای در با بادادمی آید نگس چون بر سرکوش رسد فساد می آید فرشته بدشش بهر مبارکباد می آید

	حدیث عشق ہر کس شہود و راستہ میگردد بگو ای قطب دین ہر کس و دلشاد می آید	
ہر چہ گویم چند اغیر خد آن مکنید زلف خود بسته گزارید پریشان مکنید وصف و تعریف مہ و مہر در خشان مکنید پیش مجنون صفتان ترکستان مکنید چون ندیدید جمالش صفت آن مکنید		در دم ای ہمنفسان دردی دران مکنید خوب رویان ہمہ بیند پریشانی من ہمہ چون بے بصر اند یقین مید آنم عالمان چون رنق عشق نگرند از بر زاهدان صفت رخس را بعلط چند مکنید
	قطب دین خوش سخن گفت کیست خراب عاقلان نفی می و مشرب رندان مکنید	
ہر کس نظری شستہ برویت نگران شد بلبل صفت عاشق برخت جامہ دران شد از کوی تو ہر روز شہیدی گذران شد منصور و روش کشتہ آن بار گران شد دیدار تو کے لائق آن بیخبران شد کی گوہر اسرار تو در گوش گران شد		تا روی تو آئینہ صاحب نظران شد تا گشت گل روی تو از پردہ پدید آمد تا منع بخو نری عشاق کشیدند ہر گوشہ کہ باری ز ملایک نہ کشیدند آنہا کہ خبر از عنم عشق تو ندارند محرم نبود گوش کہ از نغمہ داؤد
	ای قطب دین امروز شدہ عاشق رویت کنز روز ازل بر رخ خوبت نگران شد	
در حریم حرش واقف اسرار آمد لشکر عشق درین باد یہ خونخوار آمد		ہر کہ از تیر عنم عشق گرفتار آمد برو اسالک از خویش نہان شو کہ یقین

بحقیقت همه جا کرده ظهور آن دلبر هر که در راه طلب فانی مطلق گردید عاشقی نیست که فارغ بود اندر رهش	ز انجست عاشق دختی چو پر کار آمد بگمان پردگی پرده اسرار آمد در در عاشق بیچاره طلبگار آمد
ر	قطب دین گشت نهان چونکه درآمد دلدار ز آنکه پیش رخ دلبر ز خودش عار آمد
لذت عشق هر آن بزمی که چشید دید ده دل پنج یار بر آنکس که کشاد چون نیاد در ملک بصالش بیشک هر که از خود نرهد ست نه بیند اورا	پای از هر دو جهان بر سر آن کوی کشید بنخود از ذوق خیش جامه جاترا بدید آدم خاک صفت با امانت به کشید ای خوشا عاشق صادق که زیستی بر باد
هر که تخم عنم او در دل ویران باشد	قطب دین کیست درین راه گو دو نهند هر که تخم عنم او در دل ویران باشد
بر سر کوی بخت هر که ماوا میکند نماند دل پاک کن از رنگ عیسان و تر گوید از معشوق فردا روی خود خواهم نمود پیشۀ عاشق نباشد صبر و آرام و قرار عشق و رسوائی بهم چون شکر و شیر آید کیمای عشق بر هر سس قلبی گردد	عاقبت بر روی جانان بداش میکند ز آنکه دلبر در دل پاکیزه ماوا میکند هست عاشق هر که او هر روز فردا میکند عاشق اندر عشق خود را زود رسوا میکند در دل عاشق ملامت کی خود می چاکند چون ز رپاکش خلاص از تیر گپا میکند
سوز عشقت کادمی را فرو و یکتا میکند	تراش عشقش بسوزای قطب دین ستر با پیا سوز عشقت کادمی را فرو و یکتا میکند

آتش عشق از دلم سر میزند جذبہ عشقش مرا تسلیم و جو تا غم عشقش سپاہ قلب است در جوای کعبہ دیدار یار هر که او گردد گدای کوی عشق هر کرا آن در جانی نواخت	شعله از نه چرخ بر تر میزند آتش اندر خشک و تر در میزند بہتم بر قلب قیصر میزند در نفس مرغ دلم پر میزند طعنہ بر ملک سلند ر میزند دولتش انگشت بر در میزند
پرتوی تادید قطب الدین زد دست طعنہ بر خورشید خاور میزند	
نقش ریت زدلم صورت اغیار کشید زندگیش بجد باشد و ماند جاوید بمحو حیوان بجهان آندہ و حیوان رفت پای هر کس کہ بکوی تو فرو رفت بگل	کز بد و نیک دو عالم سر نمویست پدید هر که اختر خو نوار تو اش ساخت شہید هر که از سوسنہ عشق تو از خود نہ رسید ماند آنجا و دیگر از دو جهان پای کشید
قطب بین را چون نظر بر گل رویت افتاد شادمان گشت و چو گل ملک جو دش خندید	
دیدہ هر کس کہ روزی بر جمال او افتاد هر چه باشد در شرف ز دین و دنیای نام پرتوی روزی از آن بکسی کو دیدہ است یارب آن دلبر کہ می ریزد و دام خون با پیشہ دلدار جانان چون بود مردم کش کی رود هرگز نشاط چہرہ خویش زیاد	میرود و بر باد زلفین پریشانش بباد از جمال دیگری ہرگز دل او کی کشاد در چنین عاشق کشی او را کہ باشد او شاد عاشق بیچارہ کی بُرد دل بر خود نہاد

بر امید آنکہ روزی یار خواهد داد داد	میکشد جور و جفا سے محنتِ ایام را
	با خیال یار دار گفتگو با قطب دین لیک چون بروی نقد چشمش رود بارش زیاد
که زنده اند زیار و ز خویش بخیرند لباس ز یاد خود بین بنیم جو نخرند که خود بعالم معنی ستون بحر و برند که در لباس بشر پیکوی دست بر بند بحسب وجود دلارام خویش در بند	مجردان طریقت جماعتی دگرند هر ان مقام که شویند خرقه زایش آ بر و چشم حقارت بین تو ایشانرا غیر هر دو جهان آن جماعتند یقین بر حرمت و دوزخ چه چشمشان باشد
	برو گدای سر کوئے آن جماعت باش تو قطب بین که شہانزاد ہر تلج بر بند
بر سر از خسروی فقر کلا ہے دارد ہر کہ او ہمچو توی پشت پناہی دارد ای خوشادیدہ کہ سوی تو نگاہی دارد خوش گدایتست کہ او ہمچو توشاہی دارد عاشق روی تو ہر گوشہ گواہی دارد ای خوش آنکس کہ چنین قلب سپاہی دارد بی جمال تو عجب روز سپاہی دارد	ہر کہ در باد یہ عشق تو را ہے دارد پشت او را تواند کہ نہد کس بزین غافلند از رخ تو تیرہ دلاں عالم سرور ملک جہان ست گداے درد تو آمدہ گنج غنم و درد گواہ عاشق محنت و درد غم عشق سپاہ دل است ہر کہ اپر تو رخسار تو ہر روز نہ فدا د
	قطب بین از گنہ کردہ و نا کردہ خویش نخورد غنم کہ مثال تو آہی دارد

مردہ ایدل کہ صبا مرقہ دلدار آورد شام حزان بکشد غم بجران بگشت خوست بگر کند صوت خود در ظاهرا خود شود عاشق معشوق کند نام در ازل پرتو او بر دل غافل نقاد جلوه کرد و نهان گشت قرار از مابعد	از حریم حرمش عده دیدار آورد مهری به دل خسته و انگار آورد آدمی را ز کف خاک پدیدار آورد عاشقان به بهانه همه در کار آورد منکران خود از انروز زبانکار آورد عاشقانرا همه زان جلوه باقرار آورد
قطب دین هر چه کند یار کند بیشک ریب سیر که دم زد دم او محنت و غم بار آورد	
اگر ایان عشق از جهان رسته اند اسیران زلف پریشان یار چنان محور خسار یار خود اند ندارند غیر از غم عشق کار فروع رخ یار تا دیده اند فرو رفته اند آغوشان در شهوار	بغض همه زانفس جان رسته اند ز جمعیت این دکان رسته اند که از خویش و کون مکان رسته اند ز فردوس و عوالم جهان رسته اند بدان زنده اند و در جهان رسته اند تو گوئی که خود از میان رسته اند
در شعر خوش و دلکش قطب دین اسیران عشق از جهان رسته اند	
ای بختیار غافل از یار چو آید بر میفکند از رخ خود پرده ولیکن در پرده عیان باشد و بی پرده نهان	بهر رخ خود داده عیلا یار بیاید از بهر تماشای وی از خویش بر آید بینند اگر رنگ ز آئینه زد و آید

از جانب معشوق حجابے نبود یک بنید رخ یار گر انسا یہ چو مردان عهد ازل یار نسا زید فراموش	ہر جا کہ حجابے بود آن جملہ شمایند از خواب گران جملہ اگر دیدہ کشایند غافل نشینید اگر اہل وفا یند
دارستہ شوید از خود و از ملک و عالم چون قطب دین اگر طالب ویدار خدائند	
بیش کیسکہ عاشق اہل نظر بود عشقست ہر چہ بہت بد نیا و آخرت ایام بعد را نبود اینقدر خطر در رگدہ ہر آنکہ فتنہ بزمین چہ با دوری مجوز یار خودار مرد عاشقی ایوای ہر کہ دور بود از وصال یا	ہر چیز غیر عشق بود درد سر بود دانہ کیسکہ دلہرش اندر نظر بود ہر کس کہ بیشتر خطرش بیشتر بود از زیر چرخ ہر کہ فتنہ صعب تر بود ہر کس کہ دور باشد از آن بے بہر بود چون خاک ہا باشد و خاکش بسر بود
بانویش قطب دین نرنی لاف عاشقی عاشق کسے بود کہ ز خود بخیر بود	
ہر کرا بر سر کوئی تو تماشا شد ہر کہ ادبی تو بر آرنفسی و عالم بادشاہ دو جہان بہر آن عاشق کو بندہ آن نیست کہ از حکم تو سر بچید	شر بہت وصل تو ہر خطہ با مشا شد زندگی بی رخ خوب تو حرمش با شد کوس در دو غم عشق تو بنا مشا شد بندہ آنست کہ دست تو ز ما مشا شد
قطب دین رمنہ ہر مرغ دلش عشق ترا فوق دارد کہ چنین مرغ بدمش باشد	

سیکے با چو توئی دست در کمر دارد ز پیش تو برود دیده بیکه اندازد سیکے دور باند از تو شمع ایمان را بر تو زاید و بمانشت و بیست کن نیز دلبهر خود جان خویش تحفه برد ز کوی او تواند نمودم بیرون	ز هر چه غیر تو باشد از و نه سر دارد سیکے از چو توئی چشم خویش بردارد ز باد حادثه کفن بر خطره دارد که مست جام ازل مشرب بے دگر دارد اسیر عشق همین در جهان بند دارد خیال چهره او هر که در نظر دارد
--	--

بید چهره او قطب دین چو روز دگر
بغم خویش نخواهد که دیده بردارد

ذوق عشق ز جان عاشق کم مباد هست و هوش هم جانهای پیش چون غم در دو آید غمگسار عاشقان با طفل اشک آمد شفیع هر که غافل باشد از دی ساعی عاشقان دست او نیری دوگون	هر که بی عشقت در عالم مباد شد دل مارش بے مرهم مباد بیچکش اندر جهان بے غم مباد چشم عاشق بخطه بے نم مباد نیست آدم و زنی آدم مباد غیر زان زلف خم اندر خم مباد
---	--

در هوا بچهره زیبا بے یار
قطب دین رایا دیش و کم مباد

هر که او را میل جانانش بود در پیش آورد که بیشک در جهان نیست چیزی خود ز بید روی تر	در داید در دل و جانانش بود هر کجا در دشت در مانش بود دادار و هر که ایمانش بود
--	--

نیست عاشق ہر کہ آنراورد نیست بیچ گل بے خار نبود در جہان ہر کہ رواند رطواف کعبہ کرد	دانا جانے پریشان نش بود ہر کجا گنجیست مارا نش بود کے عنسم خار غیلا نش بود
قطب دین یکدم مکن در رہ محیل نیست این را ہے کہ پایانش بود	
در حریم و گھل جانان ہر کہ محرم می شود ہر کہ از جام وصال او نبوشد جرعت کیست دانی بر سر کوش طلبگار وصال درد دل ہر عاشق صادق کہ یکرہ جلوہ کرد پیش علمش بود و نابود جہان یکسان بود گر بود چون لاکہ پیر مردہ سر بر خاک اہ	از ہمہ سود و زیان دہر بے غم می شود بہر از خویش و بی پردای عالم می شود ہر کہ درد دلست و دیدہ پر غم می شود بہمان او سرفراز ہر دو عالم می شود گر گدای باشد او مانند حاکم می شود چون بہ بندہ وصل یارش باز خرم می شود
قطب دین و ذری اگر صد بار بندہ صبا کی تسلی یک زمان از پیش از کم می شود	
دربا عاشق کسی کز دیدہ ہا پنهان بود و حقیقت است عاشق ہمہ معشوق او گرچہ عاشق بود او مارا چرامی آفرید گر مصور نقشہا را کلک صنع آمد و یک خانہ دل زفت و رو بی دہ کہ مہمان سیر ہر کہ ہر چند باشد مہر آن دہر بد	گرچہ پنهان است اما جاننش اندر جان بود یک میخواید کہ اندر عاشقی پنهان بود از کف خاکی کہ عقل کل در و حیران بود در میان مقصود استاد ازل انسان بود زفتہ می باید سرای کا ندر و مہمان بود بہمان آن یار جانی را دود صد چندان بود

	از دو عالم آرزوی ہر کسے ہرے بود قطب بن را آرزوی حضرت جانان بود	
	کہ کس را باو هیچ کاری نباشد کہ کس را بدل زو غباری نباشد کہ درد ہرزو اعتباری نباشد ندیدم گلے را کہ خاری نباشد بہ از سایہ او حصاری نباشد چو یاری او هیچ یاری نباشد	از ان بہ کسی را دیاری نباشد از ان بہ نباشد کسے دز زمانہ چنان رستین خوش بود آدمی را برای خد احو را غبار میکش از غوغای آشوب نیای فانی اگر یار خواہی گرفتن کسے را
	مدہ قطب بن دل بدیناے فانی از ان رو کہ آن را مدارے نباشد	
	مراد ہر دو جهان را بد عا سازد بود کہ درد من از وصل خود و اسازد نہد بے بندش از خاک با شاسازد در دن پردہ اسرار کار سازد تراشنا و ز بیگانہ اش جدا سازد امید ہست کہ کار مرا خدا سازد	بکوی خویش چو آن یا آشنا سازد مریض ہجر و در گنج محنت افتاد ز روی لطف نواز دگر گدائی را و گریہ قبر بر اندزد در گہ خویشش ز روی لطف نظر گر کند گدائی را تواند آنکہ نشاند مرا بزم صال
	ز هیچ غم نبود عمر جاودان یا بد چو قطب دین دم خود را بردند اسازد	
سبرہ دآبروی آن گلی ریحان چہ کند		ہر کہ روی تو بہ بیند بجان جان چہ کند

زندگی بہر تماشا سے رخت می باید بادشاہ و دجہا نست گدا سے در تو ہو برویان ہمہ چون از اثر حسن تو اند قیمت روضہ رضوان ہو صال تو بود	ہر کہ دور از رخ خوب تو بود جان چہ کند بی تو کس خسروی ملک سلیمان چہ کند بی وصال تو کسی دیدن جان چہ کند بی وصال تو کسی روضہ رضوان چہ کند
	قطب بین درد غم عشق تو در جان دارد درد تو راحت جاننش شدہ در مان چہ کند
اہل فنا کہ دم بہ بقای تو میرنند چون از رہ فنا ہو صالت رسیدہ اند سربا بر ہنگام طلبگار وصل تو آہنا کہ سرخوشان سے عشق گشتہ اند کہر و بیان صد نشین از رہ فرست یارب چہ منطری تو کہ ذرات کا کتنا	جان میدہند و دم ز وفا می میرنند خود را از وہ تیغ فنا می تو میرنند درہای اہل دل ز برای تو میرنند فریاد ہای ہوی برای تو میرنند کوس شہی بنام گدای تو میرنند دست امید خود بعطای تو میرنند
	ای قطب بین خویش گذر زانکہ ناگہان بی تو بکوی دوست تو اسے تو میرنند
ہر کہ عاشق نیست با غم آشنائی کی کند مست عاشق آنکہ از کوشش و دجا دگر ہر کہ از خوان وصال او نوائے یافتہ ہر گدا می را منحوان عاشق کہ عاشق و زرش ہر کہ خود را دید دعوی خدائی میکند	ورنہ عاشق از غم عشقشن جدائی کی کند عاشق اندر کوی جانان یوفائی کی کند سرفراز و ہر گرد بے نوائے کی کند جز دل اہل دل ہرگز گدائے کی کند عاشق بنجوشتن دعوی خدائی کی کند

عاشق اندر نرم وصلش محو جانان میشود	در حرم وصل بسر خود نمائی کے کند
جام می آور بدست و بنجودی با پیشہ کن قطب دین عاشق دین کو بادشائی کی کند	
پاکبازان کہ سرکوی تو منزل دارند گشتہ از سود و زیان و جهان فارغبال عشقبازان کہ نظر بر خیرت انداختہ اند آن جماعت کہ ز خود فانی مطلق شدہ اند عقل و علم و دل و دین دادہ تمامی بزر با نعمت دست و گریبان شدہ اند رہم عمر	از ازیل نغم غنم عشق تو در دل دارند پای خود در سرکوی تو نہ در گل دارند پردہ کی پیش رخ خوب تو حائل دارند از رہ بنجودی خود را تہ واصل دارند کی سر و سوسہ مردم عاشق دارند حاصل از غم غم عشق تو حاصل دارند
ہوساوند نہی از سر خود قطب الدین زانکہ در سر ہوش مردم قابل دارند	
خوش آن عمری کہ مرث بندگی با جانی شد غزیر در گہ جانان جوان پارسا گرد نہ بنید روز بد ہرگز اگر حاسد بجان شود بالماس سخن کی در معنی میتوان سفتن بنجود کے سر بار خوشیتن فاش میگویم تواند می خورد دائم ز دست ساقی باقی	خصوصاً نیک بختی کو مقید در جوانی شد مقید زانکہ سر از روی ضعف ناتوانی شد سعادت مند ہر کو از قضای آسمانی شد تواند آن مگر کو واقف از سر نہانی شد مددگار زبان دل زبان بی زبانی شد ہر آنکس کو تمامی از وجود خویش فانی شد
ز ہستی قطب دین بگریزانکہ می طلب آنرا کہ در ہستی جواب از سو جانان این ترانی شد	

آنکس کہ دید روی ترا شاد میرود ہر کس ز ہر غمی کہ کند و بسوی تو آزاد نیست ہر کہ بود بندہ کسی با وصل تو اگر سخن می کند خیال عاشق کند بکنج غمت پیشہ مثنوی ہر کس کہ دید پر تو نور جمال تو	ملک وجود او ہمہ برباد میرود غمناک گر چہ آمدہ است شاد میرود آنکس کہ بندہ تو شد آزاد میرود چون دید وصل تو ہمہ زیاد میرود عکس رخت چو دید بفریاد میرود بود وجود او ہمہ برباد میرود
تقوی ست زاد بادیہ عشق قطب دین آسان رود کسے کہ بدین زاد میرود	
آنها کہ آشنائی خود با خدا کنند پرواز داد از نفس جسم مرغ روح آنقوم از عنایت و لطف خدا خوش یا بند گرز جانب جانان اشارتی منزل کنند بر سر کوش ز شوق او	آیا بود کہ پیش خدا یک دعا کنند منزل فر از عالم لامنتہا کنند در دم سما زمین و زمان را سما کنند فی الحال جان خود تہامی فدہ کنند آنها کہ در حریم وصالش چہا کنند
با خویش چند بار شینیم قطب دین ایشان ترا مگر چند آشنا کنند	
بمن ز سوی تو ہر گہ خطاب می آید چنان ز آتش شوق تو سوختم کہ مرا ز بسکہ فکر خیال تو میکنم شبہا نشاط عیش از آن از دلم گریزان است	دلہم ز شوق تو در اضطراب می آید ز جان سوختہ بوی کباب می آید بیدہ کے ز خیال تو خواب می آید کہ شکر غم تو بے حساب می آید

کسیکے نیست نشد گو طلب مکن دیدار ز خویش بگذر و در راه حق ثوابی کن	کہ لن ترانیش از تو جواب سے آید کہ آن نگار براہ ثواب سے آید
مرو بجلقہ ز ہا در ہر قطب الدین کہ از دہان تو بوسے شراب سے آید	
بکوی عشق بازی بردم جز غم نمی آید از ان در کنج تنہائی بدر دو غم گرفتہ خوا از ان رودل مرا مانند غنچہ تہ تہ خون چو اندرز زندگی کس وصل آن بے نمی بیند بکن کوشش و از ان پیش کنز عالم کنی حلت توئی مقصود عالم گر کنی ایدل نقین حاصل	چو ہر دم میرسد ز خمی بردم سہم نمی آید کہ غیر از غم بکنج غم کسے ہدم نمی آید کہ بروی تیر غم سے آید و مرہم نمی آید شدم جو یای مرگ خود ولی مرگم نمی آید و دوبارہ بچکسے دان دین عالم نمی آید ز تو چیزی کہ می آید ز جام جم نمی آید
منال ای قطب دین از محنت و غم بر سر کوشش کہ محنت بر سر عاشق از کوشش کم نمے آید	
آنجماعت کہ نظر بر رخت انداختہ اند دادہ برباد فنا بود و وجود خود را آنچنان مست ز جام می حدت شدہ اند آن گردہی کہ رسیدند بے منزل عشق دیدہ آہنا کہ رخ خویا تو بی عیب قصور	ز اتبد استی خود را ہمہ در باختہ اند در بیابان غمت پای ز سر ساختہ اند کز رہ بخودی خود را ز نوش ساختہ اند اسپ ہمت ہمہ در کوی فنا باختہ اند اول از سوز غم عشق تو بگداختہ اند
قطب دین طوق بکن گیسوی و در گردن عاشقان طوق بگردن ہمہ چون فاختہ اند	

ای خوش آنکس سرشن تو سودا دارد تو عشق تو قرار از همه دلها برده ماه یکسان نبود نور بلغزش بدید ہر کسی تاب ندارد کہ بہ بنید رخ لذت عشق تو کی عاقل فزائے حش ہر کسی جانہ بدیر غمت بر دلش	خرم آن دل کہ جمال تو تمنا دارد حایا قصد دل شیفۃ ما دارد ماہ رخسار تو پیوستہ بجلا دارد تاب رخسار ترا دیدہ بینا دارد لذت عشق ترا عاشق شیدا دارد تیر غمہای تو اندر دل ما جا دارد
ہیچکس میل ندارد بجمان رسوائی قطب دین را بجمان عشق تو رسوا دارد	
در دست ہر کہ جام می از خوان بود خوش عالمی ست عالم و استگی عشق ہرگز نمیرد آنکہ شود مست جام عشق بنجویشی ست پیشہ عشاق کو می او دنیادین فروختہ عاشق بہ نیم جو چشم طمع زدیدن اغیار دختہ	عیشش یکام باشد و نختش جوان بود آنکس کہ اہل عشق بود زندہ جان بود آنکس کہ مست عشق بود جادوان بود عاشق نباشد آنکہ خودش در میان بود بیزار مرد عاشق از این دآن بود کے دردش محبت حور جنان بود
ای قطب دین تو پیشہ خود ساز عشق دوست ہر کس ہر آنکہ پیشہ کند خود ہمان کند	
در عشق تو ہر کہ نام دارد بر خویش مراد ہر دو عالم سر مست بود ز جام وحدت	در بندگی اہتمام دارد غیر از عنعم تو حرام دارد لب بر لب تو دہام دارد

محروم ز رحمت تو کس نیست جائے کہ پر ملک بسوزد تا جان می عشق تو چشیدہ	فیض ست کہ خاص عام دارد مرغ دل نامتعام دارد عیش دو جهان بکام دارد
خوشحال کسے کہ قطب دین دار ذوق تو علی الدوام دارد	
بیمار درد عشق تو درمان چه میکند از خار عشق تو بدل ہر گل شگفت آنکس کہ غمی کردہ بغہا بے عشق تو در بزم جانفرازی تو ہر کس دمی شست ایمان حکایت غرض نور رومی باشد تو نگر آنکہ بود مست عشق تو	و آنکس کہ نیست عاشق تو جان چه میکند در صحن باغ او گل و ریحان چه میکند دیدار عورت و صحبت رضوان چه میکند از ہمد می یوسف کنعان چه میکند کس بے فروغ رومی تو ایمان چه میکند سرست عشق ملک سلیمان چه میکند
ای قطب دین مجوی تو سامان بگوئی عشق عاشق بگوئے او سر و سامان چه میکند	
ہر کہ او آرزوی دیدن جانان دارد از گل رومی دمی آنکس کہ شمیدہ ہو ہر کہ کردہ سفر بادیہ کعبہ دوست ندہب و ملت عاشق ہنگی عشق بود ترا ہند و غم جان باشد و ایمان انم دین و دنیا ہمہ بر باد دادہ یقین	دانا و طلبش دیدہ گریان دارد ہمچو بلبل ز غمش سینہ نالان دارد کی غم سز ز نش خار مغیلان دارد عاشق مست کی اندیشہ ایمان دارد عاشقش ننگ ز ایمان ہم از جان دارد آن حریفی کہ درین بادیرہ عرفان دارد

ہر کہ از روز ازل با چو تو سے ہوے بود ہر کہ از مادر گیتی بعنم عشق تو ز ادا ہنر عاشق کوے تو بجا لم آن ست عاشق آن نیست کہ پر گوی و بہمت نبود ہر کہ در ترازہ طریقت نہ کند خدمت پیر طالب قرب خدا از در دہا میباش	پیش چو گان مصیبت سرا و گوے بود آدمی وضع و پرسی شکل و ملک خوے بود کہ کم آزار و عطا بخش و بلا جوے بود عاشق کوے تو باہمت و کم گوے بود در حقیقت ثبل چون گل خود روے بود تا ترا آب روان رفتہ بہر جوے بود
---	--

قطب بین در چمن جان گل خوشبوی بچین کاجہ در باغ بچینی گل بے بوے بود

اسیر عشق جانان از خود بیزار می باید دل ہر کس حج احت گشتہ از تیر عم عشقش ہر آنکو در رہ عشقش ز خود فانی بود بیشک چہ منصور آنکہ سر عشق دلبر فاش گرداند چو در کوشش بلا ہا بر سر عشاق می آید ز دست ساتی بانی ہر آنکو جام نمی شد	ز شوق سوز عشقش ناہای زار می باید نشان آن جراح تیدہ خونبار می باید بزم وصل جانان محرم اسرار می باید سزاوار سردارست سرش بردار می باید دل عشاق کوش از بلا افکار می باید ز خود بہوش و باد از خود ہشیار می باید
--	--

چو قطب الدین بن ہگو گذرا ز جان خود بیشک کسی کو را بزم وصل جانان بارے باید

ہر کہ در عشق سرفراز بود تو اگر عاشقے گذرا ز ناز گر بظاہر نہ ساز نگذارند	از ہمہ خلق بے نیاز بود ہنر عاشقان نیاز بود جان عشاق در نیاز بود
--	--

ز اہد ان گر حجاز می طلبند بہر خواب از نهند چشم بہم نیست پوشیدہ هیچ راز ازو	طالب عاشقان حجاز بود چشم دل شان ہمیشہ باز بود بخت اسیر کہ اہل راز بود
قطب دین ہجو شمع می سوزد کار عشاق چون گداز بود	
ای از رخ زیبای تو آفاق منور صوفی کہ نبرد یک تو باشد ہمہ سر آنکس کہ ز جام می عشق تو بود اندرد و جهان سیح سعادہ ازین در نرم وصال تو دمی سر کشیند مردم ز وصل تو سہر آنکس کہ باند	و ربوی خوش و گش تو عطر معطر زادہ کہ ز تو دور بود کشتہ مکر ہمیشہ رنگہ و نفس تا دم محشر آنرا کہ شود دولت و پدار میسر بالک سلیمان نہ کند تیر برابرہ باشد بحقیقت ز ہمہ چیز فرو تر
باشد ہمہ کس راز ہمہ در سوا و راہ ای قطب دین رو جانب او آرزہ در	
غرقہ دریای عصیانم خدا یاد ستگیر نہ حضور طاعتی دارم ز ذوق حالتی و رمیان فتنہ آخر زمان افتادہ ام بست ہچون خاک را ہم در میان خاص و عام مفلس و عورم ندارم زاد راہ آخرت دوست آویری نہ دارم غیر لطف عام تو	ذرگناہ خود پشیمانم خدا یاد ستگیر زیر بار جرم و عصیانم خدا یاد ستگیر از چنین آشوب دور انم خدا یاد ستگیر در جهان ہچون غریبانم خدا یاد ستگیر از تو باشد چشم احسانم خدا یاد ستگیر نا امید از جملہ خلفانم خدا یاد ستگیر

ترا و راه کعبہ وصل تو کے باشد مرا آفتاب عمر من و دزد آل آورده است دیو و شیطان گر کنندم و سوسه در دم ہر چه پسندم نگیر و منکر اندر زیر خاک روز محشر گر بلغزد پایے از پل صراط	در رہت اقبال خیزانم خدا یاد ستگیر با اجل دست و گیر یا نم خدا یاد ستگیر از فن و سواس دیوانم خدا یاد ستگیر از محله گرفتار نام خدا یاد ستگیر ہیمہ دوزخ نگر دامن خدا یاد ستگیر
--	--

ہر کسی فرد از چیزی دم زندای قطب دین

تو بگو من از ضعیفانم خدا یاد ستگیر

ای گران جان خواب بر گیر ہست نیکو دین ہ آسایش بیش رفت آنکہ پیشتر بر خاست چشم تو کو رویار جلوہ گریست مانمیری بوصل او نرسی پیشتر از اجل بساید مرد	قافلہ رفت و تیر شد شبگیر کوشش کن تو ہم قلیل و کثیر تو چنین مانده و پس از تقصیر پاک ساز از غبار چشم ضمیر وصل گر بایدت ز خویش بمیر زندہ باش و ز خویش دل بر گیر
---	---

قطب دین بے وصال یار بود

در جہان از حیات خود دلگیر

ای دل صبور باش بچو و جفای یار از نور عشق تا نشود سرخ چہرہ ات خالی زمین دل برد از نقش غیر کن شاہان ملک فخر خاک درت کنند	جان غریزہ صفت کن اندر وفای یار محرم ہمیشوی تو بخلو تسرا می یار چیزی بدل و گر چہ نشانی بجای یار گر خواجگی گزاری دباشی گدا می یار
---	--

منع دلت ہوا کند اندر ہواسے یار بیگانہ ہر کہ ماندہ نشد آشناے یار	شبہا ز دست قدرت جانان شعوی اگر ہرگز نہ گشت محرم خلوت سراے او
	خواہی بیار خویش نشینی تو قطب دین از خوشن بختن برای برای رضاے یار
از تجلی رخس مرد شود بجز نور دار محو گردد کہ از دہیج نمائند آثار بدر پردہ و بیند بسے عاشق وار نام آگشت درین کوی دگر عاشق یار و ان مقامیست کہ باشد مثل چون گلزار ظاہر رخس با من تو باطن او باد لدار	در مقامی کہ دران روز نماید شب تار عکس دلدار در آئینہ جان در یابد بعد ازان چون بزندش بقامی دیگر چون دفائی آن نور شود عاشق مست رویش از پرتو انوار شود همچون عشق حال رگشت دگرگون ز خود بخود شد
	عاشقان سر این کوی چنین تا باشند قطب دین دین خویش درین کو بگذار
غم ندارد و سر یک موی دگر از اغیار گل نہ چید ز چین تا نخورد شتر خار گام اول ز خود دعوت خود بر میدار از میان تا نروی او نماید دیدار گشت بازار ترا خلوت و خلوت بازار در حریم حرم دوست نمی یابد بار	پر توے ہر کہ بہ بیند ز رخ حضرت یار مخور از محنت ایام دلا غم کہ کسی گر خدا بطلبی در رہ او چون مردار در میان تو و دلبر تو کی تست حجاب دل تو انس چو با حضرت حق پیدا کرد دل ہر کس کہ پراگندہ و در سوخت
	قطب دین ز آتش سودا غم عشق بسوزد

تا ناماند ز وجودت سرموئے آثار	
ای از کمال وحدت تو عیب نقص دور بر سر چہ آفتاب نقد سایہ میکند دور از تو نیست هیچ دلی را حضور لیک تو صاحب بری و عاشق بیدل ضبوریت از خویش و غیر خویش فراموش میکند	وزیر پر تو جمال تو غور شید محض نور بر سر چہ تافتی تو ازان سایہ گشت دو صاحب دلان ہمہ بحضور تو پر حضور موصوف کن بدین صفتم تا شوم صبور آن را کہ می فستد بسر کوی تو عبور
اگر بایست فروغ رخس قطب بن بسوز از آتش محبت او پرده عنبر دور	
زاد خلوت نشین رو چشم زہد از من مدار لذت وصلش چہ دانی چون ند از چشم دیدم دولت دید از نبود ہر کہ اورا درویش بی وفا بود آنکہ او از عشق دلبر توبہ کرد ہر کہ مشہور از می معشوق چون ارشہ نیست اگر تو مرد طالبی از وی می غافل بمان	عاشق مست را باز ہد و با تقوی چکا پاک کن گرویل خواہی دیدہ دل از غبار توبہ از بیدردی خود میکن اندر نرد یار در رہ مہر و محبت آیدم از توبہ عار منفعل باشد بہ پیش یار فردا شرمسار اگر ہمی خواہی درین ہ باشی از اصل کبار
اگر نگردی از وجود خویش خالی قطب بن در حریم یار جانی کے ترا نقد گذار	
صبح سعادت دید خیر ز خواب غور دیدہ دل باز کن تا کہ بہ بینی جمال بند میان بندہ وار ہر در معبود جان	پردہ پندار ساز از نظر خویش دور تا بکے از تیرگی صبر کنے از قصور تا کہ بہ بخشد تمام جرم و گناہت غفور

دور مردیک زمان از در آن دستان و در دل شب عرض کن حال خویش را بند گیش کن بدم از اثر بندگی	خدا تش از جان گزین تا که شوی محض خود زانکه یقین جاضرست حضرت رب شکور محنت و غم بگذرد و دے نماید سرور
بر در حق قطب دین ناله دزاری خوشست ناله دزاری تو دے نماید حضور	
ای دل از دوری تو از دیدار جانان مخور مدتی گزیر بار بهجر باشی پائمال دور از آن لب اگر کارت بود یکسر خراب گرچه خوبان نباشد عهد و پیمان دست اگر بهمنخواهی طواف کعبه مقصود خویش اگر بهمنخواهی بد لب دست در گردن کنی	در دو شاید رسد روزی بد زبان غم مخور عاقبت گردی خلاص از بار هجران غم مخور کار تو سازد و خدای کار کردان غم مخور لیکن آن لب بود بر عهد و پیمان غم مخور در بیابان غم از خار نیلوان غم مخور بر سر کوی دی از جور رقیبان غم مخور
قطب دین گر گوهر نایاب خواهی خیز زود همچو خواصان بد ریاء ز نهنگان غم مخور	
رفت آن نگار آتش با ساز نیز تر دل رفت به رفت خرد نیز میرود عشقت کیش بنده اگر نیک گریست روزیکه بار جلوه کند در حریم دل ای بنشین بد لب خود بوده ام و لب در هر مکان که جلوه کنی دیدارم و لب	از آه آتشین من ایستادن حذر ای جان ز تن برو تو هم آواره دگر کردم عزیز من سخن خویش مختصر جان پیش او هم لطیف بهر حاضر امروزه قانعم بنگاهی بر بگذر باشم همیشه منتظر جلوه دگر

هر روز ماه رومی دی افزون همی شود	هر شب گزارشش من در دیش بیشتر
چون قطب بین بصورت طوطی سخنورست دارد طمع ازان دلب شکرین شکر	
نیم شب از خواب غفلت باش بیدار آمی گر نه بیند دیده دل چهره دلدار را بر فردر از خند به خق در دل خود آتشی کوشش کن اندرین راه و برو از خود بیان تربی پندار بیرون آ که سدر راه تست هر چه بینی غیر حق را از موهائیش جبد کن	نقطه میباش تا دبر کند سویت لطفه پاک کن ز آئینه دل زنگ هستی ز دتر تا مانند در وجودت هیچ چیز از خشک و تر تا همه او گردی و از خود نماند هیچ اثر هر چه داری جز هوای یار بیرون کن ز سر تلفی کن تو زود تر آنجمله را از خیر و شر
قطب دین تا کی ز بهستی دورانی از خدا گر خد خواهی تو از بود وجود خود گذر	
بر وای عقل که از عشق تر نیست خبر گوی مقصود ز میدان نتوان بر ذر عقل عقل گوید که برود ز جان توان شست بگذر از جان هم از ملت خود را انداز مرو باید که ز خود فانی مطلق گردد نیست مقصود که یکبار فنا گردد مرد	سوی او پی نبری تا ز تو باقیست اثر عشق باید که درین پادیه و گرد در بهر عشق گوید که درین راه بیندیش ز سر ایمحو غواص درین بحر که یابنه گوهر کاندرین بادیه کس به ازین نیست هنر باید این حال در دست دهد بجد و مر
قطب دین از سر جان بگذر اگر مردی که درین راه نباشد هنری زین بهتر	

ای مانده بخویشتن گرفتار در مدرسه قیل و قال تا چند مردان رهش بوصل شاد اند ماه تو بزیر ابر تا کے غافل منشین ز خود زمانے خواہی کہ جمال یار بینے	از راه حجاب خویش بگزار از علم یقین بستن بدست آر تو مانده بزیر بند پندار از پیش وے این حجاب بردار وزر ہستی خویش شو تو بنیز از آئینہ ساز دور زنگار
چون سایہ مباش قطب بن بست بر و از بکن بسوے دلدار	
ولا وقت سحر میباش بیدار بکنج خلوت تاریک بنشین ہمیشہ باش ساکن بر در دوست توجہ پیشہ خود کن چو مردان دامد گوی ذکر حضرت دوست اگر جذبہ شود در رثہ شفیعیت	سراز بالین خواب ناز بردار گرت باید تجلی از رخ یار مشو غافل ز مانے بہر دیدار بر و احضار پیشہ خود نگہدار بر و ن کن از دل خو نقش اغیار یقین می دان کہ ہستی مردانگا
بر دای قطب دین گرد صل خواہی سلوک و در و خود از دست مگذار	
ای یار مہربان ز کرم دست من بگیر گردل بجانبے دگر از تو عنان کشد از من مکن تو خدمت شایستہ طلب	لطف و عنایت از من درویش و بگیر از ید قدرت و کرم خود عنانش بگیر کم خد تبست پیشہ و کار من فقیر

توفیق ده مرا که بتوسیق نام تو در پرده حمایت خویشم نگا بهار یک چیز دیگر از تو بخوابم که اصل است	شاید که پاک سازم از آلودگی ضمیر تا بے نیاز گردم از لطف شاه و میر گذار زیر بار فرستم چنان اسیر
	وصل تو از تو میطلب قطب بین مردم گذارد دوز از خودش ای بار دیند پر
ساقی بیسار بادۀ گلزنک بے تخار خلق جهان ز بادۀ تاک ارشوندست پنهان خوریم می ز کف یار خویش نیک نقل شراب مجلس و بر چو جان بود بیل ز شوق روی گل از ناله میکند عشاق و لغاک ز تیغ غم ارشوند	زان می که باشد از رمی جام عشق یار مستبسم مانر بادۀ انوار آن نگار مستی کنیم بر سر آن کوی آشکار زان میکنیم جان بره یار خود شار مار از شوق یار بود ناله باسه زار دارم من آرزو که کند جان من فگار
	از اندوی قطب بین ز سر جان خود گذشت یعنی درین ره آیدش از جان خویش عار
چون نباشد در جهان وی ز رویت خوبر و بدم چون ماه رخسار تو افرون میشود آتش سودای عشقش شعلہ زد در جان من گردمی صد بار قربانت شوم ای نازنین رشته جان مرا پیوند جان خویش کن دارم ابیدی که مینم چهره زیبای یا	گر بغیر از تو نسیم دل بر کسی خالم بسرا هر من زان بیش میگردد دادم بیشتر سوخت و ز ملک جو دم هر چه بود از خشک آرزو دارم که قربانت شوم بار دیگر کو همه تو باشی دمن باشم از خود بخیر تا یکی باشم با بید و صالت در بدر

قطب دین عشق ترا از هر دو عالم برگزید	زان سبب بر آستان روز و شب بنهادم
--------------------------------------	----------------------------------

تا صحا دیگر مجو از من که شد صبر و قرار صبر و آرام از کجا آزند عشاق و درش پرتوی از نور جانان نیز بر طور افتاد گر تو خواهی از تجلی جالش پرتو گر مقامی فانیست سازد به پنداری جمال هر حجاب از پیش بر خیزد شوی فانی او	رو تو در دنبال کار خویش دست از من بدار هوش بگذار و چون بد ملعه از روی یار کوه پاره پاره شد موسی فتاد از کار و با فانی مطلق شود دست از وجود خود بداد کو بود خاصیت آن طور از اطوار یار چشم بر بند از همه گزینست تاب انتظار
--	---

قطب دین فانی مطلق آنچنان باید کسی	کو شود اندر حریم یار جانی پرده دار
-----------------------------------	------------------------------------

جام می در دست ساقی بهرست از جام نر نیم مست عشق از درهای تو باشد گدا بیج دانی می پست از خود چرا فانی شود قوت هر کس را ز چیری کرده از روزگار گوش بر آواز جانان دار گر اهل دلی غافلان محروم باشند از چنین دولت مدام	کاید از می بخودی و آید از زر در دهر خواهد از دست دلارام خودش جام دگر محو باشد در وصال یار از خود بخیس قوت ما از لعل یار و قوت طوطی از شرک زانکه هر دم میرسد آواز از دیوار و در زانکه دارند دیده دل کور و گوش بوش
---	---

قطب دین غفلت نور ز خویشتن را پند ده	زانکه در عالم ز غفلت نیست چیز صعب تر
-------------------------------------	--------------------------------------

حسابیاد غباری ز کوی یار یار	غبار هستی از اندیشه دلم بردار
-----------------------------	-------------------------------

بدیدہ کہ ز خاک دشن بعباز می سیران کز آئینه دل بعبار رانہ زود کیسکہ بر سر کوشن ساختن من غلام ہمت آنم کہ تہش ہمہ است	بود بر دمک دیدہ ہن شستہ بعبار نہ گشت بہرہ و را در باجلی رخ بار ندید از رخ دلدار خوشن آثار بغیر فکر دلا رام خود ندارد کاس
	حجاب خویش توئی قطب بین بر زمین ز پیش خویش زمانی و سرفرو بگذار
آنرا کہ نیست دیدہ جز این دیدہ ہای سر مردان اہل حق تمام اہل دیدہ اند آنرا کہ نیست دیدہ حق بین کی آدم است دیوست در لباس بشر آدم آمدہ انسان گوی ہر کہ دران سوز عشق نیست رنگار معصیت ز دل خویش پاک کن	کو نیست بی بھر ز خدا نیز بے خبر دارند ازین دو دیدہ سوادیدہ دگر در ظاہر آدم است و معنی چو گاہ حشر گر گیت موی میش کشیدہ بفرق ہر آنرا کہ عشق نیست بود ہمیہ سعت تادر رہ وصال شوی صاحب نظر
	ای قطب بین دل آئینہ کن بہر رود و است مردان راہ را نبود غیر ازین ہنر
تا توانی بجان زیست چنان کن اظہار دست کوتاہ کن مار سود و زیان عالم کوشش کن کہ شناسی بحقیقت خود را گوشہ گیر و بجز ذکر خدا بکشائے بر تو گر لشکر شیطان ز حد زور آورد	کہ نیابد ز تو موئے سر موئے آنار کہ نباشد ز تو کس را در ترابا کس کار پیچ غافل نشین بہر خدا لیل و نہار این بود دولت جاوید کہ کردم اظہار صورت پیر ہمان لحظہ بہ پیش خود آرد

سعی کن قطرہ خود را تو بدریا بهرسان	غرقه بکسر شود در معالی بکف آر
گشت چون غرقه بگر کش قطب الدین وان گئی گشت بزاز گو سر معیش کنار	
زنده گشتم من زیار و گشته آنم هنوز در بیابان صافش رهان گشته ام گر زین عشق خون من بر برد بارها گر زبزم وصل آن دلدار دور افتادم در بهار عمر دار دهر کسے عیش و نشاط	ذوق شوق یار باشد در دل جانم هنوز آرزوی وصل او در دگر گوینام هنوز جان دیگر باز خواهم بهر جانانم هنوز همچو مردان پیمان بر عهد و پیمانم هنوز من ز بهر دلبر خود دیده گریانم هنوز
قطب دین گزمتی بی وصل جانان بود نیز جاشنی ذوق و هوش هست درانم هنوز	
ز بهر یار خود گریانم امروز بسان آه و حشی ز جبریت بجست و جوی خورشید جانش جانے یا بزم ارمیسم جالش ند اندر سچیکس درمان دردم	عجائب بے سرو سامانم امروز بیان مردمان جیسر انم امروز مثال ذره سرگردانم امروز که آمد بر لب من جانم امروز گجو اورا کند درمانم امروز
گوای قطب دین بگر نیز زین عشم که دارد دست عشم دامنم امروز	
در ره فقر و فنا هر که بود اہل نیاز اگر تو خواهی کہ مقصود رسی در ره دوست	در حریم حرم بار شود محرم زاز نوشته نیست درین ره بخدا غیر نیاز

روی بر خاک درش نه که عجبت یابست بادشاهی نبود غیر وی اندر دو جهان سیر چه باشد بود او را شیل در عالم روح در قطره دریای خداوندی است	دز نکویی خود آن را نبود هیچ انباز اوست محمود و گریا همه مانند ایاز هست از سیر چه بود در دو جهان دم تاز زان دامدم بود از شوق می اندر پرواز
قطب بین از همه ره روی بدر گاهش کن کز همه راه در بار گش باشد باز	
ز وصل یار خود شادانم امروز ومی گردور بودم از وصالش چو باهی دور بودم گر من آب بگام دل چشیده شربت وصل نباشد احتیاجم با طبیعه از من دوری چو کز دست زخم	که کرده جای اندر جانم امروز بود در ملک جان همانم امروز چو قطره مایی عماتم امروز خلاص از آتش بجرانم امروز که کرده یار خود در مانم امروز انیس خلوت جانانم امروز
بگیرای غم ز قطب الدین کناره که شادی خیمه زد در جانم امروز	
در حریم حرمش هر که شود محرم راز هر حجابی که درین ره بود از بهشتی خوش مقایست اگر دست دهد عاشق را به نیاز از سر تسلیم نمی برد دوست آن معایست که گاه کند عاشق نیاز	بحقیقت در دولت برخش گردد باز بگذر از خویش و دگر دیده بر ویش انداز عشق از جانب معشوق ز عاشق همه باز بهتر از روزه صد ساله پنج وقت نماز ورنه باشد هنر و شیوه عشاق نیاز

	قطب دین گر بوس دیدن برفاری پاسان باش دران کجی بشنای دراز	
شاید شوم بزم دصال تو سرفراز مانده ایم خواجه توئی کارا باز خوش ساعتی که دیده گنم بر رخ تو باز چشمم بخواب زان نرود در شب دراز عشق مرا رسان بحقیقت تو از مجاز و آنکه درون پرده کن از محراب راز اینست شرطه بخدا از ره حجاز		عمری بر آستان تو سودم سه نیاز چون بنده راز خواجه بود چشم نگیوی دارم امید آنکه کنی جاس در دم دادی نوید آمدن خود به نیم شب تبدیل کارها چو سراسر ز حکم تست مارا درون پرده خود پرده دار کن پیوست با تو هر که بگل ز خود برید
	سر کس چو قطب دین برید از وجود خویش باشد علی الدوام تو وصل تو سرفراز	
دید رخساره آن راحت جانها امروز فیض گیرند از مهر و مه از ما امروز گشت بنیان رخس دیده بنیا امروز جان جان گشته و در جان شده پیدا امروز در دو عالم علمش گشت هویدا امروز زان قیسان شده اند بر سر غوغا امروز		دیده بکشاد دل او گشت هویدا امروز خیمه زد باوشه هر دو جهان در دل ما و در بانی که نمیدید رخس دیده دل بود نزدیکتر از جان جهان پنهان بو دل که در خانه تاریک بدن پنهان بو دیدم آن یار که اغیار ندیدش هرگز
	قطب دین گشت خلاص ز غم هجران بنگر کیست در دهر چو او عاشق شیدا امروز	

ولا گر طاعت سست و باشد بخت تو فیروز چو او را صد هزاران باشد بهر زمان دیگر اگر خواهی شود روشن است چو مهر عالم تاب اگر خواهی بیال لبری پری چو پردانه نشان از شب قدر بگویم گر قبول افتد	بروز بنندگان در گه او بسندگی آموز هر آن جلوه که دریایی بر دوازدهم گیر آنروز برو شمع دل خود را ز روی یار خود افروز بر و بال پر خود را تو بر شمع و صالش سوز شب قدر آن نباشد که آنرا آوری بار
	اگر خواهی کنی در پیلو عشاق جای خود رموز از غم عشق بتان از قطب یمن آموز
منم گدا و توئی بادشاه بنده نواز نشسته بر سر کویت مدام منتظرم مکن حواله تو قتل مرا به تیغ اجل نمیکنم بکس اظهار درد عشق و دل ز گفتگوی کسان ترک عشق نتوان گفت براه عشق نشیب و فراز بسیار است خوش است بر در عشوق گریه و زاری بگفتگوی مناعت مکن ز لذت عشق	تو کار بنده عاصی بطعف خویش بساز بدان امید که چشم شود بر دیت باز نمای پرتوی از خویش جان کند پرواز شد اشک سرخ بر خسار راز من غماز نشین نجابت و در کن بردی غیر فراز بر و بصدق و میندیش از نشیب و فراز چرا که در نه کشاید ز روزه و ز نواز چرا که تا نچشی زوق او نیابالی باز
	هزار شکر که شد قطب یمن بدر گه تو بدولت غم عشق از جهانیان ممتاز
ای سالک رهبر و سحر خیز دلدار صلاهی وصل در داد	یکپاس ز شب گذشت بر خیز در حلقه طالبان در آوینر

زندان ہمہ می پرست گشتند از خویش فنا شدند جسد در بحر فنا شدند ہمہ گم این دوری تست هستی تو	تو ہم قدمی بکام جان ریز بر خیز تو ہم ز خویش بگریز چون قطره تو ہم بوی در آئین از هستی خویش تن به بریز
چون هستی تو حجاب را هست ای قطب دین از میان تو برخیز	
ہر کہ خواہد در دولت بخش گردد باز سالک از ذکر خدا قرب خدا بیابد باش در خلوت تاریک و بگذر خدا در دولت ہر چہ بود غیر خدا سودا دل خویش را صغوہ صفت طعمہ شہاز کن	گو برو ذکر خدا گوی بشہاے دراز کس ندیدم کہ مغرب شود از راہ حجاز مہر رب نہ و دم در کش و باغیر ساز نفی او میکن بیرون دولت می انداز چون شوی طعمہ آن باز تو ہم گردی باز
قطب دین گر طلبی هست درین راہ ترا یہ نشین بر سر آن کوی بشہای دراز	
بر درت ہر کہ کند در دل شب عرفان عاشقی کن بحقیقت برخ آن دہر بال ہمت اگر از ہم بکشی دانم وصل آن یار اگر بیدستی لک گاہ	تا امید از سر کوی تو نمیکرد باز بگذر از روی حقیقت ز عشق مجاز می توانی کہ کنی بر سر کوشش پرواز نیست آسان برد جان غریت در باز
قطب دین جان بکف دست نہ از مردہی در نہ این راہ شود بر تو یقین دور و دراز	

بردی بر که در عجز و معرفت شبنم گداخت هر که تن خود بر پیر بازم نیاز پیشه خود کن که در ره تحقیق بکوی عشق قدم نه اگر مجاز بود عجب مدار که رسوا دهر گردم من	تواند آنکه سویا در خود کند پرواز شود بد لب جانش عاقبت مساز ندیده ام بخدا هیچ چیز به زیار رسی عشق حقیقی نو عاقبت زجا چنین که طفل شکم می شود غماز
بصوت و حرف بیایان میرسد ره عشق بکوی عشق بیا قطب من جان در باز	
در ازل یکره ترا دیدم طلب گارم هنوز تو در نحو و خشم محبت کاشتی در جان من وید روز می دیده دل پر تو دیدار تو و نفع گارم ساخت تنع عشقت از روزگار نامی عشقت بکام جان سیده قطره و آ نیستم غمگین بخلوت شادمانم زانکه هست	نیست ممکن کنه جالت دیده بردارم هنوز آن محبت را درون جان نگه دارم هنوز بر امید بار دیگر دیده بیدارم هنوز مرحم وصلی بمنخواهم که افکارم هنوز کس ندیده در جهان یک لحظه بشیام هنوز پر تو دیدار تو شمع شب تارم هنوز
گفته بیایان کارای قطب من جگرانی ست گشته ام حیران حیرت چشم بیدارم هنوز	
اسے یاد دلنواز دل بنده را نواز چشم و را کشاے که بیند جمال تو آنکس که روی خوب ترا دید بیگمان لطف تو دست هر که بگیرد ز خاص عام	کارش بظفت و محبت خوشتر بساز هرگز درو فعال برودیش کن قرار گرد و دهر و کون ز وصل تو سر قرار آنرا کنی تو در جسم از محراب راز

قمر تو سر کر کہ بر اند ز در گشت کس بے عنایت تو یحیائی نیرسد	آن کیست کاورد و گرشن جانب نوباز گر صد ہزار بار رود اور و حجاز
	باشد نیاز بر در جانان شفیع کس مغور قطب بین نہ شنوی تاکہ از نماز
از ہجر تو ناتوانم امروز چون شاخ گیاه و شاخ بی نم چون مایہ دور ماندہ از آب بر خاک چو مرغ نیم بسمل وے لالہ کہ بود داغ بر دل شرحت چہ دیم ز ناتوانے	بگرفت غمت عنانم امروز پیر مردہ و ناتوانم امروز مے میرم و ناتوانم امروز افتادہ و ناتوانم امروز سر تابعت دم چنانم امروز انقصہ ز خود بجانم امروز
	بنامے بہ قطب دین جمالت باشد ز تو چشم آنم امروز
جانان بیا کہ مر تو دارم بجان ہنوز تعلیم دادہ روز ازل دستان عشق شد عمر پاکہ از تو جدا گشت روح یک روزی کہ در عشق بقالب دیدہ کی گویت کہ جای تو عرض ست یا سما وصفت بھد زبان کند از عمر پاکسی	نکشیدہ ام بکوی تو از جان عنان ہنوز ہوئ شد ز عشق تو آن دستان ہنوز وہد ہوا ی وصل تو روح روان ہنوز آن درد کے برون و دہرہ سخنو ان ہنوز بالا بود مقام تو از ہر مکان ہنوز بر تر بود حدیث تو از عمر آن ہنوز
	گر قطب بین براد تو صد بار جان دہم

	درنایدت یقین کہ بود رایگان ہنوز	
بادشاہ دو جہانے ونید اری ناز بندگی دارم و بر خاک درت روی نیاز کہ بردیم در خود را بکن ای دوست فرام محرم خلوت خویشم کن و بانبندہ بساز کششہ دہ کہ کند سوی حریت پردار روی بنماے کہ بنیم رخ زیبائے تو باز		بی نیازی تو خدا یا و ترانیست نیاز و وصفست ہست مرا کان تو ندانی یقین بصفتہای خودم بار دہ و عرض پذیر دلہ از پر تو دیدار خودت روشن کن فرغ روحسم کہ گرفتار تن چون نفسست درازل از کف قدرت چو بدیدم رویت
	قطب بن بندہ تست از تو نوازش خواہد نہوازشش کہ توئی بادشہ بندہ نواز	
کوزدہ خیمہ در ایلسم دل جان امروز چہ کنم روشنی مرد درخشان امروز نردم بہر تماشا بہ گلستان امروز دل کجا میل کند یوسف کنعان امروز دیدہ کاقتاد مرا بر رخ جانان امروز نہ دل و دین طلسم نے سرو سامان امروز		ای منم گشتہ خلاص از غم ہجران امروز گشتہ روشن دل جانم ز فرغ رخ او گل رخسارہ او در چین جان چو شگفت یوسف حسن حقیقی ز دلہ چون سرزد از غم سود و زیان دو جہان ارسنم سرو سامان دل دین ہمہ دادم بر باد
	دین عجب ترک ہمہ قطب بن بے پند ارش نہود بر فتنہ زمیان شدہ حیران امروز	
بر توے از رخ او مایہ ایمانم بس نخم درد و غم او در دل ویرانم بس		بر سر کوے فدا جلاوہ جانانم بس عیش و شادی جہان چہ زمین و برتا

دست آور من از زلف پریشانم بس از مرغ غنچ او زندگی جسامم بس طفل دل چون سبق از عشق گرفت آنم بس تاقیاست ز غمش ناله و انعامم بس	هر کسی گر چه بود در طلب دست آدینر من بخیزی دگر از دست نخواهم جانی طفل گریش معلم رود از بر علوم ببل از شوق گل از ناله کند روزی چند
---	--

قطب دین کی طلبد و شب تار یک چراغ
پرتوی از رخ آن شمع شبستانم بس

ما را بغیر تو نبود البتہ آبکس شبهای بکنج خلوت تار یک نشین تو بادشاه حسن و من ادخواه تو خواهم وصل خویش لم شادمان کنی آنکس که غیر راه تو را ہی دگر رود حیران زان لم که دران در عشق نیست	دز کس بغیر تو نکسم هیچ ملتس می نالم از فراق تو ای یار خون ای بادشاه حسن بفریاد ما برس تا در میان حجاب نماند پرکس ناقابلیست در سراویت خبر جو چون از دو کون همت من در عشق بس
--	---

چون قطب دین ز هر دو جهان ترک گر کنی
شاید شوی بدلر و دلدار هم نفس

نمیشین از محنت بیداد هجرانم پرس راه وصل را با پایان نباشد چون پدید دور باشد چون شفیع عاشقان در کوی دوست دور بودم تا بغایت از وصل یار خویش هر چه بود از دنیا و عقبای همه دادم بیاد	مردم از هجر یار خویش در نامم پرس میرم بخوشین از پیش و پیا نامم پرس من خستم با درد بیدران تو در نامم پرس هنشین گشتم بیار خود ز حرانم پرس فانی مطلق شدم از کفر و ایمانم پرس
---	---

لی سرو سامان بود کس در آرزوی بود | این بد بختی دارم روز سامانم میرس

قطب بین در راه وصلش جان دل در باخته
نیست جان دل بدتم از دل جانم میرس

ای مه من وصل دارم هوس بردت از آرزوی وصل تو وصل ترا از تو طلب میکنم داد نه بجز تو کنم بردت بهر هوای سر کویت بدم از دو جهان هیچ نخواهد دگر	از دو جهانم هوس نیست بس شب هم شب نامه کنم چون جرس نیست مرا از تو جز این تمنس وصل تو خواهم ز تو ای درس مرغ دلم پرزند اندر نفس آنکه بود با چو توئی یک نفس
---	--

مانند بد جان ز غمت قطب دین
از سر کویت نکشد پائے پس

نشاط وصل گل از بیلان پرس چه پرسی حال دیوانه ز عاقل میرس از بنجر از ره نشانه چه داند مملکت داری گدائی نداند لذت دیدار هر کس چه پرسی خندستان را تو از درد پیا پلوی من نشین زمانے	فروغ روی جانان از جان پرس نشان بخودی از عاشقان پرس اگر پرسی ز میر کاروان پرس برواز خسر و صاحب قران پرس حضور وصلش از صاحب دلان پرس نشان درش از نخستگان پرس زمن احوال درد دیگران پرس
--	--

مجوی قطب دین از کس دوائی

ہر کسی گرچہ بود در طلب دست آدینر من بخیری دیگر از دست نخواہم جانی طفل گریش معلم رود از بر علوم بلبل از شوق گل از مالہ کند روزی چند	دست آدینر من از زلف پریشانم بس از فروغ رخ او زندگی جسامم بس طفل دل چون سبق از عشق گرفت آنم بس تا قیامت از غمش مالہ واقفانم بس
قطب دین کی طلبد در شب تاریک چراغ پرتوی از رخ آن شمع شبستانم بس	
مارا بغیر تو نبود البتہ آبکس شبہا بکنج خلوت تاریک نشین تو بادشاہ حسنہ من ادخواہ تو خواہم وصل خویش دم شادمان کنی آنکس کہ غیر راہ تو را ہی دگر رود حیران زان دم کہ دران در عشق نیست	وز کس بغیر تو نکشم هیچ ملتس می نالم از فراق تو ای یار چون ای بادشاہ حسن بفرما دایر تا در میان حجاب نماید برگس تا قابلیست در سراویت خبر جو چون زد کون بہت من در عشق بس
چون قطب دین ز ہر دو جہان ترک گر کنی شاید شوی بدلہر و دلدار ہمنفس	
سختشین از محنت بیداد ہجرانم پرس راہ وصل را پایان نباشد چون پدید درد باشد چون شفیع عاشقان گوی دست دور بودم تا بغایت از وصل یار خویش ہر چہ بود از دنیا عقبی ہمہ دادم بیاد	مردہ ام از ہجر یار خویش در مانم پرس میردم بخیشتن از پیش و پایانم پرس من خستم با درد بیداران در مانم پرس ہنشین گشتم بیا رخو در حرمانم پرس فانی مطلق شدم از کفر و ایمانم پرس

لی سرو سامان بود کس در آرزوی بوی
این بد بختی درم روز سامانم میرس

قطب بین در راه وصلش جان دل در باخته
نیست جان دل بدتم از دل جانم میرس

ای مہ من وصل دارم ہوس بردت از آرزوی وصل تو وصل ترا از تو طلب میکنم داد ز ہجر تو کنم بردت بر موی سر کویت بدم از دو جهان سچ نخواہد دگر	از دو جانم ہوس نیست بس شب ہمیشہ نامہ کنم چون جرس نیست مرا از تو جز این منتہس وصل تو خواہم ز تو ای درس مرغ دلم پر زند اندر نفس آنکہ بود با چو تویی یک نفس
---	---

ماند بد جان ز غمت قطب دین
از سر کویت نکشد پاسے پس

نشاط وصل گل ز بیلان پس چہ پرسی حال دیوانہ ز عاقل میرس از بنجر از رہ نشانے چہ داند مملکت داری گدائی ند اند لذت دیدار میرس چہ پرسی تندستان را تو از درد بیا بلوی من نشین زمانے	فروغ روی جانان از جان پس نشان بخودی از عاشقان پس اگر پرسی ز میر کاروان پس برواز خسرو صاحب قران پس حضور وصلش از صاحب دلان پس نشان درویش از بختگان پس زمن احوال درد دیگران پس
--	---

مجوی قطب دین از کس دوائی

علاج درد و خوزان دستان پیرس

دوبلے بھر بھارت اہل نظر پیرس انوار آن جمال زہریلی بھر پیرس سیلاب دیدہ بین و زخون جگر پیرس انوار آن جمال زہر چشم دہر پیرس حالات ملک باطن لطف سفر پیرس آزار او مجوسے زخیر دگر پیرس	ذوق وصال یازہر بے بھر پیرس عالم گرفتہ پرتو انوار آن جمال ای نمشین پیرس تو احوال درد من از چشم سرتوان لمعات جمال دید ہر کو سفر نکرد ملک وجود خویش ہر کس ہر آنچہ دید از امید ہ نشان
---	--

سرار عشق یا رہنما نیست قطب دین

این رمز بس نہفتہ زہر بنجر پیرس

جانان بیا و بامن بیچارہ یار باش جانم ز تیغ ہجر تو مجروح گشتہ است چون ہزار جلوہ بود ہر زمان ترا تا چند بقرار بود دل زشتیاق ز اہد برو بصومعہ ذر عشق دم مر چون دست کوتہ تو بر نقش زہر سد عاشق بیا و ہستی خود را ہم بسوز اتھا درون خلوت تا یک تاکی	یعنی ز سوی سرو و فایار غار باش نیکو بیا و مر ہم جان فگار باش کو دیدہ بہر دیدن تو صد ہزار باش یکدم قرار بخش دل بقرار باش باز ہد خشک خویش سیہ زرگار باش آشفقہ سمچو طرہ مشکین یار باش در بوٹہ گداز تو صاحب عیار باش بامن بیا و نفس شبہای تار باش
---	--

خواہی کہ یکن زمان برہی از وجود خویش
چون قطب دین براہ طلب کسار باش

مباش گاہل و چند آنکہ ممکن است بمکش مباش غافل از لطافت پیرا دہ فروش ز دست دوست لبالب پیالہ نوشاوش عصا ز کف بنہ و دور کن ردا از دوش چنین معاش کن ارعاقی صاحب خوش چو کوه پامی بدامن کش نشین خاموش مکن تو غفل و در روغن خود بسجوش شال بھرگی شور شے کن و بخروش	بکش گرتوانی و پند من کن گوش بہ نیم جرعه خلاصی ز خوشن دہت درت بدام بپس شود چہ خوش باشد نہان برورہ تحقیق و لاؤ بالی باش تن ضعیف و رخ زرد و دیدہ پر آب چو برگ گاہ ز ہر باد برنج ز جاے بسان دیگ بجوش دگر مروز نہار نگویت کہ ہمہ وقت استقامت وزر
--	--

ہمین پند نصیحت کہ قطب دین گوید

اگر تو مردی پند او بجان بنموش

نباشد دیگر اندر ہر دو عالم صبر آرمش جگویم حال آن عاشق کہ دائم پرود جاش بر و جان ز اشارش کن تا شاید کنی ریش شدہ نام نکویش و رومن من بندہ نامش ولی مرغ دل من بوایحب فتاد و در دیش کہ من جان میکنم آندم فدای لطف انعامش	کسے کز شربت دیدار او بپین بود جاش بر آنکو قطرہ از جام و حد خور و بیوش تی کز غایت خوبی بہر کس نام دل گردد بود او را و صبح و شام مشتاقان و بین را سز نقش اگر چہ هست و آنم جملہ دلہا دمی کز لطف خود بنوازم آندم چنان باش
---	--

کسی چون قطب بین گرجان نبارد در رہ جانان

نباشد از وصال یا خود ہرگز سرا بخامش

مکن خود را پریشان نہ رفت پریشان	دلا کو نہ مکن یک لحظہ دست خود ز دامن
---------------------------------	--------------------------------------

کند یک ناله شون خانه از خورشید تابانش بر تحقیق کن یک ذرا حال پریشانش ندارد در دلش که فکر نیست در جانش ندیده هیچکس سرگز که باشد جان جانش در آن دریا فلک خود را که پیدایانش چونی بسیار شد آتش فیه از خویش در جانش	بکنج خلوت تا یک پیشین پید آن دبر مزد سامان نمیدارد کسی کو عشق او وزد بغیر از گفتگوی دبر خود عاشق صادق از جان بگذرد لا از دل اگر دیدار میخواهی اگر تو گوهر نایاب میخواهی بدست آری رقیبان گر چه بسیارند ما را از آنچه غم باشد
--	--

ز شعر قطب دین اکرم نقین انکار میدارد
کسی کو بیشک و شبهه خلل باشد درایش

مری دردی فرست از لعل خسار خویش مانده ام مانند سایه در پس دیوار خویش مخوشیم کن که یادم ناید از اظهار خویش زدانا الحق تا بری روز و را بر دار خویش	روی بنما تا به بنیم گرمی بازار خویش سر بر آرای آفتاب از مشرق جانم که من چون جواب تو طلب را لن ترانی آمده قطره منصور در بحر تو گم ناگشته بود
--	--

قطب دین رانا میداد بجز خود خود کن
آیت لا تقنطوا و گفته گفتار خویش

صدق پیش او بشو نو میداد رحمان خویش توبه کن پیش از اجل مژانه از عصبان خویش قطره آبی بدم از رحمت رحمان خویش وز همه آلود گیاه پاک کن امان خویش	ای نبویدی نکلنده رخصه در میان خویش گر بعضیان کرده عمر غرور خود تلف بر درش از توبه هر مرد خدا را آبروست ما ز در او اندر آو توبه کن مردانه و
--	---

قطب دین گنج معانی با تو پنهان آمده

کنج خود شناساں گرم در ہی پنهان خویش	
در خرابات عشق بودم دوش که بیا عاشق خراباتے تا بدانی کہ چیست لذت عشق چون بگو شتم رسید این آواز گشتم از ہستی وجود خلاص در حریم وصال بنشستم	ناگہ این نالہ ام رسید بگویش جام از دست یار خویش نبوش عاشقانرا از جستجویش خروش شدم از شوق او ز خود بیوش وز ہمہ قال و قیل لب خاموش دست بایار خویش در آغوش
گر ترا وصل یار سے باید دین و دنیا چو قطب دین بفروش	
آن دلبری کہ سیر نہ کردم ز دیدنش چون خوبی و لطافت اورا نظیر نیست چون قطرہ بہ بحر وصالش یکی شدم آنکس کہ دور ماند ز ترش گناہ اوست آنرا کہ نیست در وصال حبیب خویش خواہی وصال خدمت پیر طریق کن	خواہم بود ہم دو دستم بگردش گویند نیکو ان جهان جملہ حسنش آن کیست در جان کند فرق از منش باشد حجاب او ہمہ از ما و از منشش با او شست و پوست کن و در فلکش کو تہ مکن تو دوست ارادت ز دانشش
چون قطب دین پیچ سراز امیر خویش اگر بایدت کہ خوشہ بچینی ز حر منشش	
کجا روم ز سر کوی تو من در دیش دلہ ز ہجر تو مجہ و ج گشتہ و بیمار	کہ میر و دبر بہت آب دیدہ پنهان پیش بیا کہ در قدم تست صحت درویش

کنسم همیشه بخود با خیال تو سخنان نیر و نفسی چون خیالت از نظر م بیا که عالم فانی خیال و خواب بود مینجو رم عنسم دنیا و آخرت سرمو	ز فکر عشق تو بیگانه گشته ام از خویش انان شود تو بهر لحظه ام محبت بیش بردن کن از دل خود دشر آمال اندیش چرا که عشق دلارام خویش درم کیش
	مگو که بگذرد از کوی دست قطب الدین کجا رود ز سر کوی بادشه درویش
حلقه بند گیش هر که کند اندر گوش گرم کن ملک وجود از شر جذبه عشق هر کسی را که گدازد شر جذبه شوق گر نبود می و معشوق حقیقی بر کار مردی آن نیست که از عیب کنی خود را پاک	باشد از جام می عشق دمام در جوش گرمی عشق کند راه طے و تو مد هوش در ره عشق نباشد بخدا یکجو هوش عاشقان سر کوش همه بودی خاموش بر وارم در بی عیب کسان را می پوش
	قطب دین نیستی آمد شرف و قرب خدا کوشش می کن و در نیستی خود میکوش
پیوند کرده ام دل خود با نگار خویش صبر و قرار از من درویش برده است چون آید آن نگار رو دوش من خام زان یار و تنوا ز شکایت نمیکنم خواهم تمام دیده شوم عقل گویش جز آنکه ممکن است بران در شبارتو	وز دست داده ام همگی اختیار خویش یکدم نمیکند اردم او برقرار خویش ندید امان که منیش اندر کنار خویش این شکوه میکنم مگر از روزگار خویش کز راه دیده دید کنسم روی باز خویش بیسوز و میگداز که مینی عیار خویش

	بیدار کن ز خواب دل خویش قطب دین غافل مباش یک نفس از کردگار خویش	
ذوق و شوقی نبود در دل او از یارش کس نہ بیند دگر اندر دو جهان شیارش نبود میل تماشای گل و گلزارش خوش بود حال کسی کوشده بنور دارش که ترا نیست مدد او دل افکارش ہم مگر در غم عشق کند تبارش		ہر گہ از ستم یار بود آزارش جرعہ از می معشوق ہر آنکو نوشید ہر کہ در نہم وصالش نفسے با او بود جلوہ یار بہ از ملک سلیمان باشد ای طیب از سر بہار غم عشق برد درد عاشق نہ پذیرد ز علاج تدرمان
	قطب دین کیست درین ہا بگو طالب دست آنکہ در راہ حقیقت بود از خود عارش	
زند گیم عشق با و روح و روان گویاش اوست چو جان میان جان میان گویاش از تن بیجا صلح نام و نشان گویاش عشق چو پیدا شدہ کون مکان گویاش گر نبود در دہان تیغ زبان گویاش چہرہ خوب در اشرح بیان گویاش		عشق در آمد بجان دل بیان گویاش رفتہ بردن جان تن آیدہ جانان آتش عشقش بسوخت بود و جوہ تنم گوہر مقصود چیست عشق و از ہر دکن گشت زبان و دلم مدح و ثنا گوے یا ہر چہ گویم از وہست از ان خوبتر
	مرد ز خود قطب دین جانش بجان رسید زندہ بجان چو شد جان میان گویاش	
بیگان شد محرم خلوت سہری یار خویش		ہر کہ او آمد بردن پردہ بند از خویش

یار را با هر کسے گوافتی باشد و یک شیوہ مهر و محبت چیست دانی ساکن زیر خرقة چیست چندین رشته ز نار تو تا بکی افسرده خواهی بود اندر راه عشق	ہست الفت بکجھت در مهر و اسرار خویش آنکہ باشد بکجھت ہر بار را با یار خویش زود تر گردصل او خواهی بجز ناز خویش گرم ساز از آتش عشقش بر و باز خویش
--	--

قطب بین در راه معنی رہروی آمد ہنر روز بان در بند در راہ داز گفتار خویش	
---	--

ساک بیا دورہ عشق اہل دیدہ باش چون روی دوست را یقین اہل دیدہ دید عشاق می زدست دلارام می خورند از راہ پیخودی ہمہ از خود بریدہ اند این راہ بچکس بلاق نرفتنہ است پشت رقیب خم شدہ از یاد کردگار	از خود دریدہ باش بیار آرمیدہ باش ایدل بکوی دست تو ہم اہل دیدہ باش گر عاشقی تو ہم قدمی در کشیدہ باش گر مرد قابل تو ہم از خود بریدہ باش گر وصل یار بایت از خود جریدہ باش پشت تو گوز بار امانت خمیدہ باش
---	--

ای قطب بین چو یار بر بند التجا ہم تو در پناہ شاہ جہان آفریدہ باش	
---	--

ای دل اندر عاشقی مردانہ باش آشنا شو با ہمہ خلق جہان عشقا ز می کن رسوائی ترس بگذر از ہستی خود گر عاشق اندین رہ عقل کی آید بکار	پیش شمع وصل چون برانہ باش تا توانی از خودت بیگانہ باش گو حدیث عشق تو فسانہ باش دانگی با یار خود ہمانہ باش بخود از جام می جانانہ باش
---	---

تو تئیں راہ چون دیوانگیست	اگبذ را ز عقل و خرد دیوانہ باش
قطب دین از مفلسی غمگین مشو چون صدق قانع شود پیرانه باش	
ای دل بیا و آئینه دار جمال باش خواهی تر و صلیب را رشوی سز و زور و دهر بیل و نهار ذکر خداوند خویش گو خلقان اگر تفرقه از وی جدا شوند چون هر چه هست و هم و خیال در جهان خواهی که مس قلب تو چون کیمیا شود	اگبذ رز تیرگی و چو آب زلال باش در زیر بار و در غمش بائمال باش از گفتگوی کار جهان گنگ لال باش کن یاد وصل او و با و اتصال باش مردانه دور ازین همه و هم و خیال باش از جان بریده خادم اہل کمال باش
ای قطب بین محوش شود از قبل و قال خویش فانی بکوی عشق تو بی قبل و قال باش	
جلوہ یار کہ در اہل حجاز دآتش ہر کسی اگر از شعلہ او دہن سخت چون گیا شہیہ بودم ز غم دوری او شعلہ عشق کند رہمہ جامیگر دہ ہر کرا اہل ملی دید ز خود دارستہ دوش آورد صبا از طرف گل بو	اول اندر دل غمدیدہ ماز دآتش در من سختہ بی سرو پا ز دآتش روی نمود درین شاخ گیا ز دآتش فلکمان آمد و در اہل فجاز دآتش اندر قلم وجودش ہمہ جا ز دآتش و ردی بلبل بیچارہ چارہ دآتش
از فروغ رخ آن یار یقین قطب الدین شعلہ بود کہ در خرمن ماز دآتش	

چون نیست محرمی کہ گوئیم راز خویش مشغول ہر کہہست بکار است در جهان تا عکس او در آئینہ دل قتادہ است حاجی تو راہ کعبہ مقصود را نورد از آتش محبت او خویش را گداز زابد ملات روز و شب از روزہ و نماز گویا کہ بے بعشق حقیقی نبرده است	ما یم و گوشتہ و عشم و لنو از خویش ما کار خود گذاشتہ با کار ساز خویش دارستگیت پیشہ مادر نماز خویش چندین مباش غرہ براہ حجاز خویش چون شمع میگداز ز سوز و گداز خویش غافل مباش بہر خدا از نیاز خویش بیزار ہر کہ نیست ز عشق مجاز خویش
ہر چیز قطب دین ز کسی خوش نوا بود از عاشقان نیاز ز معشوق ناز خویش	
رسید عشق و دلم بردگشت آزادش ندارم از دل حیران خود گر خیرے نہاد بر سر دنیا می دون چو مردان پا چو مرغ از پے پرواز بود آہنگش اسیر عشق شد دکار او دگرگون شد بہ بند بندگی نفس بود دائم بند	خیال نقش دو عالم برد از یادش بکوی عشق ندانم کہ تا چہ افتادش طلاق داد و را چون ندید بنیادش بدام عشق نینقاد بر دھیادش کجاست تا کہ کند عشق ستارہ اش خدا ز بندگی نفس کرد آزادش
کسی اگر ز تو احوال قطب دین پرسد بگو کہ کرد قناعت بدانچہ حق دادش	
خوش آنکس کہ بدرد عاشقی ویر شدہ جانش جمال یوسف خوبی کہ از چشم تو نہا نیست	مباد از ندہ آنجانی کہ نبود در دجانش اگر دیدار او خواہی برآر از چاہ کنش

فروغ چہرہ جانان بجلی میکند ہر دم اگر خواہی جمال دود باد و دوش نوکن اگر خاری خلد در پامثال اندر رہ وصلش بیج از تیغ عشق او سر خود در رہ معنی طواف کعبہ مقصود خود آنکس بیشک بگرد آن کسے باشد یقین در عالم معنی	دیکن کور کی بیند چون نور غناش مجو از میچکس ہرگز علاجی بہر دناش کہ آخر بشکند یک رہ گل از خار غیلاش کزین معنی شہیدان باشد اندر رہ فردا کہ گرد عالم ہستے نگردد گرد دانا کہ دست آرزوی نفس نہ دد در گریاش
--	---

بتا کہ شب ہجران ز درد عشق قطب الدین

با میدی کہ خواہد دید روزی رو جانانش

مراد آن نیست کہ بسیار کند سوش لذت از غم نمی بیند و ایمان نہ برد نرسد کس بطواف حرم کعبہ وصل مرغ روحش نکند جانب دبیر پران ہر کہ از بندگی نفس نگردد آزاد ہر کسی را نہ کنی محرم خود در رہ عشق سالمی کز اثر فیض خدا قصل کند رہر دگر زہ تحقیق نشان می آرد	مرد آنست کہ دنیا نہ کند پاش ہر کہ شد آہ دل سوختہ در دنیا لطف توفیق ازل از کند اقباش جد بہ عشق خدا اگر نہ بود در باش دبیرش از سر خلاص نہ باشد پاش نکنی تکیہ بر آنکس کہ ندانی حاش وانکہ افسردہ ز ناقص بود احوال باید از یار فروتر نہ بود احوال
--	---

نہ کند تکیہ بر اعمالش خودش قطب الدین

ز آنکہ بی لطف ازل هیچ بود اعمالش

خواہی شوی زہستی موہوم خود خلاص	آبکش بہدق با رلاست عام و خاص
--------------------------------	------------------------------

خرید کرده جان بکف دست خویش نه خامی که او بقول انا الحق کشاد لب عمریت پاسبانی دل کرده ام بجد نشیند کوس دید به عشق بار قیب	سالم چنین شود ز وجود چنین خلاص منصور وار بر سر دارش بود قصاص شاید که هدمم شوی از دست خصاص زانرو که ریخته شده در گوش اوراق
از گفتگوی عام چه با کیست قطب دین چون گشته بدوشش از بندگان خاص	
هر که از هستی خود گشت درین راه خلاص بحر جو دو کرش موج زاناست دائم دم فزن هر چه ز اسرار خدا دریابے در عمل گزرتوانی که کنی ای سالک هیچکس تاب نیاورد فیوضاتش را تواند به سر کوه حقیقت برود	در یکف آورد از بحر یقین چون غواص قطره دشمنی که او گردش از خویش خلاص در کنی فاش تو شش سر دار قصاص برود حالت دل گویی خاص الخاص زان سبب پیرم پند دین به وقاص هر که بار هر دین راه ندارد خلاص
قطب دین که موس در معانی داری پای از سر کن و در بحر طلب شو غواص	
کجا روم ز در دست چون کنم اعراض شدم بر آنکه شکایت نویسم از بخت قلم بدست مانگشت دار از هم رخت طیب و هرند ارد علاج در د فراق چنین کن آتش سوزان عشق میسوزم	که دل بریده نگرود ز مشرب از اغراض که یار از من درویش میکند اغراض روانداشت که درد دلم بر هم بیاض بحال دست رها ندگر مرا ز امر احض دوای درد دل من مگر کند قیاض

اگر حبیب بد و زخ جمال نباید	از سر موای ریاحین برون کنم و ریاض
بر تو قطب بین از سوز درد عشق منال که عمر باست که خواہا است ز اہد مراض	
از یار نیست در دل من زہ نشاط بگذشت عمر من نغم و محنت و فراق نمود بار در غم داند وہ روین قانع مشو بغیر خدا در جان بسج کو تہ کنج دہن پیران دہرست چون رہ حقیقت پیران قدم ہی	زیرا کہ هست با من مسکین کم احتلاط ہرگز ندیدم چکیں اندر جان نشاط شاید در آید از رہ شادی و مساط تو مثل کاروانی و دنیا چون باط خواہی کہ بگذری روی روان ز پل صراط می رو با احتیاط کہ شہرست احتیاط
ای قطب دین بخت ایام دل مند شاید کہ یار نیک کند با تو احتلاط	
دلہم جد از تو ای دستان ندارد خط فتادہ ام ز تو دور و دلہم بلول شدہ بر نویسیم سحر مرده دہ تو بلسل را بجلسے کہ نہ ذکر حبیب سے گذرد بیادیدہ دہر مردمان دیدہ نشین	چنانکہ قالب بیجان نہ جان ندارد خط ز سبہ و چین و از غوان ندارد خط کہ گل شگفت و لے باغبان ندارد خط دل من از سخن این دان ندارد خط کہ دیدہ بی رخت از مردمان ندارد خط
اسیر سلسلہ زلف تست قطب الدین و گرز سود و زبان جان ندارد خط	
می آید آن نگارین بجان ترا و دواع	شادی رسید بخت بجان ترا و دواع

سلطان دادگستر عالی همیرسد چون گل شکفت ملک وجودم ز خرمی یعقوب بوسه یوسفی از پیرمین شمیم	جور و جفای گردش دوران تراوداغ ای آب هر دو دیده گریان تراوداغ آمد برون و کلبه احزان تراوداغ
چون دید قطب دین رخ ایشاد گشت گفت ای عقل رهزن دل ایمان تراوداغ	
بی روتیو گره کشاید مرا سراج در شتیاق روتیو می سر و گلغذا من بختم از بر تو و ماند تو با رقیب هر که که یاد بزم وصال تو میکنم	هر چند میروم بتماشای گشت دماغ بنهادم هم بسینه خود همچو لاله دماغ بر جا غنچه لب بگلشن شسته زاع میسوزد از فراق وصال تو م دماغ
چون قطب دین سراج تواند جهان کنم یعنی که من کیسم که ترا میکنم سراج	
عمر تلف شد مرا حیف از آن آدریغ حیف که تا میکنی باز دو دیده ز خواب تو بجوانی مشو غره که تیغ اجل تیغ اجل میکشد بنده آزاد را تو بزور و سیم خویش غره مشو زانکه مرگ غافل از آنوار یار بخیران گشته اند	یک اجل میکند غارت جان ای دیرغ نخل حیات همه گشته خزان ای دیرغ فرق ز بیم که کند پیر و جوان ای دیرغ از همه خالی کند ملک جهان ای دیرغ کرده بسی سزگون بخت شنان ای دیرغ مانده بخواب غر در بنجران ای دیرغ
پیشتر از مرگ خویش قطب دین از خود میر پیچ مگو زینهار از غم جان اس دیرغ	

ای ترا بهای بلج و عارض زریا لطیف از جفای محنت هجران چنین بگذاختم از کثافت بگذرایدل گر بمنخواهیصال آز و دارم شراب صلی تو در بزم خویش در بلد عمر گلچین در گلستان وجود در گلستان سخن بسیار کردم سیر با	همچو گل از زیر پرده رو بنمای غصیف کز من آثاری نمانده گشته ام زار و تحیف زانکه تا باین لطافت بر نیاید از کثیف هم می کن تا شوم که ساقی و گاهی حریف پیش از آن روزیکه آید بر گل عمرت حریف تا بدست آمد مرا حرف و سخنهای لطیف
--	--

قطب دین تنها نشین و همشین یار باش
نکته بامن همین گفتند یاران ظریف

عمر غریب رفت سزایان هزار حیف آشنا که زاد ما در ایام باز در ما چون گایم کبر سر شاخ و در شاخ و سر چون که داغ بود به عاقبت از د خوش آنکه ز روز و شب باشد فعل حیف	حیف و دروغ از من تو بار بار حیف با هیچکس جهان نبود پایدار حیف کو را دو هفته پیش نباشد فرار حیف چون که نیست را اعتبار حیف دور حساب صفت مردان کار حیف
--	---

ای قطب دین کیوش که فردا بر وز حشر
آنکس که شرمسار بود پیش یار حیف

گر تو مرد عاقل شو خاک که اهل عشق هر دو عالم چون طفیل عاشقان کوی است کاروان سالاران عاشقان اندیگان گر بظاهر چون گدایانند و معنی شده اند	باش از آشوبی ران در پناه اهل عشق پیش از بیاشان رجان نیکخواه اهل عشق بس قلبت در شود از یک نگاه اهل عشق خوش و حال کسی شد سپاه اهل عشق
---	--

آه عاشق بگذر وقت سحر از نه فلک سر فرو دارند عشاقش بملک کائنات	باش دائم پر خدرا ز تیر آه اهل عشق در فرو نازند باشد آن گناه اهل عشق
	دین دنیا خودندار و پیش ایشان حرمتی قطب دین بیانش از جان پناه اهل عشق
گشته ام زار و نزار از دور و چنان فراق باز عشقم در جدائی همچو مو بگداختم یاد آن روزی که بادلدار بودم نمیشین هر کسی در جستجوی یار خود هر جا رود	کس بیاد همچو من گریان و حیران فراق زیر بار محنت و درد و فراقان فراق فانح از درد غم و اندوه هجران فراق من بکنج ناتوانی باید امان فراق
	قطب دین از دل منای صدا شن چون کنم جان من باشد فراق او نم جان فراق
گشتم ز راه مهر و وفا آشنای عشق هر کو گدای عشق بود باد شه بود خوشحال آن کسی که دل خود بخش داد شد بادشاه بر دو جهان بر سر تخت از ما پیرن غیر عشقم عشق محسوب بودم بر آنکه عشق تو در زم چو زاهدان	گشتم شهید و زنده شدم از بقا عشق باشند خسروان جهان بآن گدای عشق ایوای آنکه نیست دلش مبتلای عشق هر کس که گشت قایل و کشور کشای عشق ما را چو نیست ندیده ملت و راه عشق عشقم عنان گرفت و شدم در وفا عشق
	از عقل خویش تاشده بیگانه قطب دین محرم شده بحق بخدا در سرای عشق
کو همدی که گوش کند دستان عشق	تا ننگه حدیث کنم در میان عشق

از فرق تا قدم ہمگی عشق گشته ام ہر کس بسر عشق کجا پے برد و لے زابد حسد بخور کہ تو حسامی و مامام مترسیت عشق و در دل ہر کس جلوہ کرد ارض و سما حجاب رہ عشق نیست زانکہ	بنگر چگونہ گشتہ زبانم زبان عشق ہم خود بیان کنم کہ غنم نکتہ دان عشق دانا نمی شوی تو بستر ننان عشق آگاہ در زمان شور از تر جان عشق وارستہ از مکان ہم از لامکان عشق
---	---

بنگر بیا بدیدہ باطن بہ قطب دین
کو فانیع از جہان شدہ اندر زمان عشق

آمد بہار گشت دل سنگ خارہ عشق بس فیض دہدیم کہ ز فیاض میرہ انجا کہ سرکشان مے عشق ہو کشند ماکشگان خنجر خونخوار دہریم دیوانہ وار جامہ جان چاک کردیم حاسد اگرچہ منکر ما گشتہ پاک نیست	وز ہم کشادہ عینت خونخوار و ورق رقاص گشتہ ہر طرفی سائے بحق زابد ز تیرگی نتواند زدن نطق سرخ روی ہستازان جہ چون شفق مجنون کجاست تا بردار پیش ما سبق جز خار کے دم ز گل شو فناک دق
---	--

از کوئے یار پای نخواہد کشید باز
تا از حیات قطب دین باشد جو رقیق

اگر تو سالک عشقی چستی چالاک مجوز زابد شہر اسی غریزہ ذوق حضور بیامیکدہ وہامی و ہوی زندان بین نماند در دل مانع ہر نو چیزے	بنہ بخاک در دوست روی خود ہر خاک کہ خود نندارد و با کس نخواہد از مساک کہ میکنند گریبان ز شوق دہر چاک بیاکہ کردہ ام از غیر خائے دل پاک
--	---

رقیب روپیہ از حد زنده رہا	گر شمع ز تو گر باشد از رقیب چه پاک
شنیدہ ام سخن خوش کہ قطب بن میگفت بر آنکہ عشق نہ وزید نیستش ادراک	
دانی چراست گنج نہان در تہ مناک تا اہل عاشقت درین دہرے ثبات در راہ عشق خلق جہان دشمن ارشوند خواہی کہ یار پرده زدید از خود برد وانکس کہ جرعه نخشید از شراب وصل می دانکہ ہر کہ شربت وصلش خشیدہ است	یعنے کہ باد بر سر اسباب دہر خاک تو ہر طریق خویش رود و ز عشق پاک چون یار یار باشد از دشمنان چہ پاک رو ہمو گل تو جامہ جان ساز چاک چاک وزیر بار محنت ہجران شود ہلاک بیزار باشد از می نچخانہ ہای تاک
ای قطب بن اگر تو از اہل علاستے کو در فراق یار ترا آہ در و ناک	
بتظلم بد دوست نہی رو بر خاک سر بلند می طلبی خاک صفت پست پز آتش عشق برود و وجود خود سوز مختہ تانہ کشی روز خوشی کے بینی	بہتر از خسروی دہر بزیر افلاک ورنہ اندر رہ او پست بمانی چون خاک تا نسوزی نشود غل و غشت از ہمہ پاک لب نغند و اگر ت دیدہ نگردد نناک
قطب بن چند خوری غم زد و نیک جان غسم آن خور کہ نگردی بقیامت غمناک	
ای خیالت انیس خلوت تنگ روے خوب ترا کسے بیند	دل بسوی تو بکند آہنگ کو ز آئینہ اش زواید زنگ

بانمخت نرد عشق سے باز م نقش غیر از ورق تراشیدم بر سر کوئے تو رقیب حسود بر نیاید ز دست او کارے ہر کہ او کبر و گنہ سے وزرد ناوک آہ من بسینہ او ہر کہ او طالب وصال نیست	دارم از شادی دو عالم تنگ تا بد ارد و در خیال تو زنگ با من و تفکار و ارد جنگ سر خود را ہی زند بر سنگ ہست موصوف با صفا پلنگ میر و در است ہیچو تیر خدنگ مے گر نیم از و بعد فرسنگ
در سراق وصال تو شب و روز قطب دین نامہ میکند چون جنگ	
ووری از وصل ای حبت جاننا شکل چہ مبارک سفری باشد و فرج روزی ہر کسے دیدہ برویت تواند اندخت بی ریافت نشود مشکل کس ہر گز جل پاک کن خائے دل را ز ہوس ای سالک پاسبان باش بگرد دل خود گر مردی اندین راہ درستی ز شکست تو بود	مشکست از فراق تو مرا اندر دل کہ بہ بند ہو اسے سر کویت محمل زانکہ بسیار بود پردہ برویت حائل سعی و کوشش کن اگر مرد ہی ای قہر تا کہ دہر کنند اندر رحم دل منزل یکدم از آندان دوست نگر دی غافل ہستی خویش درین بادیا ز ہم گسل
قطب دین صاحب انباش درین ہیشک کس نہ بیند رخ آن یار مگر صاحب دل	
اگر تو خواہی دلبر شد در راہ خود گر دلیل	نفس خود را دار اندر راہ او غوار و لیل

دشمنان آشمار و را تو در ملک وجود جان فدای یار باید کرد پیش از اتصال را لگان نبود و آل انجمن یار که است دست خود از جان بشود در راه وصلش مرد و آ تو نه پنداری که مردان وصل سان یافتند	سر بسر کردن بزن تا دلبست گردد خلیل بان بر نشان جان و گزشتی مرد خلیل داده اند بسیار مردان شیرین قلیل جان خو در ابروگان کوی جانان کن سبیل بیچکس نیست آسان آشنائی با خلیل
---	--

قطب دین دید از خوابی بر بلایش صبر کن
در ره او نیست چیزی بهتر از صبر جمیل

راحت دل چیست ز دلبروصال هر کس بنگر که چنان می زید همت عالی بنگر مردوار بیم ندارم که بد و زنج روم کیست که او طالب دیداریست در صفتش فهم کجا بے برد	زندگیش نیست بد و اتصال آدمی از همت و مرغان بیال بر دو جهان میکند او پائمال گر نه نمائی به شتر جان یکسر نویست درین قیل و قال عقل شده گنگ خرد گشت ل
---	--

بگذر از بستی خود ای قطب دین
هستی تو چیست خیال محال

هر که خواهد که رسد در ره دلبروصال هر که از جذبه حق هستی خود را بگذشت و آنکه او خدمت پیران طریقت نکند مردا فسرده درین راه بمنزل نرسد	باید از بستی خود دست بشوید فی الحال و عوی عشق کند آنکه خیالست محال گر همه عمر بکوشد نشود صاحب حال اگر ریاضت کند از دانش خود بیچاره
--	---

حال باید کہ ترا ہادی و رہبر گردد ہر کہ از تیر غم عشق دلش افکار است	کہ ندیدم کہ ز خود باز دہد کس بجمال بخر جانش ز می عشق شدہ مالامال
---	---

قطب دین گر طلبی بہت درین کوئی ترا
نویشتن را بگداز از غم عشقش جو ہلال

اگر خواہی کہ حل گردد ترا در کوئی مشکل بچشم سرنیدہ بچکس ہرگز جمال او	بخر کوئی غم عشقش کن جای و گر منزل جمال او اگر خواہی بیا بکشای چشم دل
نباشد عاشق آنکس کو ز تیغ عشق سیر چہ بوصلش کی رسد ہر کو بخود در ماندگی دارد	خوش آن مقتول کو را در بای او بود قاتل نخست از دل دخواہی غم زین خود بسمل
شہید خنجر عشقت حیات جاودان دارد نہ بیند پرتوی در عمر خود زان نا زمین ہرگز	نیر مرغ جانش ہر کہ او را میکند بسمل کسے کو بر سر کوشش ندارد پا خود در گل

بگوئی خود نخواہد یا رجا ای اہل غفلت را
مشوای قطب بن اگر ظاہری از یاد او غافل

من بیچارہ زان بچشم ہمیشہ باستان دل غم در دل خود را اندن با کس نمیگویم	کہ میدانم کہ باشد گنج معنی در میان دل کہ بر کس نباشد گوشش بستان دل
من بی صبر از قہ عثمانی اختیار از دست نباشد عاشقان با در جان ہی از دست	بودہ در بای من بہستان عثمان دل کہ ماہ روی دلبر سوزند از آستان دل
خدا چون دل پاکیزہ منزل میکند ہم اگر اہل دلی خواہد کہ قطب لدین چہ میگوید	تسلیم زان روی غم بہستان دل کہ میگوید حدیث عشق جانان از زبان دل

اگر اہل دلی خواہد کہ قطب لدین چہ میگوید
کہ میگوید حدیث عشق جانان از زبان دل

ان نعمت آنرا کہ گیسر دلال شادی وصل تو بہ بند کسی از دو جهان قطع نظر میکند حال بدست آر کہ کی دیدہ ام تا نکند مرد حرام آنچه هست	نیست تحقیق یقین اہل حال کو بکند راحت خود پائسال ہر کہ بود با چو تواس اتصال مشکل کس حل شود از قبیل قال وصل دلارام نگردد حلال
دیدہ کشادوست بہ بین قطب دین چند نشینی بدرش ماہ و سال	
بیا کہ رفتہ ام از نقش غیر خانہ دل بگرد ورتو درائی و یک رمان باشی بہ پیش تیر لامت نشائہ دل من اگر شہان جہان را خزانہ ہا باشند فسائہ غم مجنون گذشت و آخر شد	ہمین غنم تو مرا ماندہ در میانہ دل ہزار خانہ کعبہ بگرد خانہ دل بزن کہ کیست نشانی باز نشائہ دل خزانہ بجان نیست چون خزانہ دل مرا ز فکر تو آخر شد فسانہ دل
ز روی ذوق از ان قطب بین خورد غم تو کہ درد عشق تو باشد مرا ترائہ دل	
شتم ضعیف از غم ہجو تو چون ہلال ہر کس کہ آرزوی وصال تو میکند خون مرا بر نیز شمشیر تیر عشق این رہ قبیل و قال بیایان میرسد از قبیل و قال رہ بسو حال کے بری	کز من مانند نقش نمونے بجز خیال زار و نحیف باشد و باریک چون ہلال وانکہ ناما عاشق مسکین نجم و جمال چون جاند ہی بدست ترا باشد اتصال بیزار باش در رہ دبیر ز قبیل و قال

در یک نفس میروید آن شو لبوی دوست	حاجت نباشد تیرا یفت باه و سال
جان چیست بند راه تو ای مرد پاکباز	بگذر ز جان که تا شود عشق و حلال
در راه دوست قطب بین از جان گذشته است	
زیرا که جان و دوست خیالی بود محال	
هر که او را نبود پر در جانان منزل	رشته دل برو از مهر و وفا بشن گسل
حاصل از عمر نباشد بخدا غیر وصال	برو از مردی بی باش بدبرد اصل
بختی و ز زورین ره که شناسی خود را	تا تو خود را شناسی ز تو نبود حاصل
لذت عشق پیر سید ز هر بیدردی	کز ازل تخم غم عشق نبودش و گل
قطب دین زنده جاوید بماند عاشق	
لیکن آن عاشق مست که باشد کامل	
ای در صفات وحدت تو عقل و فهم لال	هر چیز گویت که تو آنی بود محال
حال تو نیست بر دل آشکار لیک	هستی بذات خویش تو دانای کل حال
هر چیز غیر ذات تو باشد فنا شود	کس را درین سخن نرسد حد قبل و قال
بد بخت آنکه دور بماند از وصال تو	خوشحال آنکه یافت بوصل تو اتصال
بی صبر نیست پیشه عشاق کو که تو	جاننا نثار تو که صبوری و می محال
یار بچه مظهری که بخوبی یگانه	در کل کائنات نباشد ترا مثال
تعریف ذات تو نبود حد قطب دین	
یک شبه از صفات تو گوید بابل حال	
نخون خویش درین راه کرده تعجیل	جفا و غصه کشیده بے بغیر جمیل

اسیر زلف و خط و خال یار خود شده ام تنم ضعیف و دلم زار و جان سزا شده ز آب دیدہ من شد گناہ من پر آب ز ہجر یار دوستم بخون دل شستم بیا و آن دوسر زلف یرو و دیدہ ما	چنانکہ یاد نیاید مرا ز قال و قیل بیا بہ من کہ تو باور نمیکنی بدلیل چنانکہ میدہم یاد از کنتار و نیل ہمین بود من در ویش را کثیر و قلیل شدند بخواب کہ بندند بند را چون نیل
--	---

بیا بہ من کہ ز روی نیاز قطب الدین
بر آستانہ او گردہ خون خویش بسبیل

ہر کرا چاشنی عشق تو باشد حاصل میشود زندہ جاوید یقین میدہم ہر کہ دور از گل رخسار تو باشد بیشک عاقل مان نیست کہ اورا خرد و عقل بود آتش جذبہ عشق تو چنان میخوہم عشق و زردین می خوردن دوستی کرد	باشد ش بسیر کو تو ہمیشہ منزل ہر کرا مرغ دل از تیغ تو گردد بسبیل ہمچش از زندگی خویش نباشد حاصل ہر کہ مجنون شدہ از عشق تو باشد عاقل کہ ز ہستی سر موے نہ گذارم حاصل پیشہ خود نکند هیچ کسی جز مقبل
--	---

قطب دین گر نو بدیدار خدای نازی
رشتہ مردل خویش ز غیرش گسبیل

ندارم از دو جهان هیچ غیر ازین دل ز کوی یار سفر چون کشم کہ نتوانم مرا کہ از دو جهان خبر دش پناہیست مرا ز عمر عزیز اینقدر بس است اگر	کہ تیغ عشق زند مرغ جان من بسبیل کہ پاس من بسر کوے او شستہ لیل کجا روم سر کوئی کر کشم منزل بہاشقان سر کوے او شوم داخل
---	---

	اگر تو مردی قطب دین طالب دوست برد تو هستی خود را ز یک دگر گیسل	
توئی که خویش عیان بشوی بصورت گل گهی بحسن گل و گهی به کسوت بلبل ز جان جمله خلائق بر آوری غفلت بباغ سرد سبزی مانوید بی کاکل که شد با سم تو موصوف صاحب دل توئی که قدرت از گل بر آورد سنبل		توئی که جلوه دهی صورت گل و بلبل بر لباس که خواهی همیکنی جلوه و گزینقاب ز رخسار خویش برگزینی ز سنگ خاره بدون آوری گل تازه عنایت تو ز روز ازل بدش همراه توئی که فیض تو عامست بر همه اشیا
	جد از تو نرد دسوی باغ قطب الدین که بی تو اش نکشاید گره ز ساغر مل	
ز ان پیشتر بکوش که آید ترا جمل خواهی براه عشق شود مشکل تو حل گر دیده دل تو ندارد درگ سبیل و آنکه بذات او نرسد بیگان جنل غافل مباش ز نیم نفسی که در گداز خود را نگار که در گداز گداز		ای دل بکوش صرف کن عمر بے عمل یکدم مباش غافل از احوال خوشتن بینی جمال دوست بهر جان نطش کنی جان را اگر دهی نشیند بجای جان نفس تو ز بهر نستاندار در صلاح گر آید بدل اثر فیض عام حق
	پرو از کن بجایب دندار قطب دین غافل مشو که تا کنی بال خویش شل	
در باغ سرد می شود از قاتش خجل		آن سرد خوشخام که از من بر بود دل

ہر جا کہ جلوہ میکند از ناز حسن خویش در راه دوست مرگ خود را اختیار کن چون کس بہ بند خویش ز نفست سبویار	صبر و قرار سے برد از جملہ اہل دل ہر چیز غیر دوست بود جملہ را بہل در راہ یار بند خود از یک دگر گسل
بنخویش باش در رہ دلدار قطب دین یباش از وجود خودت دامنہ نخل	
ای زلف سرکش تو سر سر بلای دل از کوئے تو سفر نتوان کرد جانے ہر گز نمیرد آنکہ خورد آب زندگی عمر بیت دل ز ہجر تو در دست و ناتوان از تیرگی دل نتوان دید روسے تو	ہر رشتہ از و شدہ بندی بی پای دل پیوند ز آنکہ گشت تبو رشتہ امی دل وان در دہان تنگ تو باشد برای دل در شربت وصال تو باشد شفا می دل ز انروی سعی میکند ہند و شفا می دل
چون قطب دین مقام دلارام دل بود جان غریز چون نہ کند کس فدای دل	
گر تو خواہی زیار خویش وصال نہ رسی در وصال آن دلبر بجان خود را نثار جانان کن بگذر از قیل و قال اگر مرد قیل و قالت بدان ہی ماند این بود مال آن بود ز رویم مرد باید کہ قطعہ خود را	در طلب یک زمان کن اہمال تا نگیرد ترا ز خویش ملال تا شود وصال یار بر تو حلال ہمچو مردان بدست آور حال گر کند وصف مال کس دلال تو نہ بدست ماندہ چون جمال غرۃ سازد درون بحر وصال

بر خوردار وصال دلبخوش	این بود حال مرد اهل کمال
قطب دین گرد وصال بخوابی خویش را ناز زار کن جو بلال	
آنچنان نشسته رخسار بت خوشنم بوی او می شنوم دبسم از گلشن جا هر کسی در تیر اندر طلبت حسن نه رود یک نفس ملک جو دم بیرون یا شکفته گل ویش بگلستان دلم نام آزار مرصداق یا بمنفسان	که ندارم سر موخبر از خود که منم نگاید دیگر از نافه مشک خنم سزوده از دل من پوینا گل منم خود سخن میکند از فم کسی یک سخنم کی کشد دل و سر برانغ بکشت چنم چون بسم نبوسید بر دی کفنم
تا بر افروخته در آجمن جان آتش قطب بن سوخته آتش آن آجمنم	
خواهم که ملک دل همه زیر و زبر کنم بگدا ختم ز بهر چو موکے بیان تو در آرزوی مقدماتی آرزوی جان آب حیات در لب لعل تو ظاهر است پنهان ازان شدم بدل در دمنده خویش گردیده سوی غیر تو یک ره نظر کند	تا در ره وصال تو پارا ز سر کنم شاید که دست با تو دمی در گیر کنم شهاب در دجنت و خواری بسر کنم جان بیدم بیا که لب خویش تر کنم شاید که حرف دفتر عشقت ز بر کنم فی الحال دیده راز سر خویش گیر کنم
گفتی که قطب دین کبسی غیر من ساز گر جان بود زیر تو قطع نظر کنم	

هر صبح رو بدر که جان آفرین کنم بر دم در آورم رخ خوب تو در نظر خواهم جانیان همه جانها بمن دهند شبها بخواب نگر گس مست جو میرود	باشد که مکنفس بخودش بنشینم شادان بدین جبت دل اندوگین کنم تا یک یک نثار تو اسے نازنین کنم ز اثر دی آه و ناله بران در چنین کنم
گفتی کنم ز وصل خودت شاد قطب دین امر در آن نشاط و خوشی بهر این کنم	
عنایتی کن و از خاک تیره بردارم بخاک پای خود ای یار نازنین که مرا عنان دل چو پست تو داده ام جانان بیا و در دل تنگ بجای جان نشین	که من بجاک ندلت بسے گرفتارم قبول در که خود ساز دور نگذارم نگا دار سر رشته راز اغیارم که بے جمال تو از عمر خویش بزارم
عجیب گفت که امثال قطب دین چونی جواب داد که امثال بهتر از یارم	
جانان بیا که مهر تو از جان گزیده ام گشتم ضعیف و زار چو روی میان تو روز است از کف تو یاده خوردیم مانگشتم ام جد از تو ای یار مهربان بنمای رخ ز پرده که در انتظانم در پرده همچو غنچه مروارید خال نمای	بنشین درون دیده ام ای نور دیده ام از بسکه بار محنت هجران کشیده ام غافل نیم چو چاشنی او چشیده ام روز خوشی ز گردش و ران ندیده ام از بهستی وجود بگلی بریده ام کز دست دوری تو گریبان دریده ام
دیر نشیده ناله و افغان قطب دین	

	بنمود روی خویش از آن آریده ام
تا بوصلش آشنای شستم ز خود بیگانه ام گشت روشن از فرغ روی و کاشانه ام بیرود و مجلس هر خاص عام فسانه ام بر سر کوی فنا باشد از آن و خانه ام کز شراب خیم وحدت پر شده پیمانه ام من یعنی مست از جام می جانانه ام	عاقلان منور دارندم که من پیوانه ام یا همچون گنج آمد و دل ویران شست گشته ام رسوا عالم در غم عشقش بین یستی باشد نشان عاشقان کوی او نیخودی اگر میکشم ای محسب نعم مکن ایل ظاہر گر بصورت می پرستی میکنند
	آتش سودای دایر قطب من را برگرفت ز آن چو آتش بقرار از عشق دیکخانه ام
حال دل خویش باز گویم غمهای شب دراز گویم پنهان دارم نه باز گویم می نوشم و در مجاز گویم از روزه و از نماز گویم با او سخن از حجاز گویم	ای دوست بیا که راز گویم آنروز که محرم تو گردم از بیم رقیب سر عشقت تو بر سر ناز باش تا من باز آید و هر خوشی من حاجی که در آید از در من
	بخشین توبه قطب من زمانی تا قصه جانگداز گویم
بمحمد اسد که باد لعل جانی همزمان گشتم چو کار عشق رسوا هست رسوا جهان گشتم	بکوی عشق بازی گر چه زار و ناتوان گشتم بر آن بودم که پنهان عشق بازم با جمال گشتم

نہ بجز بدلتی گریہاں در دوحلم بودم	بخدمت کد آخرا ز صبا لش شادمان گشتم
بران بودم کہ سر عشق را پنهان کنم لیکن	حدیث عشق از دل سر و دهن درستان گشتم
بدم شیر مرده همچون گل بسالی خشک باران	جیاتی یافتیم از وصل با روزندہ جان گشتم
بسے در کنج غم بودم زبان از خلق ورستہ	زبان جان من او گشت با او ہمزبان گشتم
چو دارد قطب بین لہ از جانی منزلت ردل	
ازان برگرد دل ہر جانش یاسیان گشتم	
بکوی عشق ہر دم بادل افکاری ایم	دلہ خون بست ازان بادیدہ خونباری ایم
بخدمت کد از عمد وفایش سر نمی آیم	گرم ہمد با ماند از و درش نا چارمی ایم
تینخواہم کہ بیند سچکسچن من جانش را	ازان بخود و کوشش خالی از اغیارمی ایم
خرید آری بخر او نیست دیگر تا خرد اورا	ایمید ز خریدارش در بازار سے ایم
گواہ عشق قطب الدین چہ باشد دیدہ بیداً	
کیوسے ادا زان بادیدہ بیدار سے ایم	
بیار خویش تا ہمنخانہ گشتم	ز خویش و آشنا بگانہ گشتم
بزمش کہ حریف و گاہ ساقی	کسی شمع و گہی بزدانہ گشتم
چو مجنون در ہوای وصل لیل	میان عاشقان دیوانہ گشتم
فر و رستم بدریای حقیقت	دران دریا در یکدانہ گشتم
بدستم دار یک پیانہ ساقی	چنین مد ہوش زان پیانہ گشتم
تو نگر گشتم از گنج معانے	کلبہ فقر را دیوانہ گشتم
شدم چون قطب دین تا بچو از خویش	

انیس خلوت جانانہ گشتم

یار ب صفت لذت جانان بگویم خود جان بہ تن بندہ بیچارہ دیدہ منزل گہ من بودید قدرت جانان نبود عجب ایرگوہر اسرار چنیسم منعم کن ای محتسب شہر مستی گوگردہ پراز بحرے خویش سبویم	چون نیمہ زردہ در دل و رو کرد بسویم اگر راست بسری بحقیقت من از دیم چون قطرہ دریای خداوندی دیدیم خواہم کہ رود باز همان آب بجویم با خود نتوانم رہ وصلش کہ پیویم بنخویش مگر بادیہ وصل نیویم
--	--

خاک دل قطب الدین از دیافتہ بود
معلوم کن ای عاشق نادیدہ ربویم

از ان زمان کہ خیال تو در نظر دارم چنان ربودہ وصل تو ہم کہ در ہمہ عمر نہ کافر نہ مسلمان نہ مومن و ترسا بسوخت بود و جودم نہ اند آثارم اگر ز عشق تو رفزے بگوہ گویم باز سرم ز افسر شاہان بلند میگزد رد	ز ہر چہ غیر تو باشد از و بسر دارم نخواہم از رخ خوب تو دیدہ بردارم درای این ہمہ من مذہب دگر دارم ز بسکہ آتش عشق تو در جگر دارم ز شوق ذوق تو آئز جای بردارم کلاہ فقر از آنکہ کہ من بسر دارم
---	--

حدیث عشق کند قطب دین خوابد کرد
چرا کہ ذوق تو ہر روز بیشتر دارم

بی رخ خوب تو اید دست گلستان چکنم اگر نائی رخ زیبای خود اندر شب تار	در نباشی تو در آہنم دلم جان چکنم با غرغری رخ تو از مہ تابان چکنم
---	---

چون تو بر باد دہی لفت خود بیشک من	عمر بر باد دہم مایہ ایمان چکنم
طاق ابروی تو تا در نظر م طاق بود	دیدن طاق حشم ابرو خوبان چکنم
قطب بن از کوہین وصل ترمی طلبد باتو از ہمدی یوسف کنعان چکنم	
ما ہم کز تو وصل ترمی تنس کنم	کی غیر از وصال تو چیز بگویم کنم
دیوانہ وار بر رخ خوب عاشقم	فرزانہ دار از تو ترمی تنس کنم
روزیکہ دیدہ ایم ترا آید آن بیاد	زان صبح و شام نالہ شال جرس کنم
از راہ بنجودی بحریم وصال تو	محرم چو گشتہ ایم جرایاد کس کنم
زان دادمانید ہد آن بادشاہ حسن ای قطب بن مباد کہ فریاد رس کنم	
چونم وصل تو در گشت دل ہی کارم	ز ہجر او دگر از عمر خویش بزارم
انمان نہان خودم راہ وصل بنجو اہم	کہ ہست در رہ او از وجود خود عارم
حجاب راہ دلا رام خودنم بیشک	یہ ہمیش اگر از رہ حجاب بردارم
بلوی یار چین پی نئے تو انم برد	چرا کہ از غم سود و زیان گرا بنبارم
تنم بود قفسہ بہر روح من بیشک	از انجست تین خود شکست می آرم
ماند در غمش از قطب بن جوی آثار گمان مبر کہ درین رہ بنجو دگر قرارم	
یاد باد آنکہ بان دلبر جانی بودم	در حریم حرمش دیدہ بد و بکشودم
ما چو آئینہ ایمان و جهان پیش نظر	ہر دو در آئینہ نبگر کہ چسان نبودم

نیک بگر ز کج تابه کجا آمده ام پرده با پیش نظر ساخته دیر حائل بال همت بکشا از هم دیروازی کن	در پریشانی غفلت به چسان موجودم من چنین غافل حیران تجاہل بودم در نه می دان که عجب غافل بس مردودم
قطب بین راز حقیقت نمودی انشا با چنین همت عالی ز تو بس خشنودم	
ای جان جهان آرزو روی تو دارم در کعبه و در صومعه و در میر خرابات اندر صفت طاعت چو مسجد به نشینم از بر تماشای رخ خوب تو ایدوست حاجی بطواف حرم کعبه رود لیک	در سر بوس قامت دلجوی تو دارم هر جا که روم دیده دل سوی تو دارم دل مائل محراب دوا بروی تو دارم در کوی فنا خانه به پهلوی تو دارم من کعبه مقصود سر کوی تو دارم
هر جا که رود قطب بین آید بر تو باز چون رشته دل بسته پیروی تو دارم	
تا از دل خود صورت اغیار کشیدم ما را سروسامان کسی نیست درین کوی آن بار گرانی که ملائک نه کشیدند هر لحظه چو جان دگرست تحفه جانان آن روز که جان در تن آدم بدیدند پروانه صفت سوخته هم بال برین	بی هستی خود چهره دلدار بدیدم با دوست بود سر بسازن گفت و شنیدم از دیده باطن بگر چون بکشیدم اشیا کنم هر نفس جان جدیدم من لذت دیدار همان لحظه چشیدم تا با پروبال تو لبوس تو پریدم
فانی شده قطب الدین در دیده حق بینان	

ہر چند کہ در دیدہ ناپل بدیم	
انسان در کوی آن دہر بقید دل گرفتارم عجب نبود اگر از سر عشقش پرده بردارم رقیب دون بجای صل تبر سدا ز سر دارم طیبایان علاجی نیست بہر جان بیمارم مرنجان خوشستن با بیدہ در راہ دلدارم نہرہ آنچنان دل را کہ دل زدا و آرم	نہی بنیم رہ دیگر بغیر از کوے دلدارم چنین کز آتش سودا او ہر لحظہ میوزم ای عشق کی ترسد ز قتل خویش در گوش مریض عشق افتادہ بکوے دلبر جانی بر و ناصح دگر ندیم مدہ در کوی آن دلبر ق کسی را پند وہ کور ادلی باشد بہت نود
دل مجروح قطب الدین ندارد چشم بہبود چرا کہ شعلہ شمشیر سر عشق افکارم	
و فانا و رزم و با تو بخرستم نکنم خوی محبت محبوبش کم نکنم بغیر خون جگر خویش چشم نم نکنم عجب روی بسر منسل عدم نکنم کہ یاد طوبی و حور بہشت ہم نکنم روم بجانب آن یاریش دلم نکنم	رقیب گفت ترا محرم حرم نکنم جواب ادم و گفتم کہ از سر عزت بہ عشق دو اگر خون من کسی نبرد چنین کہ آن بت عیار راندہ زرد خو بیک کرشمہ چنان عقل ہوش بردان کند شوق نگارم بگردن افتادہ
رقیب گفت برد قطب دین سر خود گیر سرم اگر برود ترک آن صنم نکنم	
بمعنی کی بغیر از یاد چہری در میان بنیم کہ گر یکدم نباشد خویش از خود بجان بنیم	در ساعت کہ دل از صبا نشد دمان بنیم نباشد جز غم در شوق نیست محرم و ہمدام

چونچہ تہ آغشتہ نوستال در تن بناشد اعتمادی بر تو ایدل بر سر کوش	از ان سیلاب چشم خود بزرگ رخوان بنیم مگر عمری تو را در کوی جانان پاسبان بنیم
	بکوش قطب بین ل را جراحها گوناگون است از ان در کوی او دل را بدوش همغان بنیم
بدل چو سرتو اسی یار نازنین دارم پیر کجا قدم از لطف رنجہ نسیمائی مباش در پی آزار از برائے خدا در ان زمان کہ رخ از زیر پرده بنائی خورند غم ہمہ کس بہر دنیا و عقبے فشانده ام ز سر صدق استین بدو گو	خوشم کہ از دو جهان دلتی چنین دارم برای مقدم تو دیدہ بر زمین دارم کہ من ز گردش و ران دل حزین دارم برای تحفہ تو جان و راستین دارم بدولت غم تو من نہ آن این دارم فنا شود دو جهان عاقبت یقین دارم
	مینورم غم ایام قطب دین ہرگز براق بہت خود چون زیر زمین دارم
کی بود یار با کہ جان پہلو جانان کنم در جالش محو گردم فانی مطلق شوم گر حجاب او نمم در راہ معنی بے گمان جان ندارد نزد عاشق در رہ او اعتبار تا بکے در جست و جوی مہر و آن نگار	بر گل رویش چو بلبل ناز و افغان کنم در حقیقت خویش را با یار خود بکسان کنم بگذرم اندر زمان از خویش ترک جان کنم خوشتن را در رہ او زانجمت قربان کنم در ہواش خویش را چون گرد مر گردان کنم
	اختیار قطب بین از دی مجو در کوی است اختیارش دوست دارد ہر چہ خواهد آن کنم

بکنج صومعه هر دم مرا غم ست و الم نصیب من همه عمر دراز با غم بود برای درد همه خلق مرهمی باشد اگر ز حال دل ناز من تو بخبر یکی ست بی رخ دبیر ناکش گل و خار	روم بیکده کانج باشم ز غم بنغم چنین که میکشم از روزگار درد و الم و یک درد مرا نیست در جهان مرهم به بین تو دیده پر خون و چهره زردم مرا که دل نکشاید ز گشت باغ ارم
	بر تو قطب دین از بهر یار ناله مکن صبور باش و کنجی لشین و درکش دم
بگلزار یکده بود روی جانان خار میدانم چو در بزم وصالش یکدی با یار نشینم و معشوق حقیقی خودش هر کس در ماند از من نشنو حدیث و غامضی کن پیشه ی سا حدیث عشق نبودین و شید و قات ای سا نیمی که سر کوشش ز در بر جان شتاقان	سهران راحت که بی دبر بود آزار میدانم من آن دم راز عمر خویش بر خور دار میدانم من آن بید و لقی از پرده پندار میدانم که من رود دل سالک ازین بیمار میدانم که من در تکی رخ دلداری میدانم من آنرا بیشک از جلوه آن یار میدانم
	اسیر عشق قطب الدین بود از خویش و ارست و گر یکدم بود با خودنش اغیار میدانم
نیخواهم که یکدم بی رخ آن دستان باشم فرغ روی آن به خائنه دل میکند روشن اگر یکدم نباشد پیش دیده شمع خسارش ز روی مرحت هر که نظر سوی من اندازد	و گر باشم در انسا عت ز عمر خود بجان باشم نخواهم بی رخش در ظلمت آباد جهان باشم ز گلگشت چمن بیزار و از آب و ان باشم از ذوق و شوق و جامه ران بهره نمان باشم

مرا فی تاب ہجران باشد و طاقت و طاقش	اگر آید بمیرم و در رو افغان کنان باشم
اگر خواہم بسو اوروم باخویش تو انم	چہ بختست اینکہ نگذار کہ با او ہمنان باشم
بہر منزل کہ روآرم مرا غارتگر جانست	نہد انم کہ آخر چون شود جیران باشم
بخود در ماندہ ام خواہم کہ از خود وارہم شاید	ید بزمست گردم و ز وجود خود نہان باشم

از ان آید بجان از ہستی خود قطب بین شاید
کہ در راہ وصال یار از صاحب دلان باشم

ای دوست با پرس عالم	تا کہ ز فراق تو نبالم
از بسکہ بدل غم تو خورم	باریک و ضعیف چون ہلالم
از دوری رویت ای گل نام	باشد ز حیات خود ہلالم
تا پای کشیدی از سر من	و دوست زمان پائمالم
خواہم بہ پرچم جو مرغ سویت	آہ چکنم کہ نیست ہلالم
بے یادتو گر روم بہ کعبہ	چرخ نبود بجز ہلالم
بر یادتو گر شراب نوشم	باشد بخدا کہ آن ہلالم
چون نیت عشق تست در دل	سیار مبارکست فالم

بشنو سخن ز قطب دین راست
جز نقش تو نیست در خیال

بکنج ناتوانی تاب کہ زار و حزین باشم	ز ہجر و ہجر جانی خود اند دہین باشم
ندارم مہربانی تا بگویم حال خود با او	ند انم تا بکی در دست غمہایش مخین باشم
عجب بود گر از در دول من کوہ بگذارد	چنین کہ آتش ہجران باہ آتشین باشم

نگنجد ما دمن در خلوت جانان سر مو	ازان با وصل و بیزار از دنیا و دین با
	بجدا صد که قطب الدین ندارد مهر کس دل بغیر مهر آن باری که مهرش در کین باشم
پو من بزم وصل راز خود بی نشان گشتم ز دست سانی باتی چو خوردم یکد و پمانه بران بودم که محرم گردم اندر خلوت لهر نمی بینم در تسلیم وجودت صورت غیر	معنی سرفراز این جهان آن جهان گشتم شدم از خوشی تن افانی و با و همزمان گشتم بجدا صد که هست بر گزیدم آنچنان گشتم نهان از محنت غم نام و کلی بران گشتم
	نیادرم جیل در راه جانان قطب من هرگز که تارتم بدربای حقیقت محض آن گشتم
سانی بیار باده صافی دلالت نام زاید که گفت باده حرمت است گفت مای خوریم سنگ دست حبیب خویش گر وصل یار بایت از خوشی تن بهر	زان می که دارم اندم از خود علی الدوام بر ما حلال باشد و بر تو بود حرام جائے که غیر را نبود ره دران مقام از خویش هر که مرد درین ره بود تمام
	ای قطب دین حوذا اگر طعن زند مغنه در داریش که نه می دیده و نه جام
فاش میگویم و خواهم نه رود از یادم در ازل پر دگی خلوت جانان بودم از بچین کنز شر عشق دلم می سوزد یار کنز دولت دیدار مرا بنوازد	که بسودای غنم عشق تو مادر زادم کنز حریش بچین دور دراز افتادم عاقبت در غنم عشق دیدم بر بادم من اگر کسیر نخواهم بر دنیایم

من نہ امر و زچین عاشق شیدا شد اہم کشش از جانب او بود کہ میخواند مرا	عشق در روز ازل بود مگر استادم پس جواب از سر آری و بے درد ادم
	قطب دین غنم نخورد ہر کہ خورد گو میخورد من بسودای غمش از دو جهان آزادم
گر شود در رہ تحقیق زبان ہر مویم حد من نیست کہ گویم صفتی از دانش ہست چیزی از حقیقت ہمہ کس زانرد آری ہر کس کہ طلبگار شود و ریابد	کی توانم کہ صفاتش سر موسے گویم ایتقدیر ہست کہ راہ سخنش میجویم صفت ذات و را از ہمہ کس میجویم ہر کہ باور نکند دست ازو میجویم
	قطب دین سعی کنان بردار و جبت کرد میشتابد کہ از ان آب رود در جویم
ماست سر خوش از می دلدار گشتہ ایم خلوت نشین کوی غمش تا شدیم ما پای طلب براہ بتان تا نادہ ایم ہر کس بسو وحدت ما پے کجا برد در جبت و جوی ردی دلارام خوشین	در کوی عشق واقف اسرار گشتہ ایم فارغ ز جور محنت اغیار گشتہ ایم از تیغ تیز عشق دل افکار گشتہ ایم کز خویش محو فانی آن یار گشتہ ایم سر گشتہ درد و کون جو بر کار گشتہ ایم
	گویند قطب دین ز غم عشق ناتوانست آری ز عشق یار چہین زار گشتہ ایم
ما عاشق در ندے پرستیم نئے نام و نہ تنگ دین و دنیا	بابادہ پرست زان شستیم ما خود آنیم ہر چہ ہستیم

از هر چه گمان برسد که آنم نار از دو کون سرگذشته از هر دو جهان طمع بریدیم	بیدان بقیین کز دستیم از هستی خوشتن چو چشم باد بسر خوشتن شستیم
از یاد قطب دین گریزند باشیشه زید را شکستیم	
تا من دل شده از مادر گیتی زادم حلقه بند گیت تا که کشیدم در گوش تا قدم بر سر کوی تو نهادم بقیین پرتوی دیدم رخت بسوی تو کشید عقل و هوش و خرد و صبر قرار دارم زلف بر باد داده زانکه دلم بسته است	عشق در بادیه وصل تو شد استادم از غم سود و ذریان دو جهان آزادم نام و ناموس جبار سر کوی دادم خویش را اگر بنامی ببری بنیادم همه از شعله عشق تو برفت از یادم در نه چون زلف یریشان بدی پر یادم
قطب دین شیشه زید و دغ خوشتر شکست شمارید غم یزان و گراز ز یادم	
ز قریب وصل تو هر گاه بهره دارم بهر زمین که خرامان روی تو از سر ناز بخنده از دولت آب زندگی بارد ز باد خم توحید ساقی باقی	ز بیم بعد همان لحظه پر خطر باشم نشسته بهر وصال بر بگذر باشم بود که غرقه او پای تاز سر باشم نمود بخیم م تا که با خیم باشم
از ان بدر غمت خو گرفته قطب الدین که تا بدر غمت در جهان سمر باشم	

من بکوی کسے گزر دارم جان براسے سگان در گہ او در فراق جمال آن دبیر بہر تیغ جفا می او شب و روز شیشہ زہر از دم بر سنگ عاشقم عاشقم بروی کسی نیست یکدم قرار و آرام	کہ ز جانش عزیز تر دارم بہر آتش را محض دارم چشم خود را ز گریہ تر دارم سینہ خویش را سپر دارم بعد ازین مشربے دگر دارم سخن خویش مختصر دارم آتش عشق در جگر دارم
قطب دین را مدہ تو ناصح پند من در ویش این ہنر دارم	
من ترک عشق بازی خوبان نمیکنم مردانہ وار بر سر کوش نشستم از فرق تا قدم ہمہ دردم از انجست ہر شب شال شمع ز سوز و گداز خویش بر قول و عہد روز ازل میروم بہین تا پانہ سادہ ام برہ کینہ وصال	احوال جمع خویش پریشان نمیکنم اندیشہ ز جور و قیاس نمیکنم از درد خویش نالہ و افغان نمیکنم چیزے بغیر اشک بد امان نمیکنم ترک و فاسے یار خرامان نمیکنم اندیشہ ز خار و بیلان نمیکنم
ناصح گو کہ قطب دین از عشق تو بہ کن من تو بہ از محبت خوبان نمیکنم	
منم کاندہ رجان یکدم ولی خرم نمی بینم انشاط خندہ دارد ہر کسے با گلند از خود	زمانی خویش را از دست غم بغیم نمی بینم من غمدیدہ یکدم چشم خود بی غم نمی بینم

ازان ابرو کمان بر سینه تیری خورده ام کار	که غیر از خون دل از بر او مرهم نمی بینم
ازان در کنج تنهائی بد بو آورده ام ردها	که هم از سی و همدردی درین عالم نمی بینم
تپشاشم می خرسند و در دل غم ازان ام	که خود را در حریم وصل او محرم نمی بینم
ازان روروی شادی بکنظر پیشم نمی آید	که یکدم دلبر خود را بخود هدم نمی بینم

بروای قطب بن باد و دوحنت دانا خون

که کس را خالی از غم در نمی آید

کی بود جا در حریم دلبر زیبا کنم	بیگمان چشم دل خود بر جمالش دهم
اینچنین گز آتش عشقش ز خود بیگانه ام	عاقبت دادم که خود را ز نیجت رسوا کنم
و عده دیدار گرفتار دادم آن نازنین	من ز روی بخودی امروز را فردا کنم
در بیابان صالش ز در شب ره میروم	بر امید آنکه روزی بر دوش ما دهم
گر نباشد پرتو دیدار یا راند بهشت	ز آتش سودای عشقش در جهنم جانم
من شادان از بهشتم ز دوزخ ترشام	خویش را خود هم وصل یا خود بینا کنم

درواقش قطب بن زان قطره نشانم ز چشم

خویش را خواهم جو قطره محض آن دریا کنم

من گنشم آنکه بخود از در جانان نروم	در دل میگشتم و از پله در مان نروم
گر بود خالی از انوار رخس گل بچمن	تباشای گل از خانه بهستان نروم
پرتوی رخ او گرفتار اندر دوزخ	کافر مگر بسو آتش سوزان نروم
تباشای رخ یا روم در جنت	بے خدا من بسو روضه رهوان نروم
نی مثل گر کند آن باریه بیخانه مقام	خادم بت شوم و جانب دربان نروم

کرده ام عهد که هر جا شود آنجا باشم	ز آنجست هیچ رهی بی ره جانان تو
	قطب دین جان دیدار یار نماید دیدار عهد کردم که ازین قول پریشان نروم
کمیج ناتوانی روی در دیوانم دارم ز خود برگزیده ام دل نهانکه امروز است یا فردا از آن روز که باور دادم او بنشینم گشتم کی از کس عشق یار خود آموختم هرگز نگونا صبح فرو شو از دل خود عشقش را	ز دست محنت بیدار دوران الم دارم که از هر چه وصالش رو بر ملک عدم دارم نشاط و عیش دنیا را همه زیر قدم دارم سوا و دفتر عشق می از لوح قلم دارم که از کلک قضاایش بر دل خود این نعم دارم
	بروز اید بر سوانی مزن قطب دین طعنه که من رسوائی عشقم کی جوای بن الم دارم
بر سر آن کوی خالی بستان یکدل از الم لذت دیدار خواهی شربت مرگت نبوش لااق دیدار جانان چشم بیدار آمده زنده میدارند زان مردان ریش صبیح و دیده بکشتا تا به بنی لمعه دیدار او آن زمان کونا زین میزد و صلا وصل خویش	گو یا اهل دلا نرا سودا دارد و در دشمن ز آنکه پیش از مرگ کس کی گذارند و رحم دیده عشاق کوشش کی رسد شبها بهم ز آنکه باشد وعده دیدار جانان صبحم اینچنین غافل مباش از فیضهای سبدم کلک صنعرش ز در بنام آدم خاکی رقم
	قطب دین رود طواف کعبه مقصود خود از وجود خویش اگر مردی تو برون نه قدم
اسیر عشقم و رسوائی عالم	ز بیگانه رسیده را شستیم

دران خلوت کہ جانم عشق جفا نشان از عالم و آدم کجا بود سواد الوجه گرداری به تحقیق کند بر دست تو یک ره تجلی ضمیر پاک باید دیدنش را	نه خوا بود آنجا و نه آدم کہ بودیم از بخار عشق شبنم بخوان از تخته دل اسم اعظم اگر کوہے فردری تو از ہم کہ کس اندر حریمش نیست محرم
بدر و عشق خو کن قطب دین را منہ بزر حشم تیر عشق مریم	
بغیر از عشق جانان نیست کارم ز عشقش گر چه رسوای جهانم ز آسیب زمانہ نیست جانی ندیدست و نخواهد دید ہرگز زند ہر کس خاک تیرہ چون	نباشد در چنین رو اختیارم ز رسوائی ولیکن نیست عام بغیر از سایہ لطفش حصارم بغیر از چشم دل کس رویارم سرا ز جیب نگار خود بر آرم
بسان قطب دین رو دل بدست آمد کہ پندش راز پیران یاد دارم	
تا بدل نقش خیال رخ جانان دارم آتشے کو کہ تر و خشک جهان را سوزد نہ نظر بر سر کوشش یا مبد نظرے ہیکشد یار سر رشته کہ در گردن ما ست تا شیدم ز گلستان جمالش بوے	قطع امید من از دیدن خوبان دارم پرتو از آتش عشقست کہ در جان دارم بخدا کے الم از جور رقیبان دارم خواہش ترک وطن از کشش آن دارم ہمچو بلبل سرکوی وی افغان دارم

دیده تا دیده از عکس رخ او یک بر تو	اسے بسا طعنه کہ ہر مہر درخشان ارم
تایکے طرفہ نگار از دو جهان گزیدم	آتش دوزخ فردا سے قیامت نکند
پاکشیدم ز سر کوی غمش در دامن	عرض کردند متلع دو جهان را بر من
عرض کردم بطواف حرم کعبہ وصل	عمر باشد کہ ببال و پر خود بریدم
آنکہ میگفت حجاب خود قطب الدین است	بر است میگفت ولی بند وراثتیدم
تو رخت کرده است رہبری دیدہ ام	کرده ام از ہر دو کون گنج نعمت بختیار
تا کہ ترا دیدہ ام از ہمہ بریدہ ام	روی نکو در جهان گر چہ بسی ہست لیک
غیر تو کی در جهان روی کسی دیدہ ام	تا گل روی تو ام در چین جان شکفت
کی ز گلستان و ہر سچ گل چیدہ ام	خود بزبان میدہی وصف رخ خویش را
ورنہ من دروند سرتو پوشیدہ ام	از ہمہ بویای خوش میچند ارم شنید
ہنکہ ز بوی حقن بوی تو بشنیدہ ام	قطب بن ضائع نکرد عمر غیری کہ دشت
ز آنکہ در اوقات عمر عشق تو ورزیدہ ام	تو بمن نوازشی کن دل زار و ناتوانم
لظری بکن بسویم کہ روز شوق جانم	

ہمیشہ شب بر آستان بفتان نامہ باشم گر میرم از فرقت و رخاک راہ گروم تو از غم جدائی چہ نویسم و چہ گویم ز غمت ہر آنچہ دیدم برسم اگر وصلت تو جو آگہی ز عالم من ادب نگاہ دارم	بامید آنکہ خوانی ز سگان استانم بخدا کہ در عشقت نرو و ز استخوانم چو گیاہ سال بی نم ز عشم تو ایچنانم تو عرض حال گویم غمت اردہ امانم کہ بسوزد ار گویم سخنے سر ز بانم
---	---

نہ بمن خیال داری کہ کشتی تو قطب دین را تو بران ہم اربناشی نجد اکہ من برانم	
---	--

بجاست عمد و فائی کہ باتو بر بستم سرم رسید ز زیر فلک بعرض علا خوش زابد خودین کہ من بیانگ بلند بردفسرودہ دلی شوق و قیاس کہ من برم بہ نزدیش تحفہ جان و منفعلم چہ عشم ز جو رقیبان و طعنے اغیار	بخاک پامی عزیرت کہ عمدہ شکستم از ان زمان کہ ز ہستی خویش دارم کنم حدیث عشم یار تا کہ من بستم ز جام ساقی باقی خوشتن مستم کہ خدمتی بہ ازین بر نیاید از دستم کہ با حبیب بزم وصال بہ نشستم
---	--

گویت کہ چنان قطب دین بدو پیوست ز خود بریدم و یار خویش پیوستم	
---	--

ہر آن بیدارم عشقش کہ رسوا چنان گروم من بیچارہ در کوشش ہمیشہ منتظر باشم بر آنم گردہد تو فتن و لطفش یارین گردد ہر آن لالہ شیر مردہ رو بر خاک ہ دارم	ہر آن ماہ نو انگشت نامی این آن گروم کہ شاید بگیان بگرہ وصلش شادمان گروم کہ در بزم وصالش محرم راز نہان گروم اگر دیدار او بینم ہاندم زندہ جان گروم
--	---

که میدانم که آخر از وصالش شادمان گردم اگر از هر سر سرسوی که من دارم زبان گردم	بایسد وصال دجیان بر بسته ام بهمت حدیث عشق جانان شرح نتوانم دهم اما
	گو زاید که قطب الدین سر از از جهان گشته غبار کو س آن یارم اگر بر آسمان گردم
خون فروریز اگر دست نمی پر بدم جز سر کوی عنسم یار نیابد و طنسم کی بودیم دران کوسه زوار و رستم که کنم چاک دل ریش گهی پیر بنسم مگر آن روز خوش دست نهد بر دهنم هر که عاشق نبود حفظ نبرد از سخنم	بسکه از تیغ وی آغشته بخو نست تنم وطنم گر طلبد اهل دله و عالم گر کشندم شرم کینفس از کوشش من چون کنم یاد وصالش شدم از خود بخود رو ز محشر کنم از شوق رخس صد فریاد بر د از شر خوش دلکش با عاشق حفظ
	قطب دین گشته عشق ست خدا را یار غر قه خون بگذارد که باشد کفنم
هر کس شنید سخنم دیوانه گرد نامم از شربت وصالش شیرین شد دست گاهم ساقی ز جام عشرت برکت نهاد جانم گوئی که مرده ام من وز خوشتن بجانم از خویش گز زدم دم عشقش بود حرامم	از عشق آن بر پرده هوا خام و عام معد و در دایمم گریه نابور باشم ایام عیش آمد بگر نخت محنت و غنم در کوی عشق بازان نام و نشان ندادم عقل ریده از سر مجنون عشق او کم
	ای قطب دین چه برسی نام ایشان آنرا کام در میان عشاق دیوانه است نامم

نامست عاشق رخ جانان گشتم	باورد عشق چو دم و میخانه گشتم
بیگانه هم ز خویش شدم هم ز آشنا	رسوایان خلق چو دیوانه گشتم
از عاقلان دیر گرفته کساره	مانند وحشی از همه بیگانه گشتم
دنیا و آخرت همه برباد داده ام	در عشق یار ساکن میخانه گشتم
سر حلقه ملاقیان جهان شدم	در خانقاه و مدرسه افسانه گشتم
گنج نهان خویش بویرانه یافتم	ساکن از ان بگوشه دیوانه گشتم

نبود عجب که سوخته باشم چو قطب دین
بر گرد شمع و صل چو پروانه گشتم

من در عشق تو بکسے گریبان کنم	آزاد دل و چو سنگ بود در فغان کنم
گر بربدن هزار سحر موزبان شود	وصفت جمال خوب تو نتوان بیان کنم
چون ضربای عاشق بیدل جلال	خون مرا بریز که من ترک جان کنم
هرگز چو سر عشق تو کسستان ناست	من نیز در عشق ترا داستان کنم
درمان درد پای همه در عشق ناست	درمان درد عشق ترا من چنان کنم
با وصل جانفزای تو دوزخ بود بهشت	بی تو بهشت و دوزخ و من ک آن کنم

گفتی به قطب دین بنمایم جمال خویش
خود را بجست دجوی تو زانرو نهان کنم

در بیابان عیش طالب دیدار کنم	حکمتی هست که بگشتم چو پرکار کنم
غیر ایست دمان کوی یقین نامم و نه	در ره دوست از ان فلان از اخبار کنم
پنجهشین از من بیچاره بجز صبر و شرم	عاشق در پی بختی آن بت عیار کنم

بیم شب وعدہ دیدار بود آن مہ را ای خوش آنکس کہ درون حرمش بیدار ابرمی آید و میخندد و دیگرید باز	زان سبب در دل شب دیدہ بیدار منم مدتی شد کہ بجان طالب دیدار منم عاشق زارم و خون از مژمہ می بار منم
قطب دین الکنای ناصح نصیحت از محقق چند تو کے شنوم زانکہ گرفتار منم	
بیاگز ہجرتو اے پاکدامن ندارم طاقت ہجران خدا را شگفتہ در جهان بسیار گلہا ز عشقت ہر سوا سوخت داما بہ نیکوئی شدی چون شمرہ دہر	ز غم بگدا ختم مانند سوزن پوشان رو خوبیش از من ولی چون تو گلے نبود بگلشن مرا یک سو خود نگذاشت بر تن بمہ ر دے زمین گویند حسن
ز عشقت قطب دین دیوانہ گشتہ شدہ ہر عام و خاص این قصہ روشن	
بودم آنروز می از ساغر و حلاوت نشان من از آنروز بدان دبیر جانی بودم لذت شربت و صلش ز ملائک مطلب لذت شربت و صلش زمین بہست مطلب ہمتے در درین کوی اگر مرد رہے بہند محرم اسرار کسے گردد کو	کہ نہ از بادہ کشان بود نہ بادہ نوشان کہ نبودہ سرموی اثر از ما پوشان کہ ندیدم ز می عشق کسے سرچوشان کہ از ان بودہ ام از جام میش جرعه کشان آستین بر سر کونین چو مردان نشان ہمچو خورشید بود دیدہ جانش رخشان
قطب دین فانی مطلق بختاکی گردی	

تا درین راه بود کیسر مو از توشان	
مطرب بیا و نغمه چنگ آشکار کن کوز اہد زمانہ ببرد اختیار کن بنشین ترک مردم بی اختیار کن در حق گیر و سایہ آنرا حصار کن روشن چو آئینہ دل و رخ دار غبار کن فانی شو از وجود و دہان گذار کن	ساقی بیار بادہ و بر من تبار کن رندی بخودی می عشق کار ساز کن چون عمر بقا و جهان را آید از دست خود را رسان بواجب زندان پاد کن خواهی کہ رویار بینی تو بیکان خواهی کہ محرم حرم کبریا شوی
ای قطب بین گریز دنیا و آخرت خود را بار و وقت رہ کردگار کن	
ز روی صدق خراک را و جانفشانی کن برود روی آن لبر بگری باستانی کن ز خون خود تبغیش چہرہ خود از خوانی کن مکن شش فاش اندیشہ را ز نہانی کن ز تیغ دیدن غیر شمع در دل بیدہ بانی کن بخاک و گیش و مال و عجز و ناتوانی کن	دلایر خیر و غم کوی آن لدار جانی کن اگر خواهی کہ دریایی جمال عالم آرایش اگر خون ترا بر نہ پی سہ ز تیغ او درون خلوش چون محمدا سرتا گردی برو غیر معشوق حقیقی دیدہ نکشائی نیاز و عجز نہ مون و ز سر نہد ابروی کن
اگر خواهی جمال و بینی قطب یل جان ادبی بنشین و باد لدار جانی زندگانی کن	
تا واریم ز فکر خیالات این و آن آنکس کہ غرق باشد از است بیکان	بنمای رخ پر پردہ بہن ای مراد جان میگفت و دوش بحر با و از غول شستن

نومید زان مباحش که بود ست امتحان تا آید آن نگار و نشیند بجای جان صادق نه اگر طلبه لحظه امان نگ آیدش ز زهد ریائی عابدان	موسی اگر ندید تقای حبیب خویش ما هستی وجود بت سراج داده ایم گر صد هزار جان بود او طلب کند زند می که صبح دشام بد لاری خور
چون قطب بین تو برود لعل نشین بدم زان پیشتر که نخل حیات شود خزان	
رشته جان مرا با جان خود پیوند کن چاشنی شربت مرگ مرا زان قند کن یک زمان به کو من نشیند لکم خرسند کن قوت او بهر خدا زان لعل شکر قند کن جرعه در جام این درویش حاجتمند کن	گشته ام مجنون مرا باز لعل خود در بند کن وقت جان دوان مرا از لعل خود دود بوسه آشتیان وصل جان مرا از حد گذشت طوطی جانم ندارد قوت و شکر میخورد بخیر شراب وصل تو جانان ندادم حاجتی
دو نقش پانده شد بر کس و طشت حشید قطب بین را بر وصل خویش و تمند کن	
بنای خانه هستی این بیچاره ویران کن دل غمیده من هم ز وصل خویش شادان کن بیاد ملک جان من نشیند غارت جان کن دل بخرج مار از دصال خویش شادان کن بیا ای مرهم جان علاج درد بجران کن زر و مروت بابت باندۀ خود لطف جهان کن	نگار من بیا و هر چه بخواهد دل آن کن همه که اشتاقان بود بجز این وصل تو نمیخواهد حیات خویش دیگر که جمال تو چو گل از غنچه بیرون کنخ خود را بپوشان من ز درد بخت بجران ل من غرقه خوراک تو شده کشور خوبانی دمن بنده مسکین

	دل فکا قطب الدین ارد طاقت بجران مرواریش من بجان باغین ویمان کن	
که خرابات نشین بر بود از هر خود بین با همه کس نشین یک تو با خویش نشین شیوۀ عاشق جانبا ز همین است همین فانی بمر شده در معانی بر چنین بر در خلوت تا مردان خدا دان نشین بلکه باشد بخدا در سر شیطان لعین		یا و دارم سخنی خوبر از در یمن من نگویم که نجس و نشین با مردم بگذر از خویش چو مردان کی با وصلش تا تو باشی میان دست کناره گیسو گر تو خواهی که سزاوار دو عالم باشی از خدا دور بود هر که پسندد خود را
	بر در دوست نمی روی تظلم بر خاک تا بیابی شرف از خاک در حق قطب الدین	
ز دل که در هستی خویش نغمه کن نشان کس طلب نشان پیدا کن بیا و در دل شب چهره اش تماشا کن ز خویش بگذر و یا بخود تماشا کن		اگر تو مردی دیده دست و اکن بنی که در ره تحقیق بی نشان باشد روی بزره و گوئی که طالب یارم نگویمت که همه عمر در ریافت باش
	نشان حق طلبی شیوۀ مجبان است چو قطب دین برو امروز کار فردا کن	
که شوید از پی معشوق همه جامه دران ماند محروم از آن صبا و گاه و آن خزان باشد آن دلبر جانی که بسویت نگران		بشنوید از من در ویش دای بجران هر که در کوی فنا شربت وصلش بخشد چیت این غمت این بخت این در دل شب

دربائی تو یکے و دل تو گشتہ ہزار
پیش ازین نیست درین روش کج نظر

قطب دین یک سخن گویت اور مرد ہی
خویشتن راز سخنامی ز میر گذران

ای دل اسباب رہ و بصر خود پیدا کن
تا یکی چند صفت در وطن تن باشی
پروہ بردار و مقامی کہ بہیتی بہ پسند
نیست در بال ملک شرف جذبہ عشق
بعد ازین پروہ دری از تظرت کم باشد
غرض از آمدن و رفتن تو دانی چیست
دیدہ از بہر عاشاے جالش و اکن
خیز و شبہا ز صفت بریدہ تر جا کن
پیش دلدار پسندیدہ خود داد اکن
خیز و دم مرتبہ خود را ز ہمہ بالا کن
یار گم کردہ خود را بر خود پیدا کن
یعنی خود را بہ بد و نیک ہمیشہ دانا کن

قطب دین گو ہر نایاب اگر میخواہی
چون حدت باش تو و خستہ دل دیا کن

ای دوست بہرہ سزائین و آن من
دانم کہ شعلہ شمع کو بکود و
گرد جهان بر آید و دہاکند نگار
و ارم ایست آنکہ زمین یاد آورد
حاسد بسر وحدت مارا کہ بری
من خود ز رفتہ ہم زمین بیک آن نگار
در گفتگوی وحدت آن دستان من
تا بہرہ در شوند ہمہ دوستان من
چون تیر سخت آیدہ است از کمان من
روزے کہ زیر خاک بودہ شخوہ من
بشنو ز عشق و دوست بیادستان من
در جان من نیست و نباشد زبان من

سرستانین نہان کن فلش قطب دین
من چون کہنم کہ سرزند او بکمان من

جانان جفا باہل وفا میکنی مکن من در وفا عمتد از جان گزشتہ ام از مار بندہ بر قیب آرمیدہ یارب کہ گفت آمد ناصران من در مجلس شریف پاغبار ہمدی ہر چند تیر چور و جفا بردلم زد	اراز خود بخود کہ جدا میکنی مکن تو بار قیب ہمد و وفا میکنی مکن این کار اگر برای خدا میکنی مکن درد دل شکستہ دوا میکنی مکن این از سبک لہجہش با میکنی مکن ہرگز نہ گفتنت کہ چرا میکنی مکن
ای قطب من تجلوت خود بی جمال دوست گر تو نماز خویش ادا میکنی مکن	
کیست کو نیست طلبگار تو آجا بختان کیست کو آتش عشق تو ندارد و در دل کیست کہ ز ملک قضایت سر خود را بچید نہ بنی و نہ ولی ذات ترا دانستہ اہل دانش ہمہ گرد صف صفات گویند در رہ وصل تو صاحب نظران بسیار اند	کیست کاندہ ز غم عشق تو بیچارہ جان ہمچو ذرہ بود اندر طلبت سرگردان گر بود شاہ کنی خانہ عمرش دیران ہمہ در وحدت ذات تو باندہ حیران مثل آنست کہ موسی شنید از چوپان گرچہ ذات تو نہا نیست نمودند عیان
قطب من وصف تو کی در غور ذات گوید انقدر هست کہ وصف تو بود در زبان	
دور افتادہ از صحبت جانان وطن خویش را ترک کرد جانب لہار خرام را آتش عشق بر دہستی خود را بگذار	گلخن تنگ جهان کن ایدل مسکن مایہ سود و زیان را سگی بر ہم زن نیست چیزی بر این مرتبہ از وجہ حسن

می خور آناد بزی کزد و جهان کی زادی چون شمع می بنجد و دست از می جام سانی ساتی بادۀ شوق از نو اگر جان طلبد	که بود می از جسم و حدت او مرد فگن وانکه از مستی خود هستی خود را بشکن جان شیرین بکفت خوشتر از ملک بدن
قطب دین فهم سخن گر نکند تیره دلس هر که ارادیده دیدست کند فهم سخن	
تا یکی پامال بجز بار باشم این چنین بر سر کوی غمش بیمار عشق افتاده ام ای ابل رجمی کن در مرگ من بچیل کن فصل نو روزست هر عاشق بدلداری خوش رشم آید بر کسی کو جمع بایارست و من	وز غم در جدائی زار باشم این چنین تا یکی بیمار و خوار و زار باشم این چنین زانکه من از زندگی بیزار باشم این چنین ز انجبت بادیده خو بنار باشم این چنین در جهان گشته چون پر کار باشم این چنین
گفت دبیر قطب دین این محنت از خود میکشی در زمین کی بر سر آزار باشم این چنین	
روی نمود از حرم خسرو صاحبقران آئینه بیان میشود دیده دل هر که را زنده جاوید گشت هر که در ایا گشت مسلسله زلف یار گشت جو پا بند دل جامه جان چاک کن همچو گل اندر سحر سوخت دل جان من آتش سودا عشق	شکره خوشخوار عشق جان بر بود از میان شعله شمشیر عشق زنگ زد و بد ز جان نام و نشان نش بود گر چه بود بی نشان از دو جهان نش کشید سوخود آنرا عنان تا که شوی بیگمان بامه خود هم زبان ربر و کامل کجاست تا کندم امتحان
کار بسی مشکست در ره دین قطب دین	

از راه بیابان نہ زد سچکسی در جهان	
بیداد داغ عشقت موی نماند بر تن سوی خودم بخواتی نیست اختیار گفتن بیدر دواغ سوزی دستی کند بگردن وانگہ بدین بہانہ دترم لباس بر تن	جانان بیا کہ مارا خوشیست ہاتو بودن سرم را تو دانی و اتم کہ سے تو اسے خوشحال آنکہ روزی بایار دلفروزی شبہا بکنج خانہ بان خود کنم نسان
ای قطب دین ہجران خو در چنین مکان سرور را و دادان این نکتہ است روشن	
شب ہمہ شب زانکہ باشد فکر عشقت کار کس نہار دچارہ درد دل افکار من زانکہ نیکو نیز نہ رہ آن بت عیار من ہم گرد در غم عشقت کند تیار من از ملامت میفراید گرمی بازار من شد یقینم کہین ہمہ شد پردہ پندار من	شب نیاید خواباندر دیدہ بیدار من من در فیض عشق ہستم انجین زار و نجیف کی سلامت میتوان رفتن و ناموس نام درد عاشق را و دانی نیست غیر از درد عشق بی ملامت چون اردم سچکسی لذت ز عشق تا امید از دین دنیا گشتم و از قیل و قال
دشت پنهان قطب دین سودا عشقت از گیسان آشکارا کرد عشقت دیدہ خوبار من	
بادشاہی تو دمن بندہ ات اگر اتم کن بی سرانجامی من دین سرانجام کن غیرین از شربت و بدار خودت کام کن کشتہ جانب خوشم کن و شادانم کن	یار باز عشق خودت فارغ از ایام کن بی سرانجام و بسیار بریشان احوال گشتہ است کام من از محنت ہجران تو تلخ دور افتادہ ام از بزم صالت ای دوست

از بجار گریخت عزتہ انعام کم کن از می عشق خود باید دست می شام کم کن	نرا آتش عشق تو دسوخته و شنه ترم بنجو دی خواهم دستی که زہستی بہریم
تا یکی قطب بین از ہجر بود نالہ کنسان مژدہ وصل رسان گیرہ و پیغام کم کن	
بشنو حکایتی تو ز بہر حسد از من در کوی سست کس نبردہ بہ مکر و فن در طور بنجو دی خودت کوش و دم مزن آنکس کہ سرخ باشدش از تیغ او کفن	ای ز اہد فسرده خود بین و پیر سخن از خود میرا شودت عشق او حلال چندین ز طور در رہ مردان مرن تو لا دانی شہید خنجر خونخوار عشق کیست
ای قطب بین نخست غم درد عشق بار خالی مباد یک نفس از درد او بدن	
نہوانم کہ اتان کوے نہسم یا سیردن یک میترسم از آن فرد کہ گروم محبتون و مبدم دردالم گردد از آن فردا فردون ہمچو من سوخته نیست نہر بر گردون عاقبت تا چہ کند نیست قرارش اکنون	پاے من بر ستر گوی فرد رفتہ بخون خون دل بنجوم و صبر جمیلہ دارم ہر زمان جلوہ کند یار باند از دگر سو ختم ز آتش سودای غمش ستر پایا عشق او عقل ز سر بردہ دارم ز دل
قطب بین نیست جانا رجو بقالی بقین ہر چہ غیر از غم عشقت ز دل کن نرن	
وز کثرت مجاہدہ تن را حلال کن ہستی خویش در رہ او پائمال کن	ساک پیادہ و برہ ز دا بجلال کن خواہی کہ محرم حرم گیر یا شوے

و رہا بدت زبان تو گرد زبان عشق خواہی کہ روزی یار بہ بینی تو بیگان در بایدت کہ در دجہان معتبر شوے	در کوی عشق ترک تخیل و زقال کن ملک وجود خویش چو آب زلال کن ہر روز و شب دلت بجد اتصال کن
ای قطب بین بسوز چو پردانہ بال و پر و آنکہ ز بال دہسہ خود پر د بال کن	
روزی کہ مرگ آید و گیر د عنان من جانم زن رہاید و دلدار جان دہد چون سز خاک تیرہ برآم در نیخان ہر کس ز عمر باش بسر خاک میرسد بر ہم زغم ز شوق وصالش ہشت برا	کو تہ ز ذکر دوست مہاد از بان من سازد بہ پر تو رخ خود زندہ جان من خواہم کہ کوی یار بود آشیان من بومی دفاش بشنوی از استخوان من بوی اگر نباشد از ان دستان من
خوانند قطب بین ہمہ شعرتو عاشقان چون شد حدیث عشق ہمہ دستان من	
ما را دلیست در غم دلدار تا توان ہر کس کہ بار ہجر نگاری کشیدہ است از بسکہ پائمال غم در گشتہ ام از مالہ ہای زار من اندر شب فراق یار چہ ساعتی بود آن ساعتی کہ یار از زیر بار ہجر کند جملہ را خلاص	در زندگی خود ز غمش آدہ بجان واند چہ میکشم من مسکین و ناتوان کے آستان شود ز دہان بلم فغان آباد چون خرنیہ من کیست در جہان آید ز راہ دور نہر دیک انس و جان آید درون گلبن عشاق بیگان
ای قطب بین خوشست غم در دہجہ یار	

ایسید وارباش که وصلت بود از ان

ساکب بیا که رمزی گویم ز کار دانا
این راه را نشانی از هر مقام گویم
زین راه آمدی تو نیست قدرت یار
امروز گزیده می ز نهار عبور بیشک
انگاه طور دل دانا گویم از نشانی
گاهی ثواب بینی که جانهای روشن
من بعد سر طور است یعنی ز سر باطن
هر چه حضرت حق در عالم آفریده
ز نهادگر نشانی در نفس خود بیابی
که حال زنده دانی که حال مردگانرا
بر شود گر بالا یکیک مقام میرو
اندر مقام هشتم کانرا بود حقی نام
در روی چو حفظ آری از خویشتن میری
طور حقی چو دیدی از خویش ار سیدی
خاصیتش گویم لیکن محال باشد
هر اسم را سببی آنجا پدید آید
زان طور چون گذشتی در جستجوی بر
در هر مقام بیشک جمع فرشته بینی

روشن کنم بیابان از راه اهل عرفان
توفیق گریه بخشد پروردگار لعلقان
لیکن بشد فراموش پس نور راه ایشان
فردای روز محشر حسرت بود بچوان
گاهی شگوفه بینی که میوه های لوان
گاهی ستاره باشد که مهر و به درخشان
یابی از نشانها از هر چه پست پنهان
باشد تمام آنها در اندرون انسان
باید که همچو مردان دایم حذر کنی ز ان
بے پروا تو جالی زینها عبور توان
سیری بکن چو مردان بالا چرخ گردان
شاید خوری چو مردان جا دا بچوان
وانگاه زنده گردی از همه جا جان
رنجی اگر کشیدی گشتی ز اهل عرفان
آنجا بشو چو مردان موصو اسم رحمان
اندر غلط نباشی از روی عقل میدان
فارع شوی تو دیگر از کربا شیطان
دانی شود چو انسان هستی ز تو گزینان

ہر گہ ترقیاتے واقع شود بہ معنی از دور یا ز نزدیک چیزے اگر نہ بینی از ہر مقام رمزے گفتم اگر بہ بینے باشد و گر کششا از سوی یار جانی چندین مقام دیگر در راہ مرد باشد اندر بیان اینہا دریای آب و آتش بسیار مرده باشد در ہر مقام جاہل چندین عجب کہ گفتم ہستی تست بیشک از راہ درو مندی این راہ راہ میرو ای سالک طریقت در رہہ خلل میاور زیرا کہ اندرین رہہ باشد حجاب بسیار	انست کیش باکان راہ طریق یزدان تا محض رونگردی ملک تو نیست میدان دانی کہ من چہ گفتم از راہ و رسم دوران چون برق میرو درہ عاشق ز خویش حیران لیکن تمام آنہا بر مرد گرد آسان بہد و بشمار ستای سالک سخندان از غرق کی رہاند جز پسہ کامل آن از خوشیتن میری جانت رسد بجانان شاید ز وصل جانان درد رسد بدلان رفتن ادب نباشد در راہ او و ہر امان چون مرغ تنیر و باش لیکن ز خویش طیران
--	---

ای قطب بین فنا شو گر وصل یار خواہی
دانم کہ میتواند ما را ز خویش پنهان

آخستہ گشتہ غنچہ دل تہ تہ بخون چون سوزنی گداختہ از آتش فراق ہر کس علاج درد دل خویش میکند مجنون شدم ز درد غم یار خوشیتن چون عقل عشق ہر دو ہم سازگار نیست	خون دل ست کز مرہ می آیدم بردن از بسکہ بار ہج کشیدم شدم زبون من درد خویش میطلبم و میدم خردن تا شہرہ جان شدم اندر جہنم کنون فرزانہ نیست ہر کہ نیفتاد در جہنم
---	---

گویند قطب دین برد از عشق تو بہ کن

امن تو بہ چون گنیم کہ بروست ہم درون	دارم دلی ز ہجر وصال تو ناتوان از من نماندہ نام و نشانی بجز خیال گشتم شہید بخت عشق تو بار بار تا چند زین کہ رو تو کس دید یا ندید چون ہر چہ بہت فانی وصل تو میشود	دوستی وجود خودم آمدہ بجان گشتم چنان ز ہجر تو منیو بہت آنچنان بسیار کردہ برہ خویش امتحان داریم ماجرا کہ بیانش نمیتوان کس را مجال گفت و شنو نیست در میان
بشو قطره دشت تو غرقہ دریای قطب دین وز قیل و قال مکر کن اندر جہان دہان	میچکہ خون از مژہ از در ویدہ ران من کی تو انم از سر کوشش قدم بیرون نہاد ہر کسی از بہر ایمان عجز و طاعت میکنند نیست امروز غم عشقم کہ از روز ازل من ہلک ہر دو عالم کے برابر میکنم ہر سحر در آرزوی روی خوب آن نگار	آرزوی وصل دار و دیدہ گریان من زانکہ باشد آرزوی وصل او در مان من در عشق یار باشد مایہ ایمان من تخم در عشق بودہ در دل ویران من گر شود روشن زور ویش کلمہ اخوان من بگذرد از آسمان نامہ دافغان من
وصف دیدارش مجوز قطب دین کو نازنین میناید روی خوب خود بہن پنهان من	تا زودہ در جانم آتش آن بت عیار من بسکہ از سودای عشقش یاد ہو باشد مرا تا خلیدہ خار خار عشق جان در دم	میرود در برج گردان آہ آتش بار من زابد از افسردگی حیران بود در کار من صد ہزار گشت شگفتہ در دل افکار من

ہر گہ از شوق وصالش من بنالم بگیان غیر بارہ نیست در کوش از ان از بخودی بسکہ خونین ساخت تیغ عشق و لبر سینه را	در خروش آیند خلق از نالہای زار من ہمہ من نیست در کوش جوی آثار من خون نمی آید برون از ویدہ خونبار من
قطب دین از درد عشق یار کس چارہ نیست از ان تر روی در دیند سر بسر اشعار من	
ای منم یار بزدرد عشق بیمار اینچنین بر سر بازار عشق ہم پای من خون جگر نہستم و لگیز لہجو ہم کہ باشد بردوام یک نظر گر سویم اندازد و میرم در زمان گر بروزی صد ہش منیم ہم صد بار جان شیوہ عاشق کشی نیکو بدست آورده است	کس مباداد در جان بیمار بی یار اینچنین لب ہجر یار خشک ویدہ خونبار اینچنین درد او در دل مرا تا دور دلدار اینچنین با خود ہم پہلوی خود بگذارد آن یار اینچنین داوہ ہم جان غریز خویش بسیار اینچنین کس ندیدہ دلبر زیب و عیار اینچنین
زندگی در تیغ عشق یار باشد قطب دین از ان شدم من کشتہ تیغش بکسار اینچنین	
کیست کور نیست در فلک زردی و تو تیمست ممکن در ہمہ آفاق از پیر و جوان من ندیدم در ہمہ عالم ولی جانان کہ او زورہ و شاد در جان کس کہ دیدہ مفلسی در لطافت نیست ہمتایت از انزو عاقلان ہر کجا رفتم شہیدم در جان خاص عام	تا نباشد قبلہ رویش خم ابروی تو کو نباشد مائل سرو قد دلیجوی تو رشتہ جانش نباشد بستہ ہر موی تو بود سرگردان بعالم ہر جست و جوی تو در نماز عشق دارند رو دل در سوی تو بر سر ہر کوچہ و بازار گفت و گوی تو

	قطب بن را آرزوی تو ز حد و عد گذشت آرزو دارد که بنشیند در می پهلوی تو	
کز ہمد می کہ دل بہ کشاید دے ازو کوشش کن و کیش می عشقش سبب ایوای تو اگر نگذارے خودت بہ او قلع چراشوی تو ز دبر بگفت و گو ماندہ بیاض و ضیاءے تو کو کو از خود پرست لذت دیدار او محو		خواہم بصد زبان کنم اظہار و صفاد ساک چین لول مباحش از فسر دگی لطف خد ہست گشتہ تر در ہر وسیع ہمت بلند دار کہ بینی جمال یار از پیش دیدہ پرودہ پندار دور کن از جان برید سیر طریقت شوای پسر
	کار رقیب طعنہ بود قطب دین بے در راہ ہر چہ ہست ترا دارد او برد	
سز زمان چون نل حال شود دلشاد کو مقبلے بر در گش از بندگی آزاد کو ہمچو بلبل بر سر کوشش ترا فریاد کو زاد را ہش ہمتی باشد ترا آن زاد کو در شام جان جو بوی تست مارا باد کو		در رہ دبر ولی کز عنعم بود آزاد کو برورش از بندگی یابد شرف ہر غفلے گر تو روزی دیدہ رخسار گل رخسارہ در حریم وصل دبر کے ترا نقد گزار ہر سیمی کز سر کوشش صبا آرد خوش است
	قطب بن عزت ندارد پیش مالک عراق در رہ تحقیق ملک دل ترا آباد کو	
در دل مراد گر نہ نشیند در اسے تو چون کس بزندگی نشود آشنای تو		ای یار نازنین دل و جانم فدای تو از تیغ و تبر عشق بیا خون من بریز

بادولت وصال برابر نمیکند مجنون عشق بند برنجیز لطف تست زاهد شگفته باش که جنت مقام تست	با خسروے ملک سلیمان گدای تو پایش کشاکش زد به بند لقاے تو باشد بهشت عدن مقامت برای تو
یک جو نشان ماند ز هستی قطب دین فانی شد از خودش که بیابد بقای تو	
هر که روشن شود از شمع رخت محمل او حاصل از عمر توئی لذت عمر تو بود شود از سود و زیان و جهان و آزار او شکر فیض تو چگوید دل محنت زده همه شایان جهان بر در آنکس آیند خلق عالم بطواف حرم کعبه روند	حل شود در دود جهان هر چه بود مشکل او هر که دور از تو بود نیست جوی حاصل او هر که باشد بسر کوی غمت منزل او که گلی چون گل روی تو شگفت از گل او گر تو یک راه کنی جای درون دل او خانه کعبه کند طواف دل مقبل او
قطب دین تانشوی پاک نه بینی او را ز آنکه یا کان شده اند از غمش قابل او	
در ره فقر و فاقه یکدل ز خود و ارسته کو هر کرامی بنیم از وسواس دل و رنج یاس خود در شتی اندرین راه از شکست آید یقین هر کجا بنیم مریفی او ز روی خسته است خلق عالم جلوه دل در ملک فانی بسته اند هر کجا رفتم شنو دم دعوی لاوت از کسان	رشته دل قابل در هر جانان بسته کو قابلی در راه حق از خوشنشین و ارسته کو اهل دردی بیدلی در راه حق آشفته کو بر سر کوی محبت یکدل از غم خسته کو رشته سودای عالم را از هم بگسته کو راه درسم یار را یک تن بگو و بسته کو

قطب بین بسیار دارد دل بهر سو رشتها رشته دل را ز بهر یار جانی بسته کو	
عاشق شوریده از عشق بر خوردار کو یکدل ز تیر غم عشقش بگو افکار کو دیده در جستجوی وصل و خونبار کو چون گل رویش گلی اندر همه گلزار کو غیر ازین صورت بگویش مرد معنی دار کو سالک ارشده از خویش تن بیزار کو	دیده از خواب غفلت در جهان بیدار کو مرهم بر جان نگارست وصل آن نگار وصل آن دلدار از خون جگر آید بست اگر چه در عالم شگفته سر سبز گلزار یک بگذر از صورت اگر مردی معنی راه بر هر کرا دیدم به عالم میل سو خویش شست
قطب بین تا کی نه بینی روی یار خویش را دیده در راه معنی لائق دیدار کو	
بیگانه هست کی بود او آشنای تو روز است گفت بلائی فای تو تا نگذر روز خویش نه بنده فای تو یابد حیات زنده شود از بقای تو باشد نوای بهر جهان نوای تو این دلم نیست که باشم گدای تو	در کوی تو هر آنکه ندارد وفای تو مارا وفای عهد از آن با تو محکم هر کس آرزوی وصال تو میکند از زخم تیغ نیز تو هر کس شهید شد از روز بنیوائی خود نیست غم مرا کی عار آیدم ز گدائی خویش تن
عمریت قطب بین رضای تو راضی است باشد رضا او همه اندر رضای تو	
زود بسطنت رسد هر که بود گدای تو	تو که خدای جمله نیست کسی درای تو

جان ہزار ہجومن بادہمہ فدای تو نیست غمی اگر کشم محنت و غم برای تو قبلہ جان ترا کنم درو دلم ثنائی تو	بر سر کوی عشق تو کشتہ شدم ترا چہ غم شہر بشہر کو بگو با غم تو سفر کنم درو دل شب دعا کنم طاعت لی ریا کنم
قطب دین بندہ گدا بر سر کوچہ بلا بیج نخواہد ای خدا از تو بجز نقای تو	
اگر اگر خود در صدف چہ حاصل ازو بہ بین تفاوت ہر یک تا طے کن و گو ز تختہ دل خود حزن عشق یار مشو بغیر در غم عشق یار هیچ مجو	صدف بود دل اسرار عشق گو ہر او بدل ز عشق سبب فیض ز صدف باران باب زمزم و کوثر اگر تو اہل دے مکن خرید تو آنرا کہ غیر دوست بود
بگو شمع آنچه توانی ز خود مشو غافل غزیر من نشو پند قطب دین نیکو	
حاصل ازو بغیر الم چیست بگو چون سحکس درست ندیدست عہداو آنرا کہ درد عشق نباشد ازو گو زیرا کہ نیست رشتہ عشق اندرون او از آب می تو باطن چہر کین خود بشو در کش شراب وحدت دہر بسو بسو	چندین دلا ز بہر جان چیست جستجو از زبال دہر عمد و فاس طمع ہر او عشقست ہر چہ هست بدینا و آخرت زابد بگو و حرف و زنا ز خود بسوز چہ کین ست باطن تو ز زہر یابی خوش اگر مرد قابطے سخن بندہ گوش کن
ای قطب دین تولدت دیدار بار بار باہر کسے گوی دیوش این سخن ازو	

عاشق کہ بر کشد ز دل گرم خویش آہ آنجا کہ لطف عام تو گرد و شمع با لطف تو کو بہا سے گنہ را وہد بباد سرگشتہ ایم راہ بقصد نے بریم دلشاد کن گدا می سرکوی خویش را در دل نہا ندغیر تو اندیشہ دگر	سوز و زہر برق آہ دودھ خرمین گناہ اندیشہ کے کینم ز شیطان رد سیاہ قہر و طاعت ہمہ را میکند تباہ ما را دلیل خویش شود ساز و براہ گیر دگداتنغ ہمیشہ ز بادشاہ تو ہم گواہ باش کہ دارم ترا گواہ
	اندوہ محنت و الم آمد سیاہ عشق بنگر کہ قطب بین شدہ سرخیل آن سیاہ
مردہ باد امی جان سراگان یار زیبا آید چشم معنی باز کن بہر تماشا سے خوش پاک کن دل ز کدورت زانکہ غلو گاہ عشق بیست شود از خویش آنکہ با وصالش بیست	دلبری کو از تو پنهان بود پید آآمدہ زانکہ آن دلبر برآہ چشم تنہا آآمدہ ہر دے کے باز و در راہ مولا آآمدہ وصل او بند کسے کو بے سر و پا آآمدہ
	قطب بین گر مرد را ہی دیدہ دل پاک کن تا بہ بنی روسے آن یاری کہ یکتا آآمدہ
من کیستم زہستی خود دار میدہ بی لطف دوست ہیچکس از خود نمی رڈ من کیستم کہ نام نشانی بود ز من آنکہ دیدہ اند جمال حبیب خویش دانی کہ کیست بحر مملو سراسر آید	از خود در میدہ دیار آرمیدہ از خود سعی خود در میدہ آفریدہ در راہ عشق بار امانت کشیدہ دار ز غم مرومک دیدہ دیدہ از خود در میدہ بوہالش رسیدہ

	رندی دلا دہالی از خود بریدہ	دانی بکوی دست بقصد کہ میر	
	ہر کس کہ حال قطب دین برسد ز تو بگو در راہ عشق شربت وصلش چشیدہ		
	ز قیل و قال خیالات این آن رستہ بیاد دادہ حیات خود و ز جان رستہ خود از میان شدہ از سود و زیان رستہ بیا طغش بود از انس و جان رستہ بیار ہمدم و از صحبت کسان رستہ بظاہر انجلائق مگر ز جان رستہ	بکوی عشق دلی باید از جهان رستہ از خویش رستہ دور در محو گردیدہ حیات ادبہ بقای حیات یار بود بظاہر انجلائق شست و خاک کند بدست خلوت تار یک کنج تنہائی درین پیش مکان ز لاسکان خیر	
	سعادت ز پی قطب دین بود آنرا کہ یار گشتہ تمام او خود از میان رستہ		
	با وصل تو خو کرده وز غیر تو بریدہ عالم ہمہ آرائی از حسن پسندیدہ چون نور اگر باشی در مردنگ دیدہ پیدا و نہائی تو اسے دلسر بگزیدہ از وصف بیان دور کس مثل تو کی دیدہ حیرانم از ان کس کو عشق تو نہ وزریدہ	تا دیدہ ترا دیدہ ای یار پسندیدہ آئی تو کہ یکتائی در دیدہ مینائی از عاشق شبہ ایت پنهان نبود راز بے نام و نشانی تو در عالم روحانی تو در پردہ مستوری نہ آدم و نہ عوری زابد کہ بود خود و ہر گز نہ رسد در تو	
	تا قطب دین از ہجران گشتہ است ترا خواہان در دادی جے پایان راہ تو نور دیدہ		

ہر کہ در راہ حقیقت سپہ ہمت تاختہ ہر کہ غیر از راہ حق نبود او برگشت ز د خلق عالم را چو دیدہ ساختہ بایکد گر پاک کردہ دیدہ دل از کرد و بعد از ان ہر کہ آنرا دید کہ دل پاک نبود از غیباً ہر کہ محرم گشت در خلوت سیری و صلی	اول او دنیا و دین خوشتن در باختہ خانہ دل را از منہ غیب او پرداختہ او معشوق حقیقی خود اندر ساختہ دیدہ بر رخسارہ بی عیب یا رانداختہ از عیوب خود و سرسوی در آشناختہ ہمچو سوزن خویش را اول از خود بگداختہ
	قطب دین از سر برون کن ہر جہ دار عیود زانکہ با غیب را آنرا کے کسی بشناختہ
کسی کہ او ز دلارام خود جدا مانده ہر آنکہ پیشتر از مرگ خوشتن مرده کیکہ خرمن ہستی خویش دادہ بیاد بنجاک در گہ آنکس خوشست رو نیاز مجز ز ابد خود بین نشان راہ خدا کیکہ گشتہ بود آشنای بحر وصال	گدا می ہر دو جہان ست بی نوا مانده مگوئے مرده کہ او را بحق بقا مانده یقین کہ ما و نش رفتہ و خدا مانده کہ او ز ہستی موہوم خود سوا مانده کہ خود پرست شدست و ذراہ و اماندہ جد از خدمت ہر خویش و آشنا مانده
	از و کند سخن در عشق قطب الدین کہ درد او پرہ عشق بے دوا مانده
اسی بہ شفقت دلیل راہ ہمہ عیر تو سبج جا آئی نیست ما ہمہ بد کنیم و بد باشیم	ما ہمہ بنسہ و تو شاہ ہمہ در دو عالم تو کی آئہ ہمہ در برابر تو نیک خواہ ہمہ

سستی از تیر از مرحت ست از تفت آفتاب روز جزا مرحت بہر عایمان باشد	شست و شو میدہد گناہ ہمہ سایہ لطف تو پناہ ہمہ قول لا تقنطوا گواہ ہمہ
قطب دین از تو جز تو کے طلبہ ای تو مقصود قبلہ گاہ ہمہ	
کسی را نیست چیزی خود ز جان دعای میکنم از روی زاری یقین دانم من بدکی پسندی ملک را نیست تاب بار صلت تو آن گنجی کہ در ویرانہ باشی	ولی باشد بسی جانان از ان بہ خداوند امر آن دہ کہ آن بہ کہ باشد مہر تو از مادران بہ مرا خم پشت زان بارگران بہ مرا ویران ز عشقت خانمان بہ
برای قطب دین از ہر چہ باشد بود ذکر تو گفتن ز انبیاں بہ	
فرغ روسے تو مار از ماجرا کردہ ہمای عشق تو بر سر کہ سایہ افکند بدین لطیفہ عجبے خوشم کہ نہانی بسعی خویش نشد کس ز خوشتن فانی بان غنچہ خونین دلش شگفتہ بود مکن طبیب مد اوای جان بیمارم	ز خویش فانی دبا خویش آشنا کردہ ہلک دنیا و عقباش بادشا کردہ نشان تیر عنم عشق خود مرا کردہ شراب شوق تو اور از خود قنا کردہ کسے کہ جامہ جان از غمت قبا کردہ کہ در د عشق ندیدم کہ کس دوا کردہ
کسی اسیر غم عشق اوست قطب لدین	

	کہ خویش را بدت ناوک بلا کرده	
تا غمش ہمیشین ما گشته تا بدیدیم نور رویش را تا نموده چو گل ز غنچہ جمال گشته و اصل بذات آنحضرت از خود و غیر گشته بیگانه ہر کہ دل کرد همچو آئینہ ہر کہ حاجت ما ہمہ روا گشته دیدہ ما ہمہ صبا گشته جامہ جان ما قبا گشته ہر کہ از خویشتن فنا گشته ہر کہ با وصلش آشنا گشته دش آئینہ خدا گشته		تا غمش ہمیشین ما گشته تا بدیدیم نور رویش را تا نموده چو گل ز غنچہ جمال گشته و اصل بذات آنحضرت از خود و غیر گشته بیگانه ہر کہ دل کرد همچو آئینہ
	قطب دین را عیب خود دیدن ہر سر موے دیدہ ہا گشته	
نہال ہمتم بالا گرفتہ دلہم از بخت گاشنا گرفتہ مرا نسکر کہ سرتا پا گرفتہ من بیچارہ را تنہا گرفتہ چو جا در دیدہ بینا گرفتہ		غمش تا در دلم ما وا گرفتہ شدہ تا ہمیشین من خلوت مثال شمع در سوز و گدازم ہجوم عشق او اندر میانہ بد و بنیسم ہر انجیر کیہ بنیسم
	مجو از ہمیشین ای قطب من دل دلش را آن بت رعنا گرفتہ	
گشتہ ام از گنہ خویش پشیمان توبہ چونکہ بر نامدہ است از تن جان توبہ مدتی بودم اگر تابع شیطان توبہ		یارب از جرم گرفتاری عیبان توبہ پیش از مرگ یقین ست بود توبہ قبول روی بر خاک درت می نہم اینک بہ نیاز

تا آید از روز خوشیم کمر ای دست که من عفو کن گر سخنی گفته ام از راه خطا آشکارا و نهان کرده ام آید و گناه	کردم از روی ارادت ز گناهان توبه کردم از جمله سخنها می پریشان توبه میکنم از گنه ظاهرو نهان توبه
قطب دین ز آتش اندوه دمت بگدخت پیش زاندم که بود ز آتش سوزان توبه	
تا ز دیدلم آتش عشق تو زبانه در بادیه عشق تو شد سینه فگارم در خانه کعبه نردم بی تو من آید و ست برید ازین تیغ تو سرهای شهیدان امروز مکن قتل من آید دست که فردا رسوای جهانم نغم عشق تو زانرو	فایع شدم از فکر کم و بیش زمانه نان ناوک دلدوز دلم گشت نشانه عاشق چه کند خانه بی صاحب خانه دست نشد آکوده ولیکن بیانه وامان وصال تو بگیرم به بهانه گویند حدیث من مجنون به فسانه
بنگر که چه قطب الدین دارد ز سر شوق تکرار و سرود و غم عشقت بترانه	
کس نیست در جهان چو کس از عشق باز به در راه عشق سالک انفسوده خوب نیست دل از دو کون پاک به بردارای غم ز به یک آه دردناک که عاشق کشد ز دل یکیا بنفس خویش هیران مرد کونهاد	عشق حقیقتش بحد از مجاز به بگداز همچو شمع که سوزد و گداز به از هر دو کون عاشق ادبی نیاز به از روزه و نماز بهر در اند به بیشک از آنکه رفته براه حجاز به
نبود قبول منکر دین شرع قطب دین	

	ایں درودی مردم منکر فرار بہ	
بصحن بانع سرو از پاشسته ز گلزار جان ہرگز نہ رستہ ہمیشہ دردلم خاری نشسته مرو از پیش این بیمار خستہ از مرغیہ نو یکسر گستہ		بخوبی تاقدت از جای جنبہ گلے همچون گل روی تو زیبا بود از خار خارشفت ایدوست طیب درد بیمار ان عشقے شدہ پیوند با تور شستہ دل
	جمال خود قطب الدین پوشان سنخی بر روی سائل در نہ بہتہ	
خوشست جام می از دست یار بی درجے ز ذوق بادہ ساقی کنیم ہمت کے ز اندرون صراحی صدای غفلت مے بہ پیش چشم حبیب و بگوش نغمہ نے چہ سود زانکہ بگوئی سخن ز روم و زر کے چرا کہ عہد وفا کسندیدہ ہست از دے		رسید فصل بہاران گذشت جلدی مگو کہ اینہمہ غوغای باد ہویت چیست بوقت صبح بود قوت روح مستانرا بوقت حال عجب نیست گر شوم خاموش اگر توحی طلبی گوشہ گیر چون عنفتا ز زلال دہر مدارای غریز چشم وفا
	اگر تو مرد رہی نپند قطب دین بشنو بگفتنت سخنے راست تا بگوئی کے	
جان مرا بہ تیر ملامت نشان کنی پشت مرا خیمہ ہسان کمان کنی از پر تو جمال خودت شادمان کنی		تا کی ز تیغ حجب دلم خون نشان کنی تا کے زیر بار فراق وصال خویش دارم امید آنکہ دل غم گزیدہ را

باشی نہان ز دیدہ ہر بے بصر سے	جا در دیون دیدہ صاحب دلاں کنے
بر سر کہ چرتوے ز جالت فگندہ	فایغ در از مایہ وسو و نریان کنی
آنرا کہ سوی خویش کشی از کند شوق	آنرا بسوی غیر ز دیدن نشان کنی

ہمدم پیشوی بخدا قطب دین دے
در عشق او مگر کہ تو از کار جان کنی

لذت عشق بیشتر از ہر بخیر سے	ز انکہ اورا نبود دانش ہر بی بصر سے
بگذر از ہستی خود ز انکہ یقین میدا ہم	تا تو باشی نہ کند سوی تو ہرگز نظر سے
از دل شب بسر کوی تو بے خود آیم	ہم شکم آید کہ رو در سر کویت دگر سے
دعوی عشق کند با خودی خود ز اہد	عاشق آنست کہ زو پیچ نماید اثر سے
جان شیرین بدہ و طالب دیدار بشو	نزد و لب نبود بہتر ازین ماحضر سے
بسختی راست نیاید کہ کنی دعوی عشق	عشق چیز نیست کہ آنرا نبود یا دگر سے

قطب دین خرم ہستی خودش داد بیا د
در رہ عشق نباشد بہ از غش ہنر سے

فلک تا کی مراد رنج محنت بینو اداری	بصد اندوہ و خواری از دلا راجم جدا داری
تو از ی دیگر از اہل ان عشق و شادی	ہم از روی ہر جمعی ہسی جو روحفا داری
نروید از گل من غیر خار محنت و عشت	رقیب و سہ را با ہلرا ان عیشہا داری
اگر یک خطہ فایغ مشوم از محنت دوراں	ز روی کلفت و خواری ہمن ماجرا داری
بر آور حاجتم و نہ گریبان چاک خواہم کرد	بدہ دادم گر امید ی بدیدار خدا داری
کلی گز غنچہ سرون کی بد و خندان کند بیا	کنی شہرہ آنرا سوی ہر برگ نو اداری

	ندارد عالم فانی بقائی چون کس برگز ندارد قطب الدین برگز از خوشم و فادار	
گشته ام عاشق و شیدای تشنه بی نشانست نشان منم جاگشته عیان نتوان گفت که گوشه نبود دلسرا مردم دیده ندارد که به بیند اورا صورش را نبود شلی و شل در عالم پرده آویخته در پیش رخ و پنهانست عاشقان با همه سوا شده در پیش یک		که ندیدست و گردیده چو از زیبائی بی زبانست سخن میکند از هر جائی که بود از سر سر پرده سخن شنوائی کس ندیده به از درد و جهان بینائی در لطافت صباحت که بود یکتائی یک ظاہر شده در دیده هر بینائی کس ندیدست چو من در ره اور سوائی
	پرده در روی سخن گریه کشد قطب الدین میکند قسم سخنهایش دے دانائی	
ولا در راه وصل یا را اگر از خود نهان گردی اگر دست از وجود خود فرو شوی تعیین انم چو گوئی گریه بر اندر خم چو گان عشق افقی ز جام وحدت و لبر اگر یک قطره مینوشی		بمعنی از وصالش آشکارا شادمان گردی درون خلوت او محرم راز نهان گردی روی فتان و خیزان در آن لستان گردی ز مستی بر سر آن کوی رسوای جهان گردی
	درین ره همت عالی ترا بیدل بکار آید که فارغ از وجود خویش از سود و زیان گدی	
اسرار عشق را نکند فهم هر دے داروی درد عشق ندارد طبیب		هر دم از آنکه هست در انکومی مشک این درد را شفا طلب از پیر طے

جویای درو عشق بود پیر کاٹے آنرا کہ درو نیست ازو نیست حالی بیدر کس ندید درین باہ واصلے ہرگز ز عشق تو بہ نکرست عاقلے	ہر ناقبول را بنود تاب درو عشق حاصل ز عمر غیر غنیم درو عشق نیست مشتاق وصل نام و جویای درو او عاقل نہ باشد آنکہ کند توبہ اذر عشق
ای قطب دین بجوی تو در مان درو خویش ہرگز نکر در ترک غنیم عشق مقبلے	
ساقی بجوی و نغمہ چنگ و رباب و نئے کز خم و حدتش بودت ہای ہوی ہے باید مدام نالہ کنی بر درش چونے نبود درست در رہ تحقیق عشق وے تا بہرہ ور شوی ز تجلی اسم حے در جستجوی دلبر خود باش پے بہ پے	ایام گل ارادہ کن غیر جام مے باید کہ غیر ازین نہ کنی بیج آرزوے در مان درو عشق چو درو نیست بیگان ہر کس ز ہجر نالہ کنان ست ہمچو چنگ گر وصل یاد بایت از خوشستن بمر بخشین بکنج خلوت تاریک بار ہا
از راہ بخودی بسر کوے عشق آے اسی قطب دین کہ تا بشود راہ عشق طے	
یقین دایم کہ محرم در حرم وصل جانانی برو و از وجود خوشستن شوگر مسلمانی تو عاشق آنگہی باشی کہ داد از عشق بستانی نیابی رہ تو در کولیش بہ عشق دلبر جانی چنین غافل چرا چون مردگان آب حیوانی	ولا در عشق یا ز خویش اگر از خویش بیسانی چہ حال اب مزم خرقہ گر شوی تو صد توبت شنیدی گفتگوے عشق را آمانہ عاشق لکوی عشق نتوان پا نہادن با تعلقما لکن پرواز در طور خفی غسل طریقت کن

چون خور دی آب حیوان نندہ جاوید میگرددی	شوی موصوف ہر دم با بھلیہای سحانی
	رموزی گفت قطب الدین راہ نتر جانان کنی فہم سخنباشش اگر مرد سخندان
ولا در نرم وصل یار خود گراشنا گردی چہ حاصل نہ آنکہ در ظاہر توداد از علم بتا نباشد معرفت گر صد کتاب علم بزوانی بدان با بخودی آنرا کہ دیوانہ شوی عاقل نشین در کنج تنہائی و دنیا را و داعی کن شنیدم یک سخن یکا ہ آن لدا رجانی	بمعنی از گدائی بگذری و بادشا گردی از ہستی وجود خویش بیاید فنا گردی من آنرا معرفت نام کہ تو از خود فنا گردی من آنرا بخودی دانم کہ از ہستی جدا گردی از خود چون بنوا باشی ز دلبر بانو اگر دی از خود چون بگذری بکراہ بیشک سوا گردی
	حدیث ہستیت اسی قطب دین سان بود لیکن ولی مشکل بود وقتی کہ از ہستی سوا گردی
اے از تو بہر زبان نشانے در خلوت ہر مرید و پیرے ہر کس کہ بکوے تو فرو شد باشد ز وجود تو ہمہ چیز در ہر چہ نظر کنم بہ تحقیق دارند بکوہ و دشت صحرا	و ز تست جہات ہر زمانے باشد ز تو نیز داستانے کے داد کسے از و نشانے خالی ز تو نیست ہیچ جانے دارند ز صنع تو جانے ہر مرغ ز شوق تو فغانے
	یا رب کہ نباشد آنکہ باشد بے یاد تو قطب دین زمانے

تمنا نہ ہمیں جان من و جان جہانے ہم حاضر و ہم غائبی ای راحت جانہا نزدیکی و دوری طلب و طالب دید سرا ہم ہمیش تو فاش ستا بتحقیق ہر روز و شب ترا طلب آغاش صاوت ہر پہلو سے طالب دیدار نباشد	ہر چیز کہ گویم کہ چہانی بہ از آنے در جان زودہ جیمہ و از دیدہ نہاںے نزدیک تر اید دست بازرگ جانے پوشیدہ ز تو نیست کہ شاہ ہمہ دانے ہر چیز کہ در جہشتن آئی تو ہماںے آترا طلب امروز گرازدیدہ در آنے
بی درو طلب قطب بن از عمر چہ حاصل ہر چیز کہ وے بودہ امروز چہاںے	
کیست کورا بود امروز دل داناںے از سرای تن خود بادیہ عشق بوی گرچہ منشور و ہندت بسو حاکم شہر گوشتہ گیر و بعالم خط نو میدی کش اند رین روز بکوش و غم فردا میخور	دروادرا نہ کند در رہ و صلت پاسے کہ اگر مرد رہی باش تو ہم رسواںے تا نباشد بہر او کشش طغراںے چہ روی جز سر کوی غم عشقش جائے نیست شک کن پی امروز بد فرداںے
ظاہری داشت چرا از دل آنکو گفت قطب دین را بنود جز غم او پروائی	
آن زمان بامہ خود دست در آغوش کنی نہری پلے بسرا پردہ وحدت ہرگز فدت از عشق بیابی تو اگر اعی عاشق بشوے بختہ و با جوش بانی یقین	کہ خود از غیرت خود جملہ فراموش کنی کز خم وحدت ادجام نمی نوش کنی آتش عشق تو از روغن جوجوش کنی دیگ خود را اگر اید دست تو سرپوش کنی

باطن خویش چو ظاهر بردار آسته کن	خویش را همچو زرق لب چه سرویش کنی
---------------------------------	----------------------------------

ناصحانچ مکش کز سخن عشق حبیب	قطب دین را نتوانی که تو خاموش کنی
-----------------------------	-----------------------------------

مہ من کجاست پرسم ز کہ جویت کجائی	چہ شود کہ شام ہجران ز بام من برائی
ز غمت گدای شہر سرو پا برینہ دارم	طلبسم ترا ز سرور بہ بہانہ نگدائی
بکس شناگر دم بخدا کہ آنچنانم	کہ بخویش ہم ندادم سرو برگ شنائی
ہمہ شب روم بہ کنجی ز عجبم تو زار گیرم	بامید آنکہ یکوہ تو ز گوشہ برائی
بہ بہانہ سجودت کہ نماز میگزاردم	نہ کنم اگر نباشی تو ناز خود نائی
گر بہت بشتہ از خون دل نسیان غنچہ	چہ شود کہ آنسے گرہ از دم کشائی

مطلب ز قطب دین دل میں باستانی	کہ تو بردہ دلش را بطریق داریائی
-------------------------------	---------------------------------

امی سالک رہ و خدا جوی	گر بی طلبی حسد را خدا گوے
افشان بدو کون آستین را	تجربہ شہر و در آدر آنکوے
وسواس بخویش را مدہ راہ	آوز رہمہ جہان بدروے
چون مردہ بکنج خلوت تنگ	دست از ہمہ آرزو نہ شوے
تنہائی را شعار خود ساز	واکن ز ہمہ جا بنان خوے
سرگشتہ و بفراریباش	در حبسین یا ز خویش چون گوے

دروادی فقر بے ریا باش	چون قطب دین را صدق میوی
-----------------------	-------------------------

براه دگر ہرزہ مرد کو خطا روی بیخوش و آشنا بخدا آشنا روی راہ حجاز از سرستی چاروی آنجا کہ از خودت بہامی جداروی طیران کنی بعالم لا منتہا روی بہر تمام درد خلایق دواروی	ایدل اگر روی رہ کوی فنا رو بیگانہ گشتوی ز ہمہ خویش و آشنا در ملک سفر کن اگر مرد قابل دانی کجاست منزل مقصود بگمان از خود اگر بریدہ دلی بال پر شو اگر دست بستہ گردن جا گرفتہ است
	ای قطب بن سفر بسویار خویش کن جاے دگر تو از سر کویش کجاری
کہ درد و کون ندارد غریز غیر خداے ز بہر دیدن دیدار یار دیدہ کشاے بسوی دلبر جانی خود گذر فرماے چو مردہ از ہمہ سود و زیان خود بدر آے بغیر ذکر دلارام خویش لب کشاے کہ در حریم دلارم خویش یابی جاے	کسے بود بحقیقت غریز ہر دوسراے ز خواب نیم شب از مرد قابے بر خیر مباش کابل و بر خیر چون سبک و جان ز سر خیال محالی کہ بہت بیرون کن بر دہر زہ درائی زبان خویش بہ بند نہان ز خویش سفر کن درین رہ از مرد
	غریز من شنو یک سخن ز قطب الدین مباش در پے آزار بندگان خداے
دیدہ از خواب گران سچ کسے نکشودے پیش ازین کاش بیابان غمش ہمودے قوت باز فراتش چہ شدی گر بودے	اگر بخوبی ہمہ خوابان رخ خود نہ بودے بودہ چون درد غمش چاشی شربت وصل بار ہجرانش گران تن و ارتمہ ضعیف

بر دای و فرخ و از سوزش خود ناله کن گوہ بد استخه گرا آتش بچرش دیدے دولتی بندہ شود آنکہ بوصلش برسد	نرسیدہ تبوا از آتش بچران دودے یا سز خویش بخاک در او فرسودے ورنہ آزار کنے نیست ربائی سودے
آرزو ہائے خود از غیر خدا کے خواہد قطب بن را بنود غیر خدا معبودے	
ز تیر عشق گم ز جسم خورده ام کاری کم ز روی ارادت پہ بندگی بسته در بخت خویش چنین زار و ناتوان ہ ام ز تیغ عشق تو گم سببہ ہانگار شدہ گرم بخواب گزاری دمی ہلاک شوم ہمین کہ فتنہ آخر زمان علم افراشت	کہ با جفای تو ہر خطہ ام بود یارے نشسته بر سر کو تو ام بعد زاری شکایت از تو ندارم کہ میکشم خواری کسی جو خویش ندیدم سببہ افکاری مرا ز رحمت خود دور دور نگذاری مرا ز فتنہ آخر زمان نگذار ی
ز عیب خویش قطب بن باند پیش بپوش عیب و را ہم از آنکہ ستارے	
آمد بہار نیست مرا یار جانے شبہا نشسته ام بسر کوی آن نگاہ باہر کہ عمد میکنم آخر وفاش نیست و در دل فامی عمد کسی بستہ ام کہ او گم عشق یار باید از خوشستن برآ شبہا بر ذرا در دلی یاد او باشد	تا کی تنفس بدست کنم ہمزبانے کردم ز جان دل بدش پاساے در ہر چہ بگرم شود از خوش فانیے دارد ز خویش زندگی جاودانیے تا با عشق با تو نسا زد گرا نیے بسکن بعدن برد او پاسا نیے

	گر پیشتر زمرگ بیری تو قطب دین یا بی ہمان زمان زخدا زند گاہے	
گویم سخن زمرہ بانی بانو گفتم دگر تو دانی ہر جا کہ رسی بگو نشانے یک تن ز در خودت نہ رانی روشن نہ کنی ز بد گمانی زان پیش کہ تو نہ گشتہ فانی	ای سالک راہ یار جانے بے درد طلب مباحش یکدم با پیر طریقت اندرین راہ چون را بروی طریق کردی اگر نعل بدی ز کس بہ پستی از دایر خویش وصف ہاگو	
	سرست کہ قطب دین کند فاش تا بعد فنا دعاش خوانی	
داریم ہوس از توبہ زردیدہ نگاہے یا بیج نداریم بجز آتش و آہے من جز تو ندارم بجان بشت و پناہے تا من شناسم بجز از کوی تو راہے کاندر دو جهان نیست بجز نور الہی	ای در رہ تحقیق ز ہر سو تیرا ہے ترا بہ نما ز خودت این کبر نہ زید ہر کس غیر اغت بکسی پشت نہادہ از ہر زو باطل سوخو در را ہر سے کن دستہ دم و گشتہ یقینم تو سو گند	
	بریدہ طمع قطب دین از جملہ ہوسہا قانع شدہ در کو تیرا گاہے بنگاہے	
ہرگز نشدم از درت ایدوست بجائے ای بادشہ حسن بدہ داد و گدائے		در راہ وفا نیست چو من اہل وفائے تو بادشہ حسن و من بندہ محتاج

ہر چند کہ بیماری بجز تو کشیدم ہر دل کہ زینغ غم عشقت شدہ افکار صوفی بود آنکس کہ کند خانہ دل پاک ہر کس بہو اسے دل خود ز رفتہ ہر اہی	ہرگز بد بخیر نہ فتنم بہ دواسے جز لمعہ رخسار تو آتش نسبت شفا سے صوفی نہ شدہ مرد تہ سبج و دواسے من سبج نہ دارم کہ روم راہ ہواسے
یار باین درد فراق یادہ در جان تاب کے تن ضعیف و جان نزار و دل بود افکار من چنین بیمار و این شبہای ہجران پس دراز در تناسے وصال کعبہ دیدار یار	چون قطب دین بیانش ز ستر بقیم سبج اینست کہ گفتم روش بے سرو پائے
ای برادر دست باشد عاشقی با گفتگوی بر دہان خود بنہ مہر و ادب را ہوشد آ در خم چو گان عشقتش ہمجو گوند از سر گویمینخواہی رسی در کعبہ مقصود خویش از اورا ہش نیستی باید اگر مرد رہی	دور از ہرم وصالش دیدہ گریبان تاب کے یار باین چندین غم ہجران جانان تاب کے یار باین بیداری شبہای ہجران تاب کے در بیابان غمش خار مغیلان تاب کے دیدہ با گریبان بکنج بیت الاحزان تاب کے یار باین چندین تغافلہای جانان تاب کے
قطب دین در کنج تنہائی بہت علم اسیر دور از ویدار آن خورشید تابان تاب کے	گر وصال ز خواہی از خودیت دست شوی ہر چہ اندر پردہ ہر اسرا بہی و ہلوے تا توانی بکیرہ از میدان مروان بردگوے رو بیابان صالشت را نہاں ز خویش پوشے در سر خود ہر چہ مید آر در اندازی بچوے

باش بیگانه ز خویش آشنایان وانه دایم	برکش از سود و زیان عالم عذار خود
خانه دل ز کثافت پاک کن ای قطب بین	وانگهی در روی تو مردان حقیقی را بچو
ای عاشق صادق اگر از خویش بر آئی معشوق تو نزدیک تو محرم ز وصلش نزدیک تر از جان بود آن دلبر جانی او با همه کس باشد دگوبند همه کس بگذر ز خود دیده دل بر رخس انداز چون زاهد خود بین نشوی غره بطاعت	بنو عجب اردو در حرم دوست در آئی بینی رخس از رنگ ز آئینه زدائی اما تو درین کوئے معطل بینشائی از راه طلب جبهه که اید دست کجائی چندین چه کشی محنت و اندوه جدائی ببخویش شوار طالب دیدار خدائی
ای قطب بین تا کی جلی رسی بشرافت	آخر ز حسرم حرم دوست در آئی
زنده زان شام نگار من در جانم تویی جمع شد ملک و جوم تا تو در وی آمدی بمحو بلبل بر گل رویت اگر نالم مدام یکزمان باتوبه از گلگشت جمله کائنات هر کس بر آسمان خورشید را بیند و لے	در دو عالم چیست این بهتر که جانانم تویی موجب جمعیت ملک پریشانم تویی خوش بود چون باعث فریاد و فغانم تویی کی کشد دل سوا آنجا چون گستانم تویی در دل چن آسمان خورشید تا بانم تویی
قطب بین ملک از شمع روشن تر بود	ز آنکه در اقلیم دل شمع شبستانم تویی
اگر بایست بهر دو جهان معبر شوی	باید که خاک مقدم اهل نظر شوی

در بایدت کہ لی بدلا رام خود بری بر شاخ دل سگوفہ ایمان نگاہ دار قلب لبت صبر فی خویش پاک من مقبول طبع ہل لی گرشوی نقین تا نا قبول تیرہ و تا یک ماندہ	باید نہان دیدہ ہر بے بھر شوی باشد کہ از ہوا وصالش غم شوی تا رست و بملک جهان ہنجوز شوی بر فرق خسران جهان تیاج ز شوی از پیش چشم اہل نظر در بدر شوی
چون قطب دین تو خدمت پیران اگر کنی زین ملک ہا بملک سموات بر شوی	
ای بر سر کو تو بہر گوشہ شہید سے آنکس کہ بمسجد بود و آنکہ بہ دیرست رخسار تو از دیدہ نا اہل نہان ست ہر کس کہ ز خود باز دید رو چو بہ بیند از کوی تو عاشق نفتادی بغریبے بالے و پرے بودے اگر مرغ دلم را اگر وصل تو با جان بودا بدست برابر	وی دایع تو بر سینہ ہر پروم دیدے باشد ہمہ را از تو ہم گفت و شنیدے بند رخت آنرا کہ بود دیدہ و دیدے ای کاش دل تیرہ زہستی بر میدے تا لذت دیدار تو ہر لحظہ چشیدے پرواز کنان بر سر کو تو پریدے آنہا من بیارہ در ویش خریدے
ای قطب دین کیش بطلب گزشتہ چون صبح سعادت نفسی بر تو دیدے	
رباعیات	
ای بادشہ بادشہ بادشہاں دارم ز تو چشم آنکہ در روز جزا	وی وقف جرم آشکارا و نہان داری گنہ ماہمہ از خلق نہان

	وله	
آن کی کہ زنت است این همه بود وجود ذات تو منزله است از عیب و قصور		مانیست شویم و ذات تو خواهد بود دست کسی که زنگ ز آئینه زدود
	وله	
یار بادل در دمنده افکارم بین اطهار محبت اگر کنم لائق نیست		وز درد و شراق ناله زارم بین چشمی دارم و جان بیارم بین
	وله	
چشمی دارم من از فراق پر آب بیمارم و تو طبیب ہمال کن		وز آتش ہجر تو دلم گشته کباب بیمار ضعیف خوشترین دریاب
	وله	
آنجا کہ توئی ما دمنی رارہ نیست دست شاہان شہین شہباز است		ہر بوالہوسی از عشق آگہ نیست منزلکہ صغوہ و شاہنشہ نیست
	وله	
ای رو تو آئینہ صاحب نظران تا عشق ترا بنجران پے نبرند		از خویش ہمہ غائب گم گشتہ دران داریم نہان ستر تو از بنجران
	وله	
تا رو تو دیدیم من ای طرفہ نگار آنجا کہ توئی خودی مانند کس را		گشتہ دوران شدہ ام چون بر کار عشاق نگہ دند ز عشقت بنیرار
	وله	

آنی که ترس است و تر از جان دارم	سودای تو از غیر تو پنهان دارم
جان دهم دوصال تو بخریدم	بید رو گمان برد که آسان دارم
وله	
ای از آن حسن تو ردنی بچمن	گل کرد قبا از شوق تو پیراهن
گفتم که شود ویسل را هم ناگه	عشق از پس پرده کن نمودن
وله	
آنی که غمت مایه سود و جهان است	درد و غم تو عجب غم بی دراست
هر درد و غمی نهایتی می دارد	لیکن غم ماست که غم بی پایاست
وله	
به دل من لعل تو دهم تو شده	مهری که رسیده بود رام تو شده
زان مے که بگام جان مار بخت	روحم مست از دم تو شده
وله	
آنی که نمره ز عیب نقصان	دانی که ترانه جای باشد نه مکان
گردی از بنده دیلمه خواهد	گویم که کجاست فرق اندرین جان
وله	
دل را نبود بغیر تو آرامی	آرام بغیرت نه کند جز خا می
زان می که بگام وصلان نیشته	دارم ز تو آتما سنان می جا می
وله	
آنجا که توئی جز تو کسی را نیست	وز کنه حقیقت تا تو کس کی نیست

سر رشته توفیق بدست تو بود	حقا کہ بدست ہر گدا و شنیست
وله	
ای اہل لان در آرزوی تو ہمہ از پرتو نور تست بود ہمہ چہ	خوبان جهان فروغ روی تو ہمہ سر گشتہ شدہ بچشوی تو ہمہ
وله	
روزیکہ ترا پہنیم ای حبت جان نا آمدنت اگر زہستی نیست	بہزار ز عمر خویش ای جان جان رقم بکنار تو تو آئی بیان
وله	
ای ذات تو از کنہ بذات یکتا آنکس کہ تحقیق و یقین بد ترا	دین جملہ بود ز بود ذات تو جدا از خود بد را آمد بخدا دید خدا
وله	
ای آنکہ ہمہ سر نہان بیندانی اگر جان بدیم وصل تو از را نیست	ہر چند کنم وصف تو صد چندانی زیرا کہ بعد ہزار جان از زانی
وله	
آنی کہ ترا نیست مقام و منزل در ہر دو جانب ات تو کی می گنجد	چیزی غیر تو نیست ما را حاصل یارب تو چگونه جا کردی در دل
وله	
و قییکہ ترا از خود جدا می بینیم در وقت سجود اگر بہ بینم رویت	از نجت سیاہ خود چہ می بینیم من طاعت خود ہمہ ربامی بینیم

	ولہ	
عشق ست کہ جان بخر گ جان نکند در دل خویش با کہ گویم حکیم		جان ز روی بغیر جانان نکند معشوق طبیب آمد و در ان نکند
	ولہ	
ناگشتہ سر کوی فنا منزل من گویند طبیب حل کند مشکل تو		واقع نشدہ کسی ز راز دل من مشکل کہ شود حل ز کسی مشکل من
	ولہ	
ما عشق گرفتہ در دل تہہ مقام شاہنشہ عشق خیمہ تار دل زد		از بندہ نماند هیچ چیزی جز نام اسباب حیات رفت بر باد تمام
	ولہ	
از محنت انتظار جانانم گشت جان آدم و در خود مکر دم اظہار		و شوار آمد بدست سام گشت فریاد کہ در عشق بہنام گشت
	ولہ	
فریاد کہ عشق عقل ما برد تمام از ما اثرے نماند بے اوبائی		معشوقہ در آمد بدلم کرد مقام چیزیکہ و رای او بہرست حرام
	ولہ	
عشق آمد و جای کرد و ملک و جو ز خیمہ سلطنت ملک باطن		ہستی وجود را تہا سے بر بود از حکم و استانیہ گفت و شنود
	ولہ	

ما از سر کوی یار بست آمده ایم	وز روز الست می پست آمده ایم
قانع گشته بوصل روے دیگر	بیز از هر چه بود بست آمده ایم
وله	وله
آنها که بیاز خویش آیمخته اند	از هر چه که غیر دوست بگریخته اند
از روز ازل ز واردات غیبی	شیر عشقش بکام جان ریخته اند
وله	وله
وقتیکه نوید وصل جانان آمد	هستی وجود بر توانادان آمد
چون یار ز پرده رو خود بنماید	چیزے که تشار او بود جان آمد
وله	وله
شهباز از عشق با بجائی که پرند	جبریل و ملائکه از و خیمه برانند
اگر جمله کائنات موجود و بند	آن قوم که محرم اند قومی دیگرانند
وله	وله
آنها که ناسر از خدا آگاه اند	بر مسند فقر خویش شایه نشاه اند
گشته بصفات حضرت حق موصوف	از خویش بریده اند و باله اند
وله	وله
قومی که مجرد اند در راه خدا	هستند تحقیق همه قوم جدا
رو از سر اخلاص ایشان آید	گر نیخواهی که باشی از اهل صفا
وله	وله
عاشق باید که زرد باشد ز گلش	وز جمله کائنات آید تنگش

روز می صد بار اگر کند توبه عشق	چون شیشہ دگر بازند برنگش
وله	
عاشق باید کہ بی سرو پا گردد	داند رطلبش برود و لها گردد
چون در همه چیز ذات او کرده غلو	در ذات او ذرہ ہوید اگر دد
وله	
تا ماند زبستی تو یک جو باقی	از عشق اگر نفس زنی ز رانی
حاصل تو دقتی بود ای بجمال	تو رفته ز دل باشی و دبر باقی
وله	
زند می و قلندری اگر آموزی	از کوشش سعی خود ندانی روزی
از بستی خود گریز آئی حقا	روشن شدہ چون مهر جان افروزی
وله	
ای عقل شریف از بدن بیرون شو	وی دیدہ رہبر باز خود پر خون شو
خواهی بجمال یا گردن بنیا	از جملہ تعلقات خود مخرون شو
وله	
اگر میل تو وصل یار جانی باشد	باید کہ ز جان ترا گرانی باشد
تا جان ندی طلب کنی ویدارش	از دوست جواب من ترانی باشد
وله	
آنرا کہ سر کوی فنا منزل نیست	گویا کہ و را مر خدا و دل نیست
از بہر طلبکاری او عمر خوش است	آنرا از جیات خود جو حاصل نیست

	وله	
آنکی کہ رسی بدرسہ مسئلہ دان برنختہ دل سبق بخوان عجب عشق		علم طاہر نہ قدر دارد چندان شاید کہ ز لوح دل بیایی عرفان
	وله	
عقل تو عقیدہ است علم تو حجاب معلوم کہ سرمایہ عمرت چند است		ہستی تو بروی آب مانند حجاب بشتاب و جمال یار خود را در زیاب
	وله	
ماییم کہ از ہستی خود بنیر اریم دوری ز میان تمام بر شستہ ایم		قانی ز وجود خویش با دلداریم در بحر شود فنا یغ از اختیاریم
	وله	
حقانہ زبان دوست گو باشد ہم قانی ز وجود خویش گردیدہ تمام		در بحر محیط در یکتا شدہ ام چون قطرہ تمام محض دریاشدہ ام
	وله	
دل از غم خوشتن جو بیگانہ شدہ چون قطرہ در دن بحر گم گردیدہ		بیگانہ ز خویش و محو جانانہ شدہ باد لبہ خود چو در بیکدانہ شدہ
	وله	
عمر سبت کہ دل را ز رویش دارم گر روی نگار دیدہ ام عیبی نیست		جان بہر شمار سرکوش دارم آئینہ خویش رو بہ رویش دارم
	وله	

چشم چو بردی آن لارام افتاد	نی الحال برآند از نهادم فریاد
از شوق وصال و شدم جامه دران	عشق آمد و صبر و عقل برد از بنیان
وله	
اگر سالک را ہی که نشان راه است	گر ابل صفا و گردن آگاه است
گوئی بحقیقت از خدا آگاه هم	گوئی که محب لا اله الا الله است
وله	
اگر مرد رهی قدم ز سر باید کرد	سودای همه ز سر بر باید کرد
اگویم سخن فاش ز روی تحقیق	از خوشبختنت قطع نظر باید کرد
وله	
نوری که دل ترا نور سازد	بهر خبر که بد بود ز دل اندازد
باشد بیقین سفیر چون جلو کند	صافی گردی و تیرگی بگذارد
وله	
گوئی که ز نور حق دلم شد روشن	انفعال و میسر شد مبدل بحسن
یعنی که شد ست طور دل ملک جهان	برگویی فنا و طور دل چیست بمن
وله	
آن طور که سرخوشتن را دانی	ز هزار ازان مقام روگردانی
گفتم سخن تا که ترنی شودت	از کار کنی ازان تو از نادانی
وله	
آنجا که همه کشف و کرامات بود	طالب بود و خود چو مرآت بود

ابسته در آن مقام خود بین گردد	گوید که صفات او همه ذات بود
وله	
از ملک اگر گز رکنی بر ملکوت چون خضر اگر خوری می آب حیات	و بسته شوی بلبی نهی مستی دائم که گذشتی از مقام جبروت
وله	
آنجا که مقام صوفیان باشد و بس گر ملک نیست آن مقام ای تیره	صوفی نشوی چون زان مقامی دین خود را بفکری بد فرغ مانند کس
وله	
هر چه می خود اگر طلب کنی دیدار شما جاییکه بود خالصیتش جان داد	باشد طمع خام ترا نوارش خود را برسان ولی مکن اظهارش
وله	
آن چیست که زنده میشود مرده از تو هم مرده و هم زنده خبر دار از تو	دان چیست که مرده میشود زنده از تو رغم نیست نهان تو نشین با من گو
وله	
خالیست سیاه بر رخسار که دیده است از صفائی باطنست آن خال سیاه	وان چیست مگر علا زنده دیده است پندار که آن سعادت لم زیر دیده است
وله	
آن نور صهی که نور دانش خوانی آنجا که بود مجلسی ذات خدا	کردی غلطی بغایت از نادانی سرخی و سیاهی نمود نادانی

وله		
از و سوسه خیال کج حال نیست	پیمانش بودی توکل فیوز	رزاق رساند جوروزی هر روز
وله		
ایران من فقیر نبیدی شنوید	از بهر خدا ازین غلط در گذرید	پس کو سیاه با چرا گشت سفید
وله		
جانی که تحقیق سرگویی فناست	دائم که هنوز دلبست ناپیداست	برگویی نشانی من بکم دگاست
وله		
خواهی که نبو عشق و انا گردی	باید به عقیق رنگ بینا گردی	آنکه ز وجود خویش یکتا گردی
وله		
آنجا که نه مرده باشی و نه زنده	اول از حرکات خوشتن تابنده	گر ابل حقی راست بگو باینده
وله		
وانی که گجاست کفر و ایمان یکسان	بیگانه داشت از آنجا ترسان	با این همه قهرگاه گاهی حسان
وله		

جایگست که اسلام شود کفر تمام	وان کفر بیدل شود با اسلام
خاصیت آن مقام تبدیل بود	تعجیل کن در و بد انجای خرم
وله	
ای آنکه همه دم ز مقامات زنی	دعوی کنی دوم ز کرامات زنی
خود را شناختی به تحقیق هنوز	دام نفس از بجلی ذات زنی
وله	
صاحب حالی که نور بتی شب درو	از دیدن نو بخت گرد و غیر درو
در دیش کسے بود که در پرده غیب	بهم شد بادی بر عالم افروز
وله	
کامل نبود که نور بار را بتی	یا از سر کشف ارض و سما را بتی
کامل بود آنکه از سر تحقیقات	در هر چه نظر کند خدا را بتی
وله	
بچون و چگونه هست آن دلبر ما	درستی ذات خویش باشد یکتا
هر گس گویند کته او با مردم	کفر محض ست در خدائی خدا
وله	
تا چند زنی لاف که مرد کارم	وز کعبه مقصود خبر با دارم
بر گوی نشان آن منزل نور	تا از تو تحقیق بهما پندارم
وله	
آنجا که تمام دیده پا گردیده	وز نیک و بد خویش طمع بریده

آنرا چه مقام خوانده اند اهل شهوت	برگویی اگر ترا چند انگزیده
وله	
جمعی که ز خویشتن مجروح شده اند	اند ز نظر خلق همه روشده اند
آینه صفت گشته همه پاک نهاد	از روی خودش بجلگی بد شده اند
وله	
تا پر سرگویی عشق منزل کردم	واقع نشده بچکپی از دردم
هر چند جفا بای رسد از بتمش	با غیر اگر نفس ز نغم نامردم
وله	
المنت صد که از اهل دردم	بیدردم اگر ز درکش برگردم
اگر جان طلبد زینده مخلفش	ایمال اگر درو گنشم نامردم
وله	
در دهر بسان زره هم سرگردان	خوشید جمال او همه جاتا بان
در کعبه و تنجانه و در مسجد و دیه	هر جا دیدم ظهور او بود دران
وله	
درد هر کسی که بی الم باشد گسیت	شادی زمانه من نمیدانم چسیت
آنکس که در اجوی بود عقل و نیز	باید بنزار دیده بر خود بگرسیت
وله	
دنیا که تمام محنت و غم باشد	شادی و نشاط اندر و کم باشد
چیزی که در یافت شود در غم	اگر ساغر ایام دادم باشد

	وله	
افسوس که عاقبت فنا بایستد		در بنفسان خود جدا بایستد
این عالم فانی چونانند به کس		دل بسته این و آن چرا بایستد
	وله	
بر عمر مکن تکیه که برباد بویست		یاران همه فتنه اند و این فتنه است
خوشحال غریزی که درین دوار فنا		فانی از خویش گشته باقی بچدا
	وله	
من بفتحم و دل ندرت زار و نزار		بگذر ز جفاکاری خود ای دلدار
ز نهار ز روی مرحمت صد زنهار		از روی وفا بیاد گارش بگذار
	وله	
شخصی که غریب حضرت معبود است		هر کس که بود دشمن او مردود است
و آنکس که از اخلاص محبتش بپا		بیشک گمان از او جدا نشنود
	وله	
در عالم فانی که زرانند و بود		آیا چه کنم که عاقبت بود بود
باشی تو و کیل بنده اند هرگاه		دائم همه آن کنی که با سود بود
	وله	
عمری بطلبگاری او گردیدم		وز نیک و بد خویش طمع بریدم
چون نیک نگه کرده ام از دو یقین		با او بستم و ز خود به بریدم
	وله	

تو را آنکه تا جمال و لب سر دیدم	با او ششم و ز خود به بریدم
هستی وجود من بتاراج برود	بر نیک و بد هر دو جهان خدیدم
وله	
ای بنفسان من جدائی مکنید	از بهر خدا که یوفائی مکنید
چون رخ روی خوشی در یابید	ز نهار که دعوی خدائی مکنید
وله	
ای زلف تو دم این دل عمیده	دل از دو جهان همین ترا بگزیده
خواهم که علی الدوام پیشت باشم	کزیدن تو سیر نگردد دیده
وله	
عاشق شده ام بدربائی عاشق	بر چهره خوب جانفرائی عاشق
جائی که در از نام باشد نه نشان	باشم بخدا چنین بجائی عاشق
وله	
اگر اهل دلی مهر علی در دل کن	وز مهر علی مراد جان حاصل کن
خواهی که عزیز هر دو عالم گردی	خود را چو علی بنات او حاصل کن
وله	
اگر چهره فلک برایت گردد	در عرش مجید تکلیت گردد
اگر شیر خدا نه رهنمایت باشد	ختمت بخدا که هم خدایت گردد
خاتمه طبع	
خاهان خدا خدا نباشند	لیکن ز خدا جدا نباشند

سرستان خجانه دحدت و حید و صبحی کشان مصطفیٰ توحید را بشارت تازه باد
 که بجد الله سبحانه و برین ایام فرخنده فرجام دیوان کرامت نشان که مشرقستان توحید
 و عرفانست و بجلی کده لطافت بی پایان یعنی دیوان حضرت خواجه قطب الدین اوشی
 بختیار کاکلی قدس سره از خزائن اسرار خاطر انیس خلوت قدس قدوده العارفین
 زبده الاولیاء فیق طریق شریعت و طریقت و فرشتاس لطافت حقیقت و معرفت خواص
 محیط وحدت مشاهدت در کثرت ولی مادر زاد لقب به سلطان العاشقین قطب الاقطاب
 یعنی حضرت ممدوح الانقلاب در کرامات و خرق عادات شافی عظیم و زبده عالی دانستند و
 مستجاب الدعوات بوده که هر چه از زبان مبارکش برآید بهمان طور ظهور گرفتنی آن اکبر اولیا
 و اجل صفیا خرقه فقر و ارادت از حضرت خواجه معین الدین حسن بکری پوشیده و صل و
 از سادات اوشان ده که قصبه ایست از قصبات مادر النهر بودند سید حسینی که نسب شریفش
 به چهارده واسطه بحضرت امام جعفر صادق علیه السلام میرسد و وجه لقب بختیار را چنین
 نوشته اند که هرگاه حضرت خواجه موصوف بعجز پنج سالگی در خدمت شیخ ابوالحفص حاضر
 آمدند شیخ فرمود که ای طفل عجب بختیار هستی که خضر علیه السلام ترا بمن حواله کرده ازان
 زمان بدین لقب ملقب شدند و لقب مبارک کاکلی را بدین طور رقم کرده اند که زوجه غنیمت
 پناه حضرت خواجه قدس سره گاه گاه از بمسایه و هم گرفتنی روزی بمسایه گفت که اگر ایشام
 کار شما بملکت رسد آن پاکدامن سوگند یاد کرد که بار دیگر گردام نگر و دم ناگاه حضرت
 خواجه شنید فرمود که لبسم الله بگوئی دوست بطلاق بری چند آنکه خواهی گردهای کاک
 که نان تنگ یا کله ریوخنی میباشد) برداری پس چنان کرد و کاکها یافت بنا بران لقب
 حضرت خواجه قطب الاقطاب در کتاب سیر الاقطاب بسیدی مسطور است تاریخ ولادت

در ششم ہجری بودہ و وفات شریف چار و ہجتم ماہ ربیع الاول ششم ہجری بوقوع آمد و در کتب
سید لاقطاب حوالہ انتقال حضرت خواجہ را بدین عبارت نوشتہ اند کہ روزی بجا آغا و اہل
حضرت خواجہ ہنگامہ سماع گرم بود و الا این بیت را میخواندند بیت عاشق ویت کجا بیند کبیر
ششم سویت کجا یاد خلاص خواجہ را حالت وجد طاری شد و الا ان را پیش خود طلبیدہ
خواجہ میفرمود کہ ہمدین را بنار غزل خوانان این بیت آغاز کردند بیت کشتگان خنجر تسلیم را
ہزاران از غیب جان دیگرست و از سماع این بیت حالت آن اہل کمال چنان شد کہ
بقدرہ در عہد بالاجت میکردند و باز ہر زمین می آمدند تا سہ و زمین حالت اند کہ جز بوقت
ناز بوشن نایمی آمد بعد از سہ روز ازین برنجوبی اسم ذات جل شانہ جاری شد و فطرہ ہا
خون چکیدن گرفت و ہر فطرہ کہ ہر زمین خادای نقش اند نقش شدی بعد از چہار روز از
ہر مو و ہر ضامہ ای بجان آمدہ بر آمدن آغاز شد و از قطرات خون کلمہ سبحان اللہ و
الحمد للہ و ہر بیگشت و ہر گاہ کہ غزل خوانان میگفتند کشتگان خنجر تسلیم را در اندم حضرت
خواجہ بیدم و بجان محض میشدند و وقتی کہ میگفتند ہزاران از غیب جان دیگرست و
باز زندہ میگشتند و چون مرغ نیم بیل می طلبیدند روز پنجم از آغاز سماع حاضران بحفل قوالان
را از خواندن مصرعہ ثانی باشارت منع فرمودند ہاندم حضرت خواجہ نعرہ برد و جان
غریب بجانان سپرد چنانچہ مار بجاے تولد و وفات شریف در حلت لطیف نیست

تاریخ ولادت حضرت خواجہ قدس سرہ

کہ بود از مقتدا می شیخ و ہم شباب
گویم عاشق سبک و نیلاب

جناب شیخ قطب الدین اوشی
نبودش رسم کن قطب عاشق

تاریخ وفات حضرت خواجہ قدس سرہ

عجب تاریخ و صلش گفت سرور	ز قطب الدین مقدس قطب اقطاب
دگر تاریخ او جنت مقام ست	دو بارہ عالم الاسیر در یاب

چون نسخہ صحیحہ دیوان تبرک تخلص نام ستیاب از انزلی مقتنیات لاریبی نگاشته بر افادات خواص و عوام نام آفرینان بہت مروت حشریہ دانش و فنوت جناب منشی نو لکشور رضا دہم قبائلہ بذل نہمت فرمودہ بکتابت کاپی بخوشنویس فہیم صاحب استعداد و ذہن سلیم منشی شہو شہ صاحب شجر مطبع اودھ اجبار حصت داد امداد حالت کتابت بر ثبوت سند دیوان موصوف و بر شیخ آثر نصیر اہل باطن احوالی قابل اشماع مستمعین بر روکار آمد یعنی مطلع سر دیوان کہ سہ ای لال در شناسے صفات زبان باہ اسی در صفات وحدت لال عقل ماہ خوشنویس فہیم را در کتابت مکرر قافیہ مہوم شہ جایش خالی گذشتہ تبحر ماند بالآخر نجد متساد شعرا جناب آفتاب لدولہ بہادر فلق رفته ماجر اعراض کرد فرمود کہ این کلام اہل طائفت کہ دل شاید بلکہ کلام اہل اسد و صفا باطن عایشان ست مبادرت تبرک روانہ بود بچہ صاحب ہمراہ گرفتہ بحضور مر خوش عالم علوم صفا مذاق مولانا مولوی محمد عبدالرزاق صاحب ام فیضہ کہ از آنحضرت ارادت و بیعت داشتند باہمی حاضر آمدہ با حد حضور مقام شنبہ و انمولہ بہانہم حضرت مولانا فرمود کہ توقف کنید و خود اندرون حجرہ پانہا دند و بعد ساعتی برآمدہ فرمود کہ حضرت خواجہ مصرعہ ثانی مطلع چنین فرمودہ کہ سہ دی در صفات وحدت تو عقل نارساہ جنابچہ ہمان لفظ نوشتہ شد فی الجملہ دیوان تبرک موصوف بزرید ہتبداد شایقین تمیناً و تبرکاً بہ صحت نا ممکن بار سوم در مطبع منشی نو لکشور کا پور معلوم ہتی منشی پراگ نراین صاحب ملک مطبع باہ ستمبر سنہ ۱۹۰۶ بمصر من و خوبی بنیالان خوش اسلوبی باوان فرزند و نق الطباع بکارتہ گردید فقط۔

قیمت	نام کتاب	قیمت	نام کتاب
۹۰۲	دیوان قاسم گلشن به دیوانه آشتا و دیوانه آشتا و دیوانه آشتا و دیوانه آشتا	۹۰۲	کلیات نظام امام شهید معروف
۳۰۳	دیوان ناصر علی سر بهدی مشهور	۳۰۳	منتخب مجموعه دوا وین عناصر
۵	آفاق	۵	انتخاب چار دیوان امیر خسرو
۵	دیوان بلالی - از شاه پیر بلالی	۵	کلیات صائب سائز مرزا محمد علی
۵	گلشن گلشنی - از استاد میر ظفر علی صاحب امیر	۵	معروف آفاق
۴	دیوان خیال بخودی - از سید گلشن	۴	انتخاب دیوان صائب - تحفه
۴	دیوان صباغی - از امام بخش	۴	حاضر و غائب
۲	دیوان معروف	۲	کلیات حنین - از مولانا شیخ
۲	دیوان مخزن التوحید - از ملا	۲	محمد علی حنین
۲	کنیا لال	۲	کلیات ظهیر ریایی - از ملک الشعرا
۲	دیوان نویدی - مشهور مام	۲	ابو نصر فارابی
۲	دیوان رسوا - کلام طاهر حسن رسوا	۲	دیوان ظهیر ریایی - مدح قزل ارسلان
۲	دیوان واقف - نورالدین لاهوری	۲	مقدم از سعدی
۲	دیوان امیر کلام سید امیر الدین	۲	طبقات ملا قیام - شیخ سعدی
۲	قصائد عربی - محشی	۲	قصائد شیخ سعدی - معروف زمانه
۲	شرح قصائد عربی - از ملا قطب الدین	۲	دیوان حضرت احمد جام - عارفانه
۲	فارغ	۲	کلام معروف
۲	قصائد بدر چای - محشی مع فرنگ	۲	دیوان حضرت خواجہ حسن لدین
۲	اصطلاحات	۲	محشی - معروف و مشهور
۲	شرح قصائد بدر چای - سلی با شفا لک	۲	دیوان حضرت عوث الاعظم
۲	از مولانا غیاث الدین	۲	رباعیات عمر خیام - از استاد و عظیم
۲	قصائد مدحیه نظام - از نواب	۲	دیوان محشی - ابرائی رشتی استاد سخن
۲	مردان علیخان رقا مرحوم	۲	دیوان غنی - نازک خیال ملاطهر شیرازی

۳۲۳ نمبر نمونہ RR ف - و

آخری درج شدہ تاریخ پر یہ کتاب مستعار
لی گئی تھی مقررہ مدت سے زیادہ رکھنے کی
صورت میں ایک آنہ یومیہ دیرانہ لیا جائے گا۔

۵۵/۱/۹

کتابخانه جامعہ دارالعلوم دیوبند
۱۔ اراکین و اعضاء مجلس اعلیٰ دارالعلوم دیوبند
۲۔ اساتذہ جامعہ عثمانیہ دیوبند
۳۔ علمائے دین و اراکین و اعضاء مجلس اعلیٰ دارالعلوم دیوبند
۴۔ متصرفین و اراکین و اعضاء مجلس اعلیٰ دارالعلوم دیوبند
۵۔ مشیرین و اراکین و اعضاء مجلس اعلیٰ دارالعلوم دیوبند
۶۔ محکمات و اراکین و اعضاء مجلس اعلیٰ دارالعلوم دیوبند
۷۔ علماء و اراکین و اعضاء مجلس اعلیٰ دارالعلوم دیوبند
۸۔ علماء و اراکین و اعضاء مجلس اعلیٰ دارالعلوم دیوبند
۹۔ علماء و اراکین و اعضاء مجلس اعلیٰ دارالعلوم دیوبند
۱۰۔ علماء و اراکین و اعضاء مجلس اعلیٰ دارالعلوم دیوبند

